

Közlemény a debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia üzemtani tanszékéről.
Tanszékvezető: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos* r. tanár.

Kutatások a kis- és nagybirtok közteherviseléséről a Tiszántúlon.

Írta: **Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos**
gazd. akad. r. tanár.

Debrecen—Pallag, 1938.

Különlenyomat a M. kir. Gazdasági Akadémia Munkái I. kötet 3. füzetéből.

447.257
7572.144

Közlemény a debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia üzemtani tanszékéről.
Tanszékvezető: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos* r. tanár.

Kutatások a kis- és nagybirtok köztehverviseléséről a Tiszántúlon.

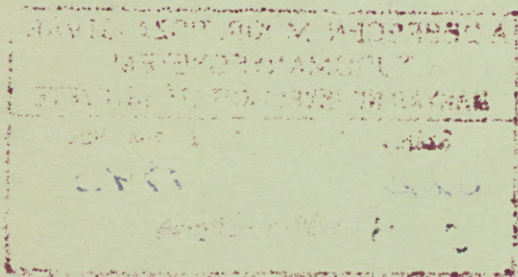
Írta: **Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos**
gazd. akad. r. tanár.

Debrecen—Pallag, 1938.

Különlenyomat a M. kir. Gazdasági Akadémia Munkái I. kötet 3. füzetéből.

447.257
7572.144

336.211.1 : 333.37/.38 (439.16) (041)

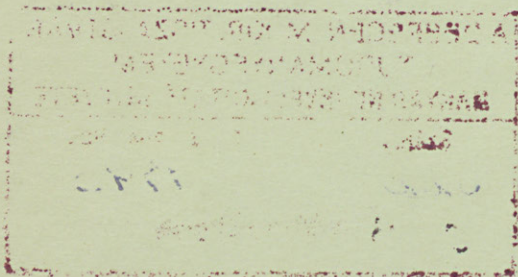
333.37/.38 : 336.211.1 (439.16) (041)

közteherviselés, kis- és nagybírtok, Tiszántul

Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

0 000013 456696

336.211.1 : 333.37/.38 (439.16) (041)

333.37/.38 : 336.211.1 (439.16) (041)

közteherviselés, kis- és nagybírtok, Tiszántul

Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

0 000013 456696

Közlemény a debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia üzemtani tanszékéről.
Tanszékvezető: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos* r. tanár.

Kutatások a kis- és nagybirtok közteherviseléséről a Tiszántúlon.

Írta: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos*
gazd. akad. r. tanár.

A DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVAN TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NEMVELVKUTATÓ INTÉZETE	
Szám:	Beszerzés éve:
~~322~~ 306.3	1943

Igen barátsággal: *Sarkadi Kesztyüs Lajos*

Debrecen—Pallag, 1938.

Különlenyomat a M. kir. Gazdasági Akadémia Munkái I. kötet 3. füzetéből.

Közlemény a debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia üzemtani tanszékéről.
Tanszékvezető: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos* r. tanár.

Kutatások a kis- és nagybirtok közteherviseléséről a Tiszántúlon.

Írta: *Dr. Sarkadi Kesztyüs Lajos*
gazd. akad. r. tanár.

A DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVAN TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NEMVELVKUTATÓ INTÉZETE	
Szám:	Beszerzés éve:
~~322~~ 306.3	1943

Ugyan barmításággal:

Sarkadi Kesztyüs Lajos

Debrecen—Pallag, 1938.

Különlenyomat a M. kir. Gazdasági Akadémia Munkái I. kötet 3. füzetéből.

447257

333

8 19

Kutatásom célja, hogy megvilágítsa azt az általános köztudatot, hogy a kisbirtok közteherviselése és így a teherbírása nagyobb-e a nagybirtokénál?

Ez a köztudat ugyanis nincsen még Magyarországon feltárva és tisztázva. Ezért tartottam szükségesnek a megvizsgálását annak, hogy a Tiszántúl a jelenlegi adórendszer mellett a nagyüzemek vagy a kisüzemek viselnek-e nagyobb közterhet s hogy melyiknek a teherbírása nagyobb.

A teherviselési adatok a m. kir. pénzügyminiszternek az első ízben 1929-ben és az azóta évenként közzétett adóstatistikáján alapulnak. A mezőgazdasági teherviselésnél teljesen tisztázatlan azonban az a kérdés, hogy a közterhek milyen arányban oszlanak meg a mezőgazdaságon belől, vagyis hogy mennyit viselnek a különböző birtokkategóriák a mezőgazdaság különféle közterheiből összesen. Erre a kérdésre az adóstatistika mai összeállításában nem tud válaszolni még a kategóriák alapjául szolgáló föld utáni adóra sem, amelynél pedig a leginkább tisztázható volna a teherbírás, a tehermegosztás összehasonlításának kérdése, mert az adóstatistika kimutatja, hogy mennyi földadó folyik be a különböző nagyságú földbirtokok után. Megbízható eredményt azonban ez a statisztika nem ad azért, mert az egy gazdasági üzemhez tartozó birtokrészek külön szerepelnek, ha a birtok több község területén fekszik.

Ezért kellett a kérdés tisztázása végett azt az eljárást követnem, hogy azokat a községeket, amelyekben a nagybirtok területe a község területének nagy részét teszi ki, felkeressem és megállapítsam az 1 kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső kataszteri tisztajövedelmet s ennek alapján a teherviselést.

Ezek a községek a következők:

I. A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Békés, Doboz, Füzesgyarmat, Gyulavári, Mezögyán, Okány, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Vésztő; összesen 9 község.

447257

333

8 19

Kutatásom célja, hogy megvilágítsa azt az általános köztudatot, hogy a kisbirtok közteherviselése és így a teherbírása nagyobb-e a nagybirtokénál?

Ez a köztudat ugyanis nincsen még Magyarországon feltárva és tisztázva. Ezért tartottam szükségesnek a megvizsgálását annak, hogy a Tiszántúl a jelenlegi adórendszer mellett a nagyüzemek vagy a kisüzemek viselnek-e nagyobb közterhet s hogy melyiknek a teherbírása nagyobb.

A teherviselési adatok a m. kir. pénzügyminiszternek az első ízben 1929-ben és az azóta évenként közzétett adóstatisztikáján alapulnak. A mezőgazdasági teherviselésnél teljesen tisztázatlan azonban az a kérdés, hogy a közterhek milyen arányban oszlanak meg a mezőgazdaságon belől, vagyis hogy mennyit viselnek a különböző birtokkategóriák a mezőgazdaság különféle közterheiből összesen. Erre a kérdésre az adóstatisztika mai összeállításában nem tud válaszolni még a kategóriák alapjául szolgáló föld utáni adóra sem, amelynél pedig a leginkább tisztázható volna a teherbírás, a tehermegosztás összehasonlításának kérdése, mert az adóstatisztika kimutatja, hogy mennyi földadó folyik be a különböző nagyságú földbirtokok után. Megbízható eredményt azonban ez a statisztika nem ad azért, mert az egy gazdasági üzemhez tartozó birtokrészek külön szerepelnek, ha a birtok több község területén fekszik.

Ezért kellett a kérdés tisztázása végett azt az eljárást követnem, hogy azokat a községeket, amelyekben a nagybirtok területe a község területének nagy részét teszi ki, felkeressem és megállapítsam az 1 kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső kataszteri tisztajövedelmet s ennek alapján a teherviselést.

Ezek a községek a következők:

I. A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Békés, Doboz, Füzesgyarmat, Gyulavári, Mezögyán, Okány, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Vésztő; összesen 9 község.

II. A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Balmazújváros, Biharnagybajom, Csökmő, Hosszúpályi, Monostorpályi, Nagyrábé, Püspökladány, Téglás, Szerep; összesen 9 község.

III. A nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Büdszentmihály, Polgár, Tiszadada, Tiszadob, Tiszalök; összesen 5 község.

Mindösszesen tehát 23 községben történtek a vizsgálatok.

A közteherviselés megállapítása végett mindenekelett a kataszteri tisztajövedelmet kellett megállapítani, külön az uradalmi és külön a lakossági területre, amely a következő eljárással történt.

Először az uradalmi terület kat. tisztajövedelmének összegéből megállapítottuk a szántón kívüli legelő, rét, kert, szőlő, erdő, nádas művelési ágak kat. tisztajövedelmét úgy, hogy a kat. birtokívből vagy a kat. birtokkönyvből ezen parcellák kat. tisztajövedelmét kiszedtük és összegeztük. Ezen művelési ágak kat. tisztajövedelmét az uradalmi terület kat. tisztajövedelmének összegéből levonva, megkaptuk az uradalmi szántóterület kat. tisztajövedelmét.

Ezután a községi terület összes kat. tisztajövedelméből levontuk az uradalmi terület összes kat. tisztajövedelmét s megkaptuk a lakossági földek összes kat. tisztajövedelmét. Most a lakosság legelő, rét, kert, szőlő, erdő és nádas kat. tisztajövedelmét parcellánként kiírtuk s ezek összegét külön-külön megállapítottuk. Végül ezen művelési ágak kat. tisztajövedelmének összegét levontuk a lakossági terület összes kat. tisztajövedelméből s megkaptuk a szántóterület kat. tisztajövedelmét.

Az egyes községektől nyert, érvényben levő adatokat a pénzügyigazgatóságok kebelében működő földadó-nyilvántartó hivatalnál ellenőriztük úgy, hogy az ú. n. „O” táblázat alapján az egyes községek területének érvényben álló művelési ágankénti megoszlásából és azok kat. tisztajövedelmének összegéből az uradalmi művelési ágak területét és kat. tisztajövedelmét levontuk és így megkaptuk a lakossági (néhány kivételtől eltekintve 100 kat. holdon aluli) művelési ágak kat. tisztajövedelmét. Az egyes községektől nyert lakossági terület művelési ágankénti megoszlása és kat. tisztajövedelme sok községben teljesen megegyezett a földadó-nyilvántartó hivatal útján nyert adatokkal és csak néhány községnél volt csekély eltérés. Ilyenkor a földadó-nyilvántartó hivatal adataiból nyert megállapítást fogadtuk el a lakossági területre nézve. Legvégül úgy az uradalmi (nagybirtok), mint a lakossági (kisebirtok) egyes művelési ágaknál a kat. tisztajövedelmet 1 kat. holdra vonatkoztattuk.

II. A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Balmazújváros, Biharnagybajom, Csökmő, Hosszúpályi, Monostorpályi, Nagyrábé, Püspökladány, Téglás, Szerep; összesen 9 község.

III. A nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén:

Büdszentmihály, Polgár, Tiszadada, Tiszadob, Tiszalök; összesen 5 község.

Mindösszesen tehát 23 községben történtek a vizsgálatok.

A közteherviselés megállapítása végett mindenekelett a kataszteri tisztajövedelmet kellett megállapítani, külön az uradalmi és külön a lakossági területre, amely a következő eljárással történt.

Először az uradalmi terület kat. tisztajövedelmének összegéből megállapítottuk a szántón kívüli legelő, rét, kert, szőlő, erdő, nádas művelési ágak kat. tisztajövedelmét úgy, hogy a kat. birtokívből vagy a kat. birtokkönyvből ezen parcellák kat. tisztajövedelmét kiszedtük és összegeztük. Ezen művelési ágak kat. tisztajövedelmét az uradalmi terület kat. tisztajövedelmének összegéből levonva, megkaptuk az uradalmi szántóterület kat. tisztajövedelmét.

Ezután a községi terület összes kat. tisztajövedelméből levontuk az uradalmi terület összes kat. tisztajövedelmét s megkaptuk a lakossági földek összes kat. tisztajövedelmét. Most a lakosság legelő, rét, kert, szőlő, erdő és nádas kat. tisztajövedelmét parcellánként kiírtuk s ezek összegét külön-külön megállapítottuk. Végül ezen művelési ágak kat. tisztajövedelmének összegét levontuk a lakossági terület összes kat. tisztajövedelméből s megkaptuk a szántóterület kat. tisztajövedelmét.

Az egyes községektől nyert, érvényben levő adatokat a pénzügyigazgatóságok kebelében működő földadó-nyilvántartó hivatalnál ellenőriztük úgy, hogy az ú. n. „O” táblázat alapján az egyes községek területének érvényben álló művelési ágankénti megoszlásából és azok kat. tisztajövedelmének összegéből az uradalmi művelési ágak területét és kat. tisztajövedelmét levontuk és így megkaptuk a lakossági (néhány kivételtől eltekintve 100 kat. holdon aluli) művelési ágak kat. tisztajövedelmét. Az egyes községektől nyert lakossági terület művelési ágankénti megoszlása és kat. tisztajövedelme sok községben teljesen megegyezett a földadó-nyilvántartó hivatal útján nyert adatokkal és csak néhány községnél volt csekély eltérés. Ilyenkor a földadó-nyilvántartó hivatal adataiból nyert megállapítást fogadtuk el a lakossági területre nézve. Legvégül úgy az uradalmi (nagybirtok), mint a lakossági (kisbirtok) egyes művelési ágaknál a kat. tisztajövedelmet 1 kat. holdra vonatkoztattuk.

A közteherbírást azonban végül csak az 1 kat. hold szántóra nézve állapítottuk meg, mert ez szolgálhat legjobb összehasonlítási alap gyanánt, minthogy ez teszi ki a mezőgazdasági területnek átlag csaknem 75 %-át, tehát ez a legfontosabb és legnagyobb értékű művelési ág.

A kutatás célja az évtizedek óta tartó teherbírást és a jelenlegi közteherviselést volt ugyan, de ennek vizsgálata közben több olyan adatnak jutottam birtokába, amelyek feldolgozásra szintén érdemesnek mutatkoztak.

I.

Az uradalmi (nagybirtok) és a lakossági (kisbirtok) földek művelési ágankénti területi és kat. tisztajövedelmi megoszlása a földreform után. (I. táblázat.)

1. A földreform után az egyes községek szántóföld területének nagyobbik része már a lakosság kezén van. A 23 községből 13 községben a szántóföldnek több mint fele a lakosságé. A legnagyobb %-a a szántónak a legtöbb szántóterületű és a legnépesebb, 20,031 mezőgazdasági lélekszámú Békésen van a lakosság kezén (73.42%) és a legkisebb szántóterületű, de az egyik legkevesebb népességű és 2151 mezőgazdasági lélekszámú Sarkadkeresztúron (78.55%), továbbá Biharnagybajomban, amelyiknek aránylag kevés szántóterülete van a 4650 összes és a 3658 östermelő lélekszámhoz képest, ahol a szántóterület 73.41 %-a van a lakosság kezén. A másik nagy, 7737 mezőgazdasági lélekszámú helyen, Sarkadon azonban a szántónak aránylag kevesebb, 59.82 %-a van a lakosság kezén, a szintén népes (7533 östermelő lélek) lakosságú Vésztőn pedig a szántó 67.99 %-a.

Az összes szántóterületből ebben a 13 községben esik egy östermelő lélekre:

Csökmön	3.22 kh.	Okányban	2.42 kh.
Füzesgyarmaton	2.88 „	Biharnagybajomban	2.41 „
Monostorpályiban	2.73 „	Sarkadon	2.26 „
Tiszadadán	2.64 „	Büdszentmihályon	2.07 „
Hosszúpályiban	2.47 „	Vésztőn	1.94 „
Békésen	2.45 „	Tégláson	1.87 „
	Sarkadkeresztúron		1.86 kh.

A lakossági (kisbirtok) szántóterületből ebben a 13 községben esik 1 östermelő lélekre:

Békésen	1.80 kh.	Hosszúpályiban	1.42 kh.
Biharnagybajomban	1.77 „	Okányban	1.38 „
Csökmön	1.76 „	Sarkadon	1.35 „
Monostorpályiban	1.72 „	Tiszadadán	1.34 „
Füzesgyarmaton	1.53 „	Vésztőn	1.32 „
Sarkadkeresztúron	1.86 „	Büdszentmihályon	1.25 „
	Tégláson		1.10 kh.

A közteherbírást azonban végül csak az 1 kat. hold szántóra nézve állapítottuk meg, mert ez szolgálhat legjobb összehasonlítási alap gyanánt, minthogy ez teszi ki a mezőgazdasági területnek átlag csaknem 75 %-át, tehát ez a legfontosabb és legnagyobb értékű művelési ág.

A kutatás célja az évtizedek óta tartó teherbírást és a jelenlegi közteherviselést volt ugyan, de ennek vizsgálata közben több olyan adatnak jutottam birtokába, amelyek feldolgozásra szintén érdemesnek mutatkoztak.

I.

Az uradalmi (nagybirtok) és a lakossági (kisbirtok) földek művelési ágankénti területi és kat. tisztajövedelmi megoszlása a földreform után. (I. táblázat.)

1. A földreform után az egyes községek szántóföld területének nagyobbik része már a lakosság kezén van. A 23 községből 13 községben a szántóföldnek több mint fele a lakosságé. A legnagyobb %-a a szántónak a legtöbb szántóterületű és a legnépesebb, 20,031 mezőgazdasági lélekszámú Békésen van a lakosság kezén (73.42%) és a legkisebb szántóterületű, de az egyik legkevesebb népességű és 2151 mezőgazdasági lélekszámú Sarkadkeresztúron (78.55%), továbbá Biharnagybajomban, amelyiknek aránylag kevés szántóterülete van a 4650 összes és a 3658 östermelő lélekszámhoz képest, ahol a szántóterület 73.41 %-a van a lakosság kezén. A másik nagy, 7737 mezőgazdasági lélekszámú helyen, Sarkadon azonban a szántónak aránylag kevesebb, 59.82 %-a van a lakosság kezén, a szintén népes (7533 östermelő lélek) lakosságú Vésztőn pedig a szántó 67.99 %-a.

Az összes szántóterületből ebben a 13 községben esik egy östermelő lélekre:

Csőkmón	3.22 kh.	Okányban	2.42 kh.
Füzesgyarmaton	2.88 „	Biharnagybajomban	2.41 „
Monostorpályiban	2.73 „	Sarkadon	2.26 „
Tiszadadán	2.64 „	Büdszentmihályon	2.07 „
Hosszúpályiban	2.47 „	Vésztőn	1.94 „
Békésen	2.45 „	Tégláson	1.87 „
	Sarkadkeresztúron		1.86 kh.

A lakossági (kisbirtok) szántóterületből ebben a 13 községben esik 1 östermelő lélekre:

Békésen	1.80 kh.	Hosszúpályiban	1.42 kh.
Biharnagybajomban	1.77 „	Okányban	1.38 „
Csőkmón	1.76 „	Sarkadon	1.35 „
Monostorpályiban	1.72 „	Tiszadadán	1.34 „
Füzesgyarmaton	1.53 „	Vésztőn	1.32 „
Sarkadkeresztúron	1.86 „	Büdszentmihályon	1.25 „
	Tégláson		1.10 kh.

A 23 községből 10 községben azonban még mindig kisebb a lakosság kezén lévő szántóterület az uradalminál. Legkisebb %-a van az összterületnek a lakosság kezén a 3915 összes és 3070 östermelő lélekszámú 7511 kat. holdas szántóterületű Tiszadobon (22.91%), a 2473 összes és 2076 östermelő lélekszámú 7628 kat. holdas Szerepen (33.64%). A 6469 összes és 5246 östermelő lakosságú 9707 kat. holdas Dobozon (36.90 %). Az aránylag nagy, 21,189 kh. szántóterületű, de a harmadik nagy, 14,287 lélekszámú Püspökladányban 43.85 % van a lakosság kezén, amelynek a helyzetét azonban az javítja, hogy Püspökladány östermelő lakossága csak 59.50 %, tehát nem olyan kimondott mezőgazdasági lakosságú, mint a többi község, lévén benne nagyszámú iparosság és vasutasság. Valamit javít a helyzetén az is, hogy az uradalom területéből 5645 kat. holdon kis haszonbérlet alakított. A már 79.11%-ban agrárlakosságú Balmazújvároson, amelyik 14,894 összes és 11,783 östermelő lélekszámmal a második nagyságú község és a szántóterülete 21,548 kh. — 46.22 % van a szántóból a lakosság kezén.

Ebben a 10 községben az összes szántóterületből esik 1 östermelő lélekre:

Nagyrábén	3.83 kh.*	Gyulaváriban	2.46 kh.
Szerepen	3.67 „	Tiszadobon	2.45 „
Mezőgyánban	3.47 „	Tiszalökön	2.03 „
Polgáron	2.87 „	Balmazújvároson	1.88 „
Püspökladányban	2.49 „	Dobozon	1.85 „

A lakossági szántóterületből esik egy östermelő lélekre:

Nagyrábén	1.79 kh.*	Püspökladányban	1.09 kh.
Mezőgyánban	1.51 „	Tiszalökön	1.00 „
Polgáron	1.32 „	Balmazújvároson	0.89 „
Szerepen	1.24 „	Dobozon	0.68 „
Gyulaváriban	1.14 „	Tiszadobon	0.50 „

Ha az összes mezőgazdasági területet, azaz a szántó mellé a többi rét, legelő, kert, szőlő, erdő, nádas művelési ágakat is számításba vesszük, akkor az arány mindenütt a lakossági terület hátrányára és az uradalmi terület javára tolódik el, mivel a szántón kívüli többi művelési ágak az uradalmi birtokoknál nagyobb %-ban fordulnak elő, mint a lakossági birtokoknál. Mindamellet az összes mezőgazdasági területet véve is azonban, ugyanabban a 13 községben nagyobb és ugyanabban a 10 községben kisebb a lakosság kezén lévő terület az uradalminál, csak hogy kevesebb %-kal.

2. Ez a táblázat megmutatja azt is, hogy a földreform után a lakosság kezén lévő szántóföld kat. tisztajövedelme, különösen a nagy

* Több község is részesült az uradalmi földreform-földből.

A 23 községből 10 községben azonban még mindig kisebb a lakosság kezén lévő szántóterület az uradalminál. Legkisebb %-a van az összterületnek a lakosság kezén a 3915 összes és 3070 östermelő lélekszámú 7511 kat. holdas szántóterületű Tiszadobon (22.91%), a 2473 összes és 2076 östermelő lélekszámú 7628 kat. holdas Szerepen (33.64%). A 6469 összes és 5246 östermelő lakosságú 9707 kat. holdas Dobozon (36.90 %). Az aránylag nagy, 21,189 kh. szántóterületű, de a harmadik nagy, 14,287 lélekszámú Püspökladányban 43.85 % van a lakosság kezén, amelynek a helyzetét azonban az javítja, hogy Püspökladány östermelő lakossága csak 59.50 %, tehát nem olyan kimondott mezőgazdasági lakosságú, mint a többi község, lévén benne nagyszámú iparosság és vasutasság. Valamit javít a helyzetén az is, hogy az uradalom területéből 5645 kat. holdon kis haszonbérlet alakított. A már 79.11%-ban agrárlakosságú Balmazújvároson, amelyik 14,894 összes és 11,783 östermelő lélekszámmal a második nagyságú község és a szántóterülete 21,548 kh. — 46.22 % van a szántóból a lakosság kezén.

Ebben a 10 községben az összes szántóterületből esik 1 östermelő lélekre:

Nagyrábén	3.83 kh.*	Gyulaváriban	2.46 kh.
Szerepen	3.67 „	Tiszadobon	2.45 „
Mezőgyánban	3.47 „	Tiszalökön	2.03 „
Polgáron	2.87 „	Balmazújvároson	1.88 „
Püspökladányban	2.49 „	Dobozon	1.85 „

A lakossági szántóterületből esik egy östermelő lélekre:

Nagyrábén	1.79 kh.*	Püspökladányban	1.09 kh.
Mezőgyánban	1.51 „	Tiszalökön	1.00 „
Polgáron	1.32 „	Balmazújvároson	0.89 „
Szerepen	1.24 „	Dobozon	0.68 „
Gyulaváriban	1.14 „	Tiszadobon	0.50 „

Ha az összes mezőgazdasági területet, azaz a szántó mellé a többi rét, legelő, kert, szőlő, erdő, nádas művelési ágakat is számításba vesszük, akkor az arány mindenütt a lakossági terület hátrányára és az uradalmi terület javára tolódik el, mivel a szántón kívüli többi művelési ágak az uradalmi birtokoknál nagyobb %-ban fordulnak elő, mint a lakossági birtokoknál. Mindamellet az összes mezőgazdasági területet véve is azonban, ugyanabban a 13 községben nagyobb és ugyanabban a 10 községben kisebb a lakosság kezén lévő terület az uradalminál, csak hogy kevesebb %-kal.

2. Ez a táblázat megmutatja azt is, hogy a földreform után a lakosság kezén lévő szántóföld kat. tisztajövedelme, különösen a nagy

* Több község is részesült az uradalmi földreform-földből.

agrár lakosságú községekben: Békés, Sarkad, Vésztő, Balmazújváros, Püspökladány, Büdsszentmihely és főleg ott, ahol az uradalmi szántóterület nagyobb %-ot tesz ki (Sarkad, Balmazújváros, Téglás, Püspökladány, Tiszadob), *jelentékenyen nagyobb az uradalmi szántók kat. tisztajövedelménél. A 23 községből 11 községben kat. holdanként 0.10 K-tól 3.64 K-ig, 0.62%—30.82%-kal nagyobb 1 kat. hold lakossági szántó kat. tisztajövedelme az uradalmi szántóénál. Legnagyobb az eltérés koronában, vagyis a lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme nagyobb az uradalmi szántóénál Balmazújvároson 3.64 K-val, Békésen 3.18 K-val, Püspökladányban 2.54 K-val, Tégláson 2.21 K-val, Sarkadon 2.09 K-val, Büdsszentmihályon 1.83 K-val. Százalékban kifejezve: Tégláson 36.35%-kal, Balmazújvároson 31.82%-kal, Sarkadon 22.28%-kal, Békésen 19.16%-kal, Püspökladányban 19.06%-kal, Büdsszentmihályon 16.96%-kal, Tiszadobon 9.11%-kal, Tiszadadán 6.28%-kal, Vésztőn 2.99%-kal, Biharnagybajomban 2.83%-kal. Ebből azonban nem következik az, hogy ezekben a községekben a lakosság kezén volna a jobb minőségű szántóföld. Különösen nem áll ez általában a Békés és Bihar megyei községekre, továbbá Tiszadobra, amelyeknek agyagos és vályogos talajain az uradalmi szántóföldek minősége ma már határozottan jobb és a szántók biztosabb termést adnak, mint a lakossági földek. Ezt a helyzetet pedig a köztudat szerint jórésben a *víztársulatok működése*, a vízlecsapolás eredményezte, amelyet jobbadán az uradalmak eszközöltek ki. Ezekben a községekben tehát a vízlecsapolással inkább az uradalmi szántóföldeket javították, azokat, amelyek azelőtt vízjárta területek voltak s a vízlevezetéssel azokat a háts földeket, amelyek a lakosság kezén vannak, illetve voltak még a Sárrét mocsaras és a sarkadi tó idejében is, termőképességükben csökkentették és elszíkesítették. A 25—35 évvel ezelőtt a vízkár folytán közepesnek, vagy esetleg még alacsonynak is osztályozott ingatlanok, mert az ármentesítés fejlesztése folytán a vízkártól mentesültek, ma sok esetben többet érnek, mint az annak idején magasan osztályozott háts fekvésű ingatlanok, mely utóbbiak a talajvíz leszállása folytán szárazságra hajlandókká lettek. Hogy a vízszabályozás inkább az uradalmaknak kedvezett, mutatja az is, hogy a vízszabályozási minősítése ezeknek a lakossági földeknek többnyire — egy-két hely kivételével — kedvezőbb a jobbminőségű, de mélyebb fekvésű uradalmi földeknél. Ugyancsak nem jobb a lakossági szántók minősége Tégláson sem, ahol pedig a kat. tisztajövedelmi eltérés igen nagy. Vannak azonban községek, amelyekben a kat. tiszta jövedelem-átlag hűen fejezi ki a szántók minőségét, és pedig: Doboz, Büdsszentmihály, Püspökladány és Tiszadada, amelyekben a lakossági szántók tényleg annyival jobbak az uradalmi szántóknál.*

agrár lakosságú községekben: Békés, Sarkad, Vésztő, Balmazújváros, Püspökladány, Büdsszentmihely és főleg ott, ahol az uradalmi szántóterület nagyobb %-ot tesz ki (Sarkad, Balmazújváros, Téglás, Püspökladány, Tiszadob), *jelentékenyen nagyobb az uradalmi szántók kat. tisztajövedelménél. A 23 községből 11 községben kat. holdanként 0.10 K-tól 3.64 K-ig, 0.62%—30.82%-kal nagyobb 1 kat. hold lakossági szántó kat. tisztajövedelme az uradalmi szántóénál. Legnagyobb az eltérés koronában, vagyis a lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme nagyobb az uradalmi szántóénál Balmazújvároson 3.64 K-val, Békésen 3.18 K-val, Püspökladányban 2.54 K-val, Tégláson 2.21 K-val, Sarkadon 2.09 K-val, Büdsszentmihályon 1.83 K-val. Százalékban kifejezve: Tégláson 36.35%-kal, Balmazújvároson 31.82%-kal, Sarkadon 22.28%-kal, Békésen 19.16%-kal, Püspökladányban 19.06%-kal, Büdsszentmihályon 16.96%-kal, Tiszadobon 9.11%-kal, Tiszadadán 6.28%-kal, Vésztőn 2.99%-kal, Biharnagybajomban 2.83%-kal. Ebből azonban nem következik az, hogy ezekben a községekben a lakosság kezén volna a jobb minőségű szántóföld. Különösen nem áll ez általában a Békés és Bihar megyei községekre, továbbá Tiszadobra, amelyeknek agyagos és vályogos talajain az uradalmi szántóföldek minősége ma már határozottan jobb és a szántók biztosabb termést adnak, mint a lakossági földek. Ezt a helyzetet pedig a köztudat szerint jórészen a *víztársulatok működése*, a vízlecsapolás eredményezte, amelyet jobbadán az uradalmak eszközöltek ki. Ezekben a községekben tehát a vízlecsapolással inkább az uradalmi szántóföldeket javították, azokat, amelyek azelőtt vízjárta területek voltak s a vízlevezetéssel azokat a háts földeket, amelyek a lakosság kezén vannak, illetve voltak még a Sárrét mocsaras és a sarkadi tó idejében is, termőképességükben csökkentették és elszíkesítették. A 25—35 évvel ezelőtt a vízkár folytán közepesnek, vagy esetleg még alacsonynak is osztályozott ingatlanok, mert az ármentesítés fejlesztése folytán a vízkártól mentesültek, ma sok esetben többet érnek, mint az annak idején magasan osztályozott háts fekvésű ingatlanok, mely utóbbiak a talajvíz leszállása folytán szárazságra hajlandókká lettek. Hogy a vízszabályozás inkább az uradalmaknak kedvezett, mutatja az is, hogy a vízszabályozási minősítése ezeknek a lakossági földeknek többnyire — egy-két hely kivételével — kedvezőbb a jobbminőségű, de mélyebb fekvésű uradalmi földeknél. Ugyancsak nem jobb a lakossági szántók minősége Tégláson sem, ahol pedig a kat. tisztajövedelmi eltérés igen nagy. Vannak azonban községek, amelyekben a kat. tiszta jövedelem-átlag hűen fejezi ki a szántók minőségét, és pedig: Doboz, Büdsszentmihály, Püspökladány és Tiszadada, amelyekben a lakossági szántók tényleg annyival jobbak az uradalmi szántóknál.*

A 23 községből 12 községben kisebb ugyan a földreform után az 1 kh. lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme az uradalmi szántóéhoz viszonyítva 1.85%—18.54%-ig, kat. holdanként 0.25 K-tól 2.37 K-ig, itt azonban olyan nagy eltérést nem találunk, mint a lakossági szántók nagyobb átlagos kat. tisztajövedelme esetén. Legnagyobb az uradalmi átlagos kat. tisztajövedelem a lakossági szántóhoz viszonyítva Gyulaváriban 2.40 K-val, Szerepen 2.37 K-val, Hosszúpályiban 2.02 K-val. Százalékban 10%-on felüli eltérés csak öt községben van, hét községben pedig 10%-on alul (ebből is 4 községben 5%-on alul). Mindebből azonban szintén nem következik az, hogy a lakossági szántók csak annyival lennének gyengébbek az uradalmi szántónál, ahány %-kal alacsonyabb kat. tisztajövedelműek. Pl. Füzesgyarmaton, ahol az eltérés kat. holdanként csak 0.38 K. (3.07%), az uradalmi szántók legnagyobb része (kb. 90%) mélyebb fekvésű és községi viszonylatban a legjobb minőségű föld, míg a kisemberekéi háts fekvésű, legnagyobb részt (kb. 75%) szíkes, rendkívüli gyenge minőségű földek. Mezőgyánban a lakossági szántók 10%-kal gyengébb minőségűek az uradalmi szántóknál, a kat. tisztajövedelem ezzel szemben csak 5.52% (kh-ként 0.50 K.) eltérést mutat ki. Sarkadkeresztúron, Nagyrábén, Biharnagybajomban, Szerepen, ezeken a valamikor sárréti mocsaras vidékeken szintén az a helyzet, hogy a lakosság kezén lévő földek nagyobb része a századok óta művelés alatt álló háts, szíkes jellegű területek, az uradalmi földek nagyobb része pedig mélyebb fekvésű fekete talajok, amelyek különösen a gyakori száraz esztendőkből adnak nagyobb termésátlagokat. Ennek folytán ezekben a községekben a %-os eltérés nem fejezi ki a minőségbeli különbséget, mert Biharnagybajomban a 9.42%-kal (kh-ként 1.31 K.) szemben kb. 20%, Nagyrábén az 1.85%-kal (kh-ként 0.25 K.) szemben kb. 15%-kal gyengébb a lakossági szántók átlagos minősége az uradalmi szántókéénál. Monostorpályiban szintén nem egészen hű kifejezője a 14%-os eltérés az uradalmi és a lakossági szántók között az uradalmi földek javára, mivel azok minősége kb. 20%-kal jobb. Vannak azonban községek, amelyekben a szántóföldek minőségbeli eltérését a kat. tisztajövedelmi átlag hűen fejezi ki ebben a csoportban is. Így Gyulaváriban és Okányban a földreform utáni helyzetet megfelelően mutatja a 16.37% és a 4.10% eltérés, vagyis az uradalmi szántók általában ennyivel jobbak a lakossági szántóknál. Megfelelően tünteti fel a könnyebb, homokos talajú hosszúpályi uradalmi és lakossági szántó közötti minőséget is a 18.40%-os eltérés. Végül a két szabolicsmegyei községben, a nagyon változó minőségű talajú Polgáron és az átlag jó minőségű szántóval rendelkező Tiszalökön is meg-

A 23 községből 12 községben kisebb ugyan a földreform után az 1 kh. lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme az uradalmi szántóéhoz viszonyítva 1.85%—18.54%-ig, kat. holdanként 0.25 K-tól 2.37 K-ig, itt azonban olyan nagy eltérést nem találunk, mint a lakossági szántók nagyobb átlagos kat. tisztajövedelme esetén. Legnagyobb az uradalmi átlagos kat. tisztajövedelem a lakossági szántóhoz viszonyítva Gyulaváriban 2.40 K-val, Szerepen 2.37 K-val, Hosszúpályiban 2.02 K-val. Százalékban 10%-on felüli eltérés csak öt községben van, hét községben pedig 10%-on alul (ebből is 4 községben 5%-on alul). Mindebből azonban szintén nem következik az, hogy a lakossági szántók csak annyival lennének gyengébbek az uradalmi szántónál, ahány %-kal alacsonyabb kat. tisztajövedelműek. Pl. Füzesgyarmaton, ahol az eltérés kat. holdanként csak 0.38 K. (3.07%), az uradalmi szántók legnagyobb része (kb. 90%) mélyebb fekvésű és községi viszonylatban a legjobb minőségű föld, míg a kisemberekéi háts fekvésű, legnagyobb részt (kb. 75%) szíkes, rendkívüli gyenge minőségű földek. Mezőgyánban a lakossági szántók 10%-kal gyengébb minőségűek az uradalmi szántóknál, a kat. tisztajövedelem ezzel szemben csak 5.52% (kh-ként 0.50 K.) eltérést mutat ki. Sarkadkeresztúron, Nagyrábén, Biharnagybajomban, Szerepen, ezeken a valamikor sárréti mocsaras vidékeken szintén az a helyzet, hogy a lakosság kezén lévő földek nagyobb része a századok óta művelés alatt álló háts, szíkes jellegű területek, az uradalmi földek nagyobb része pedig mélyebb fekvésű fekete talajok, amelyek különösen a gyakori száraz esztendőkből adnak nagyobb termésátlagokat. Ennek folytán ezekben a községekben a %-os eltérés nem fejezi ki a minőségbeli különbséget, mert Biharnagybajomban a 9.42%-kal (kh-ként 1.31 K.) szemben kb. 20%, Nagyrábén az 1.85%-kal (kh-ként 0.25 K.) szemben kb. 15%-kal gyengébb a lakossági szántók átlagos minősége az uradalmi szántókéénál. Monostorpályiban szintén nem egészen hű kifejezője a 14%-os eltérés az uradalmi és a lakossági szántók között az uradalmi földek javára, mivel azok minősége kb. 20%-kal jobb. Vannak azonban községek, amelyekben a szántóföldek minőségbeli eltérését a kat. tisztajövedelmi átlag hűen fejezi ki ebben a csoportban is. Így Gyulaváriban és Okányban a földreform utáni helyzetet megfelelően mutatja a 16.37% és a 4.10% eltérés, vagyis az uradalmi szántók általában ennyivel jobbak a lakossági szántóknál. Megfelelően tünteti fel a könnyebb, homokos talajú hosszúpályi uradalmi és lakossági szántó közötti minőséget is a 18.40%-os eltérés. Végül a két szabolicsmegyei községben, a nagyon változó minőségű talajú Polgáron és az átlag jó minőségű szántóval rendelkező Tiszalökön is meg-

felelő a 9.59 és a 7.76%-os eltérés, vagyis a lakossági szántók minősége ennyivel gyengébb az uradalmi szántók minőségénél.

Végeredményben Doboz, Büdszentmihály, Püspökladány és Tiszadada községekben, ahol a lakossági szántók kat. tisztajövedelme a nagyobb — Gyulavári, Okány, Hosszúpályi, Polgár és Tiszalök községekben, ahol a lakossági szántók kat. tisztajövedelme a kisebb az uradalmi szántókhoz viszonyítva, tehát a 23 községből összesen 9 községben fejezi ki az átlagos kat. tisztajövedelem hűen a tényleges helyzetet.

Az összehasonlítást a szántó mellett a többi: rét, legelő, stb. művelési ágakra nézve, vagyis az ú. n. mezőgazdasági területre is megejtettük. Ebben az esetben a 23 község közül 14 községben mutat a lakossági mezőgazdasági terület nagyobb kat. tisztajövedelmi kh-kénti átlagot az uradalmi mezőgazdasági területénél, éspedig 0.47 K-tól 5.27 K-ig, 4.54%-tól 68.26%-ig. Koronában legnagyobb a lakossági mezőgazdasági terület átlagos kat. tisztajövedelme az uradalmiánál Békésen: 5.27 K, Püspökladányban 4.83 K, Balmazújvároson 4.58 K, Tégláson 2.66 K, Sarkadon 2.26 K, Büdszentmihályon 2.24 K, Vésztőn 1.96 K. A %-os eltérések a lakossági mezőgazdasági terület nagyobb kat. tisztajövedelmét illetően tehát itt még jelentékenyebbek, mint a szántónál, aminek az oka általában az, hogy az uradalmi mezőgazdasági területnek nagyobb hányadát teszi ki az alacsonyabb kat. tisztajövedelmű legelő, erdő, rét, stb. művelési ág, mint a lakossági mezőgazdasági területnél. Ennek következtében aztán először is abban a 11 községben lesz magasabb %-kal nagyobb a lakossági mezőgazdasági terület kh-kénti tisztajövedelmi átlaga, amelyben a lakossági szántó kat. tisztajövedelmi átlaga nagyobb volt, azonban míg pl. Tégláson 1 kh. lakossági szántóé 36.35%-kal nagyobb, az 1 kh. mezőgazdasági területé 52.99%-kal, ugyanígy Balmazújvároson 31.82%-kal szemben 68.26%-kal, Püspökladányban 19.06%-kal szemben 49.79%-kal, Békésen 19.61%-kal szemben 38.78%-kal. Ezenkívül azonban még további 3 községben — ott is, ahol 1 kh. lakossági szántó kat. tisztajövedelme kisebb volt az uradalmiánál — a mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelme nagyobb lesz Gyulaváriban, Sarkadkeresztúron és Tiszalökön. Ennek folytán aztán a 23 községből csak 9 községben lesz kisebb a lakossági mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelme az uradalmiánál, de csak alacsonyabb: 0.02 K-tól 2.61 K-ig, 0.23%-tól 18.90%-ig terjedő különbözettel. Úgyhogy ez a K-ás és %-os eltérés általában kisebb, mint a szántónál. Csak 3 községben, ahol a lakosság kezén aránylag nagyobb terjedelmű legelők vannak, lesz számbavehetően nagyobb az uradalmi mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelmi %-os eltérése az uradalmi szántó kh-kénti tisztajövedelmi %-os eltérésénél. Így Füzesgyarmaton.

felelő a 9.59 és a 7.76%-os eltérés, vagyis a lakossági szántók minősége ennyivel gyengébb az uradalmi szántók minőségénél.

Végeredményben Doboz, Büdszentmihály, Püspökladány és Tiszadada községekben, ahol a lakossági szántók kat. tisztajövedelme a nagyobb — Gyulavári, Okány, Hosszúpályi, Polgár és Tiszalök községekben, ahol a lakossági szántók kat. tisztajövedelme a kisebb az uradalmi szántókhoz viszonyítva, tehát a 23 községből összesen 9 községben fejezi ki az átlagos kat. tisztajövedelem hűen a tényleges helyzetet.

Az összehasonlítást a szántó mellett a többi: rét, legelő, stb. művelési ágakra nézve, vagyis az ú. n. mezőgazdasági területre is megejtettük. Ebben az esetben a 23 község közül 14 községben mutat a lakossági mezőgazdasági terület nagyobb kat. tisztajövedelmi kh-kénti átlagot az uradalmi mezőgazdasági területénél, éspedig 0.47 K-tól 5.27 K-ig, 4.54%-tól 68.26%-ig. Koronában legnagyobb a lakossági mezőgazdasági terület átlagos kat. tisztajövedelme az uradalmiánál Békésen: 5.27 K, Püspökladányban 4.83 K, Balmazújvároson 4.58 K, Tégláson 2.66 K, Sarkadon 2.26 K, Büdszentmihályon 2.24 K, Vésztőn 1.96 K. A %-os eltérések a lakossági mezőgazdasági terület nagyobb kat. tisztajövedelmét illetően tehát itt még jelentékenyebbek, mint a szántónál, aminek az oka általában az, hogy az uradalmi mezőgazdasági területnek nagyobb hányadát teszi ki az alacsonyabb kat. tisztajövedelmű legelő, erdő, rét, stb. művelési ág, mint a lakossági mezőgazdasági területnél. Ennek következtében aztán először is abban a 11 községben lesz magasabb %-kal nagyobb a lakossági mezőgazdasági terület kh-kénti tisztajövedelmi átlaga, amelyben a lakossági szántó kat. tisztajövedelmi átlaga nagyobb volt, azonban míg pl. Tégláson 1 kh. lakossági szántóé 36.35%-kal nagyobb, az 1 kh. mezőgazdasági területé 52.99%-kal, ugyanígy Balmazújvároson 31.82%-kal szemben 68.26%-kal, Püspökladányban 19.06%-kal szemben 49.79%-kal, Békésen 19.61%-kal szemben 38.78%-kal. Ezenkívül azonban még további 3 községben — ott is, ahol 1 kh. lakossági szántó kat. tisztajövedelme kisebb volt az uradalmiánál — a mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelme nagyobb lesz Gyulaváriban, Sarkadkeresztúron és Tiszalökön. Ennek folytán aztán a 23 községből csak 9 községben lesz kisebb a lakossági mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelme az uradalmiánál, de csak alacsonyabb: 0.02 K-tól 2.61 K-ig, 0.23%-tól 18.90%-ig terjedő különbözettel. Úgyhogy ez a K-ás és %-os eltérés általában kisebb, mint a szántónál. Csak 3 községben, ahol a lakosság kezén aránylag nagyobb terjedelmű legelők vannak, lesz számbavehetően nagyobb az uradalmi mezőgazdasági terület kh-kénti kat. tisztajövedelmi %-os eltérése az uradalmi szántó kh-kénti tisztajövedelmi %-os eltérésénél. Így Füzesgyarmaton.

1.44 K. a 0.38 K-val, illetve 13.08% a 3.07%-kal szemben, Mezőgyánban 0.76 K. a 0.50 K-val, illetve 9.88% az 5.52%-kal szemben, Biharnagybajomban 2.61 K. az 1.31 K-val, illetve 18.90% a 9.42%-kal szemben.

Az eddigiekben vázolt helyzet a jelenlegi, vagyis a földreform utáni állapotot mutatja, amelyen tehát a mai köztéherviselés nyugszik. Annak az elbírálására azonban, hogy a nagy- és kisbirtok teherbírása a múltban, a földreform előtti évtizedek alatt milyen volt és hogy melyik viselt nagyobb terhet, azaz a teherbírása melyiknek volt nagyobb, meg kell vizsgálnunk a földreform előtti helyzetet is.

II.

A földreform folytán juttatott vagyonszállásos és megváltott földek területe és kat. tisztajövedelme. (II. táblázat.)

A földreform-földek túlnyomó részét a szántók teszik ki, csak Balmazújvároson és Polgáron van juttatva jelentékeny legelőterület. Ennélfogva vizsgálódásunkat csak a szántóra vonatkoztatjuk. Legnagyobb területű szántót a nagy agrárnépességű, sok földigénylővel rendelkező és aránylag nagy kiterjedésű uradalmi birtokú községekben adtak le a földreform céljaira. Éspedig Békésen 5512 kh-t, Polgáron 4520 kh-t, Vésztőn 3658 kh-t, Balmazújvároson 3620 kh-t és Sarkadon 2971 kh-t. Legkisebb területű szántót adtak le a vallásalapítványos nagybirtokú Püspökladányban: 211 kh-t és a nagybirtokának jelentékeny részben a debreceni Kollégium tulajdonában lévő, tehát szintén tanulmányi célt szolgáló Tiszadán 339 kh-t, továbbá a kevés népességű községekben lévő uradalmak: Téglás 117 kh-t, Monostorpályi 574 kh-t, Sarkadkeresztúr 740 kh-t.

Kat. holdakban kifejezve a földreform céljára leadott szántók:

5000 kh-n felül	1 községben
4—5000 kh. közt	1 „
3—4000 „ „	2 „
2500—3000 kh. közt	1 „
2000—2500 „ „	3 „
1500—2000 „ „	5 „
1000—1500 „ „	2 „
800—1000 „ „	2 „
500—800 „ „	3 „
100—500 „ „	3 „

Az uradalmak szántóterületüknek legnagyobb %-át természetesen azokban a nagyobb összes és östermelő lélekszámú, így sok földigénylővel bíró községekben adták le, amelyekben az östermelő lélekszámhoz vi-

1.44 K. a 0.38 K-val, illetve 13.08% a 3.07%-kal szemben, Mezőgyánban 0.76 K. a 0.50 K-val, illetve 9.88% az 5.52%-kal szemben, Biharnagybajomban 2.61 K. az 1.31 K-val, illetve 18.90% a 9.42%-kal szemben.

Az eddigiekben vázolt helyzet a jelenlegi, vagyis a földreform utáni állapotot mutatja, amelyen tehát a mai köztéherviselés nyugszik. Annak az elbírálására azonban, hogy a nagy- és kisbirtok teherbírása a múltban, a földreform előtti évtizedek alatt milyen volt és hogy melyik viselt nagyobb terhet, azaz a teherbírása melyiknek volt nagyobb, meg kell vizsgálnunk a földreform előtti helyzetet is.

II.

A földreform folytán juttatott vagyonszállásos és megváltott földek területe és kat. tisztajövedelme. (II. táblázat.)

A földreform-földek túlnyomó részét a szántók teszik ki, csak Balmazújvároson és Polgáron van juttatva jelentékeny legelőterület. Ennélfogva vizsgálódásunkat csak a szántóra vonatkoztatjuk. Legnagyobb területű szántót a nagy agrárnépességű, sok földigénylővel rendelkező és aránylag nagy kiterjedésű uradalmi birtokú községekben adtak le a földreform céljaira. Éspedig Békésen 5512 kh-t, Polgáron 4520 kh-t, Vésztőn 3658 kh-t, Balmazújvároson 3620 kh-t és Sarkadon 2971 kh-t. Legkisebb területű szántót adtak le a vallásalapítványos nagybirtokú Püspökladányban: 211 kh-t és a nagybirtokának jelentékeny részben a debreceni Kollégium tulajdonában lévő, tehát szintén tanulmányi célt szolgáló Tiszadán 339 kh-t, továbbá a kevés népességű községekben lévő uradalmak: Téglás 117 kh-t, Monostorpályi 574 kh-t, Sarkadkeresztúr 740 kh-t.

Kat. holdakban kifejezve a földreform céljára leadott szántók:

5000 kh-n felül	1 községben
4—5000 kh. közt	1 „
3—4000 „ „	2 „
2500—3000 kh. közt	1 „
2000—2500 „ „	3 „
1500—2000 „ „	5 „
1000—1500 „ „	2 „
800—1000 „ „	2 „
500—800 „ „	3 „
100—500 „ „	3 „

Az uradalmak szántóterületüknek legnagyobb %-át természetesen azokban a nagyobb összes és östermelő lélekszámú, így sok földigénylővel bíró községekben adták le, amelyekben az östermelő lélekszámhoz vi-

szonyítva a területük aránylag kisebb volt. Így Sarkadkeresztúron 46.25%-ot, Vésztőn 43.82%-ot, Okányban 35.77%-ot, Biharnagybajomban 33.90%-ot, Hosszúpályiban 31.63%-ot, Nagyrábén 30.90%-ot. A már nagyobb uradalmi területű, de viszont sok földigénylővel rendelkező legnépesebb községekben, mint Sarkadon 29.76%-ot, Békésen 29.74%-ot, Balmazújvároson 23.80%-ot, Polgáron 21.62%-ot, Dobozon 21.57%-ot. A szintén aránylag nagy területű uradalmi szántóföldű, de kisebb lélekszámú Gyulaváriban 28.60%-ot, Szerepen 25.41%-ot, Csökmön 25.34%-ot. Szántóterületüknek 20%-nál csekélyebb részét adták le általában a szabolcsi nagyterületű uradalmak, továbbá Téglás, Mezőgyán, amelyek amellet aránylag kisebb lakosságúak és Füzesgyarmat, amelyik ugyan nagy lélekszámú, de viszont nagyobb uradalmi szántófölddel bíró község. Egészen kivételes a számban még mindig jelentékeny östermelő népességű és nagy uradalmi szántóföldű Püspökladány helyzete, amelynek uradalma vallásalapítványi föld lévén, a földreform folytán leadott szántó általában csak házhelyjuttatás volt. Itt ezért hasíttatott le a földreform során 5645 kh. hosszútartamú kishaszonbérlet.

A földreform-szántók átlagos kat. tisztajövedelmét az uradalmi földek földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelméhez viszonyítva azt állapíthatjuk meg, hogy az a 23 község közül 15 községben kisebb, ami azt jelenti, hogy ezekben a községekben az uradalmi szántók gyengébb minőségű részeit adták le a földreform céljára; és csak 8 községben nagyobb, ahol tehát az átlagosnál jobb minőségű szántót adtak le. Különösen jóval gyengébb minőségű szántóföldeket juttattak az átlagos minőségi uradalmi szántóknál Téglásra, ahol 51.02%-kal (kh-ként 3 K-val), Büdsszentmihályra, ahol 27.82%-kal (kh-ként 2.84 K-val), Sarkadkeresztúron, ahol 25.92%-kal (kh-ként 1.83 K-val), Tiszalökön, ahol 24%-kal (kh-ként 3.12 K-val), Monostorpályiban, ahol 23.48%-kal (kh-ként 1.74 K-val), Mezőgyánban, ahol 20.27%-kal (kh-ként 1.78 K-val), Gyulaváriban, ahol 18.06%-kal (kh-ként 2.47 K-val), Polgáron, ahol 16.71%-kal (kh-ként 1.20 K-val), Tiszadobon, ahol 16.08%-kal (kh-ként 1.23 K-val), Nagyrábén, ahol 15.40%-kal (kh-ként 1.95 K-val) és Békésen, ahol 10.30%-kal (kh-ként 1.60 K-val) alacsonyabb a földreform-földek kat. tisztajövedelmi átlaga az uradalmi szántók kat. tisztajövedelmi átlagánál. Tíz %-on alóli eltérés van 4 községben. Ennek az eredménye lett aztán az, hogy ezekben a községekben a földreform után a kat. tisztajövedelmi átlag az uradalmi szántóknál megnövekedett, a lakossági szántóknál pedig csökkent, ami a földreform előtti helyzettel szemben a közteherviselés tekintetében a lakossági szántóknál javulást mutat. Néhány helyen azonban azt is megtették, hogy a földreform-földek kat. tisztajövedelmét felemelték, amelyből esett pl. 1 kh. szántóra Dobozon

szonyítva a területük aránylag kisebb volt. Így Sarkadkeresztúron 46.25%-ot, Vésztőn 43.82%-ot, Okányban 35.77%-ot, Biharnagybajomban 33.90%-ot, Hosszúpályiban 31.63%-ot, Nagyrábén 30.90%-ot. A már nagyobb uradalmi területű, de viszont sok földigénylővel rendelkező legnépesebb községekben, mint Sarkadon 29.76%-ot, Békésen 29.74%-ot, Balmazújvároson 23.80%-ot, Polgáron 21.62%-ot, Dobozon 21.57%-ot. A szintén aránylag nagy területű uradalmi szántóföldű, de kisebb lélekszámú Gyulaváriban 28.60%-ot, Szerepen 25.41%-ot, Csökmön 25.34%-ot. Szántóterületüknek 20%-nál csekélyebb részét adták le általában a szabolcsi nagyterületű uradalmak, továbbá Téglás, Mezőgyán, amelyek amellet aránylag kisebb lakosságúak és Füzesgyarmat, amelyik ugyan nagy lélekszámú, de viszont nagyobb uradalmi szántófölddel bíró község. Egészen kivételes a számban még mindig jelentékeny östermelő népességű és nagy uradalmi szántóföldű Püspökladány helyzete, amelynek uradalma vallásalapítványi föld lévén, a földreform folytán leadott szántó általában csak házhelyjuttatás volt. Itt ezért hasíttatott le a földreform során 5645 kh. hosszútartamú kishaszonbérlet.

A földreform-szántók átlagos kat. tisztajövedelmét az uradalmi földek földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelméhez viszonyítva azt állapíthatjuk meg, hogy az a 23 község közül 15 községben kisebb, ami azt jelenti, hogy ezekben a községekben az uradalmi szántók gyengébb minőségű részeit adták le a földreform céljára; és csak 8 községben nagyobb, ahol tehát az átlagosnál jobb minőségű szántót adtak le. Különösen jóval gyengébb minőségű szántóföldeket juttattak az átlagos minőségi uradalmi szántóknál Téglásra, ahol 51.02%-kal (kh-ként 3 K-val), Büdszentmihályra, ahol 27.82%-kal (kh-ként 2.84 K-val), Sarkadkeresztúron, ahol 25.92%-kal (kh-ként 1.83 K-val), Tiszalökön, ahol 24%-kal (kh-ként 3.12 K-val), Monostorpályiban, ahol 23.48%-kal (kh-ként 1.74 K-val), Mezőgyánban, ahol 20.27%-kal (kh-ként 1.78 K-val), Gyulaváriban, ahol 18.06%-kal (kh-ként 2.47 K-val), Polgáron, ahol 16.71%-kal (kh-ként 1.20 K-val), Tiszadobon, ahol 16.08%-kal (kh-ként 1.23 K-val), Nagyrábén, ahol 15.40%-kal (kh-ként 1.95 K-val) és Békésen, ahol 10.30%-kal (kh-ként 1.60 K-val) alacsonyabb a földreform-földek kat. tisztajövedelmi átlaga az uradalmi szántók kat. tisztajövedelmi átlagánál. Tíz %-on alóli eltérés van 4 községben. Ennek az eredménye lett aztán az, hogy ezekben a községekben a földreform után a kat. tisztajövedelmi átlag az uradalmi szántóknál megnövekedett, a lakossági szántóknál pedig csökkent, ami a földreform előtti helyzettel szemben a közteherviselés tekintetében a lakossági szántóknál javulást mutat. Néhány helyen azonban azt is megtették, hogy a földreform-földek kat. tisztajövedelmét felemelték, amelyből esett pl. 1 kh. szántóra Dobozon

2.09 K, Vésztőn 1.84 K, Füzesgyarmaton 0.55 K, Hosszúpályiban 0.48 K. és Balmazújvároson 0.25 K, ami maga mutatja, hogy ezeken a helyeken aránytalanul alacsony volt az uradalmi szántók kat. tisztajövedelmi átlaga. Pár helyen csökkentették ugyan a leadott földek kat. tisztajövedelmét, de kat. holdanként csak néhány fillérrel.

A 23 községből 8 helyen adtak le a földreform céljára az átlagos uradalmi kat. tisztajövedelemnél nagyobb kat. tisztajövedelmű, tehát jobb minőségű szántót, ami ezekben a községekben a lakossági szántó teherviselését emelte. Itt azonban csak Balmazújvároson van nagy, 30.49 %-os (kh-ként 3.83 K.) eltérés, ahol a részben szíkes uradalmi szántók átlagos kat. tisztajövedelménél jóval nagyobb kat. tisztajövedelmű szántót adtak le, továbbá Sarkadon 15.25% (kh-ként 1.53 K.) és Vésztőn 14.12% (kh-ként 1.17 K.), ahol az uradalmi szántóknak a nagyobb kat. tisztajövedelmű és aránylag jobb részét fordították földreform céljára. A többi 5 községben 10% alatt van csak az eltérés, minek folytán itt sokkal kisebb arányú különbség van, mint az uradalmi szántónál a földreform céljára aránylag gyengébb minőségű földet juttatott előző csoportban.

A jelenleg a lakosság kezén lévő szántók kat. tisztajövedelmét a földreform előtti helyzethez viszonyítva az is csökkentette s így azok jelenlegi közteherviselését a multhoz képest az is javította, hogy a földreform folytán juttatott szántók kat. tisztajövedelme a földreform előtti lakossági szántók kat. tisztajövedelménél a községek nagyobb részében (14 helységben) szintén kisebb volt s többnyire jelentékeny mértékben. Így Tégláson 66.39%-kal (kh-ként 5.69 K-val) kisebb kat. tisztajövedelmű szántó lett leadva a földreform céljára, mint a földreform előtti lakossági szántók kat. tisztajövedelme, Tiszadobon 50.77%-kal (kh-ként 6.62 K-val), Büdzszentmihályon 45.08%-kal (kh-ként 6.05 K-val), Mezőgyánban 36.77 %-kal (kh-ként 4.07 K-val), Sarkadkeresztúron 33.12%-kal (2.59 K-val), Nagyrábén 32.85%-kal (5.24 K-val), Békésen 31.63%-kal (6.45 K-val), Tiszalökön 27.88%-kal (3.82 K-val), Monostorpályiban 19.12%-kal (1.34 K-val), Dobozon 18.57%-kal (3.58 K-val), Okányban 15.19%-kal (2.12 K-val), Polgáron 16.60%-kal (1.19 K-val), Gyulaváriban 14.75%-kal (1.94 K-val) és Püspökladányban 4.08%-kal (kh-ként 0.64 K-val).

Ezzel a csoporttal szemben 9 községben nagyobb volt a földreformra leadott szántók átlagos kat. tisztajövedelme a földreform előtti lakossági szántók átlagos kat. tisztajövedelménél, ámbar itt a különbségek nem olyan nagyok, úgyhogy a lakosságnál a földreform utáni teherviselés a földreform előttihez viszonyítva már csak kisebb mértékben csökkent a földreform után.

2.09 K, Vésztőn 1.84 K, Füzesgyarmaton 0.55 K, Hosszúpályiban 0.48 K. és Balmazújvároson 0.25 K, ami maga mutatja, hogy ezeken a helyeken aránytalanul alacsony volt az uradalmi szántók kat. tisztajövedelmi átlaga. Pár helyen csökkentették ugyan a leadott földek kat. tisztajövedelmét, de kat. holdanként csak néhány fillérrel.

A 23 községből 8 helyen adtak le a földreform céljára az átlagos uradalmi kat. tisztajövedelemnél nagyobb kat. tisztajövedelmű, tehát jobb minőségű szántót, ami ezekben a községekben a lakossági szántó teherviselését emelte. Itt azonban csak Balmazújvároson van nagy, 30.49 %-os (kh-ként 3.83 K.) eltérés, ahol a részben szíkes uradalmi szántók átlagos kat. tisztajövedelménél jóval nagyobb kat. tisztajövedelmű szántót adtak le, továbbá Sarkadon 15.25% (kh-ként 1.53 K.) és Vésztőn 14.12% (kh-ként 1.17 K.), ahol az uradalmi szántóknak a nagyobb kat. tisztajövedelmű és aránylag jobb részét fordították földreform céljára. A többi 5 községben 10% alatt van csak az eltérés, minek folytán itt sokkal kisebb arányú különbség van, mint az uradalmi szántónál a földreform céljára aránylag gyengébb minőségű földet juttatott előző csoportban.

A jelenleg a lakosság kezén lévő szántók kat. tisztajövedelmét a földreform előtti helyzethez viszonyítva az is csökkentette s így azok jelenlegi közteherviselését a multhoz képest az is javította, hogy a földreform folytán juttatott szántók kat. tisztajövedelme a földreform előtti lakossági szántók kat. tisztajövedelménél a községek nagyobb részében (14 helységben) szintén kisebb volt s többnyire jelentékeny mértékben. Így Tégláson 66.39%-kal (kh-ként 5.69 K-val) kisebb kat. tisztajövedelmű szántó lett leadva a földreform céljára, mint a földreform előtti lakossági szántók kat. tisztajövedelme, Tiszadobon 50.77%-kal (kh-ként 6.62 K-val), Büdzentmihályon 45.08%-kal (kh-ként 6.05 K-val), Mezőgyánban 36.77 %-kal (kh-ként 4.07 K-val), Sarkadkeresztúron 33.12%-kal (2.59 K-val), Nagyrábén 32.85%-kal (5.24 K-val), Békésen 31.63%-kal (6.45 K-val), Tiszalökön 27.88%-kal (3.82 K-val), Monostorpályiban 19.12%-kal (1.34 K-val), Dobozon 18.57%-kal (3.58 K-val), Okányban 15.19%-kal (2.12 K-val), Polgáron 16.60%-kal (1.19 K-val), Gyulaváriban 14.75%-kal (1.94 K-val) és Püspökladányban 4.08%-kal (kh-ként 0.64 K-val).

Ezzel a csoporttal szemben 9 községben nagyobb volt a földreformra leadott szántók átlagos kat. tisztajövedelme a földreform előtti lakossági szántók átlagos kat. tisztajövedelménél, ámbar itt a különbségek nem olyan nagyok, úgyhogy a lakoságnál a földreform utáni teherviselés a földreform előttihez viszonyítva már csak kisebb mértékben csökkent a földreform után.

Legkisebb volt a földreform előtti lakossági szántók átlagos kat. tisztajövedelme a földreform folytán leadott szántókéhoz viszonyítva:

Szerepen	40.40%-kal	kh-ként 3.41 K-val
Hosszúpályiban	23.13 „	„ 1.92 „
Csökmőn	18.53 „	„ 1.92 „
Biharnagybajom	15.44 „	„ 1.89 „
F.-gyarmat	11.64 „	„ 1.37 „

A többi három községben már 10%-on és kh-ként 1 K-n aluli az eltérés, és pedig 8.02, 4.56, 1.14%, illetve 0.93, 0.51, 0.13 K. Úgyhogy ezekben a községekben nem igen változott a lakosság teherviselése a földreform folytán, vagyis az a földreform előtt is csaknem olyan magas volt, mint a földreform után lett.

III.

Az uradalmi és lakossági szántó és legelő területi megoszlása a földreform előtt és után. (III. táblázat.)

Minthogy az előző fejezet szerint a földreform-földek kat. tisztajövedelme igen eltért mind a lakossági, mind az uradalmi szántók átlagos kat. tisztajövedelmétől, szükséges megvizsgálni az uradalmi szántó és legelő földreform előtti és földreform utáni területű megoszlását és átlagos kat. tisztajövedelmi viszonyát.

1. A területet illetőleg:

A szántónál az uradalmi terület a földreform folytán a legnagyobb mértékben csökkent:

40 %-on felül	2 községben:	Sarkadkeresztúr, Vésztő
30—40 %	közt 4 „	Okány, B.-nbajom, H.-pályi, Nagyrábé
25—30 %	„ 5 „	Sarkad, Békés, Gy.-vári, Szerep, Csökmő
20—25 %	„ 5 „	Balmazújváros, Monostorpályi, Polgár, Doboz, Tiszalök
10—20 %	„ 4 „	Büdszentmihály, Tiszadob, Füzesgyar-Mezőgyán
1—10 %	„ 3 „	Tiszadada, Téglás, Püspökladány.

A lakossági szántó a földreform folytán % szerint nőtt:

204.75 %-kal Szerepen, 201.40 %-kal Tiszadobon, 104.03 %-kal Nagyrábén, ahol azonban a szántó egy részét a szomszédos községek lakossága kapta.

Legkisebb volt a földreform előtti lakossági szántók átlagos kat. tisztajövedelme a földreform folytán leadott szántókéhoz viszonyítva:

Szerepen	40.40%-kal	kh-ként 3.41 K-val
Hosszúpályiban	23.13 „	„ 1.92 „
Csökmőn	18.53 „	„ 1.92 „
Biharnagybajom	15.44 „	„ 1.89 „
F.-gyarmat	11.64 „	„ 1.37 „

A többi három községben már 10%-on és kh-ként 1 K-n aluli az eltérés, és pedig 8.02, 4.56, 1.14%, illetve 0.93, 0.51, 0.13 K. Úgyhogy ezekben a községekben nem igen változott a lakosság teherviselése a földreform folytán, vagyis az a földreform előtt is csaknem olyan magas volt, mint a földreform után lett.

III.

Az uradalmi és lakossági szántó és legelő területi megoszlása a földreform előtt és után. (III. táblázat.)

Minthogy az előző fejezet szerint a földreform-földek kat. tisztajövedelme igen eltért mind a lakossági, mind az uradalmi szántók átlagos kat. tisztajövedelmétől, szükséges megvizsgálni az uradalmi szántó és legelő földreform előtti és földreform utáni területű megoszlását és átlagos kat. tisztajövedelmi viszonyát.

1. A területet illetőleg:

A szántónál az uradalmi terület a földreform folytán a legnagyobb mértékben csökkent:

40 %-on felül	2 községben:	Sarkadkeresztúr, Vésztő
30—40 %	közt 4 „	Okány, B.-nbajom, H.-pályi, Nagyrábé
25—30 %	„ 5 „	Sarkad, Békés, Gy.-vári, Szerep, Csökmő
20—25 %	„ 5 „	Balmazújváros, Monostorpályi, Polgár, Doboz, Tiszalök
10—20 %	„ 4 „	Büdszentmihály, Tiszadob, Füzesgyar-Mezőgyán
1—10 %	„ 3 „	Tiszadada, Téglás, Püspökladány.

A lakossági szántó a földreform folytán % szerint nőtt:

204.75 %-kal Szerepen, 201.40 %-kal Tiszadobon, 104.03 %-kal Nagyrábén, ahol azonban a szántó egy részét a szomszédos községek lakossága kapta.

80—90	%-kal	2	községben:	Doboz, Gyulavári
50—80	„	4	„	Okány, Vésztő, Balmazújváros, Hosszúpályi
30—50	„	5	„	Polgár, Sarkad, Csökmő, Tiszalök, Sarkadkeresztúr
20—30	„	3	„	Biharnagybajom, Mezögyán, Füzesgyarmat
1—20	„	6	„	Békés, Monostorpályi, Büdszentmihály, Tiszadada, Téglás, Püspökladány.

2. Az átlagos kat. tisztajövedelem tekintetében:

Az uradalmi szántónál a 23 község közül 17 községben, tehát azok háromnegyed részében emelkedett az 1 kh-ra eső kat. tisztajövedelem, aminek az oka az, hogy az uradalmak — amint az előző fejezetben láttuk — a földreform előtti átlaguknál alacsonyabb kat. tisztajövedelmű szántókat adtak le a földreform céljára. A legnagyobb ez az emelkedés természetesen ott, ahol az uradalmi szántó átlagánál jóval alacsonyabb kat. tisztajövedelmű szántó adatott le és ahol az uradalmi szántóból nagyobb arányú leadás történt. Így pl. Sarkadkeresztúron 22.24 % (kh-ként 1.57 K.), Gyulaváriban 7.16 % (0.98 K.), Nagyrábén 6.87 % (0.87 K.), Monostorpályiban 6.48 % (0.58 K.), Tiszalökön 6.08 % (0.79 K.), Büdszentmihályon 5.68 % (0.58 K.), Okányban 5 % (0.65 K.), Vésztőn 4.94 % (0.52 K.), Békésen 4.38 % (kh-ként 0.68 K.).

A 23 községből 6 községben, tehát azok negyed részében csökkent az uradalmi szántó átlagos kat. tisztajövedelme a földreform folytán. Ezek az uradalmak tehát a földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelmükénél magasabb átlagos kat. tisztajövedelmű szántóterületet adtak le. Itt azonban kisebb %-u az eltérés, vagyis kisebb mértékben csökkent az uradalmi szántók kat. tisztajövedelme a földreform folytán. Figyelemreméltó csökkenés csak Balmazújvároson 8.92 % (kh-ként 1.12 K.), Sarkadon 6.48 % (0.65 K.) és Csökmőn 3.89 % (kh-ként 43 K.), a többi 3 községben csak 0.57—0.32—0.23% és 0.08—0.04—0.03 K, ami teljesen jelentéktelen.

A lakossági szántónál az átlagos kat. tisztajövedelem a 23 község közül 14 községben a földreform folytán csökkent, vagyis ezen községek lakossági szántójának átlagos kat. tisztajövedelme a földreform után kisebb, mint a földreform előtt. Az oka általában az, hogy a földreform folytán leadott szántó átlagos kat. tisztajövedelme — mint a második fejezetben láttuk — alacsonyabb volt a lakossági szántók földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelménél. Legnagyobb ez a csökkenés ott, ahol egyrészt ez a különbség a legnagyobb volt, másrészt pedig aránylag nagyobb arányban nőtt meg a szántóterület a földreform által.

80—90	%-kal	2	községben:	Doboz, Gyulavári
50—80	„	4	„	Okány, Vésztő, Balmazújváros, Hosszúpályi
30—50	„	5	„	Polgár, Sarkad, Csökmő, Tiszalök, Sarkadkeresztúr
20—30	„	3	„	Biharnagybajom, Mezögyán, Füzesgyarmat
1—20	„	6	„	Békés, Monostorpályi, Büdszentmihály, Tiszadada, Téglás, Püspökladány.

2. Az átlagos kat. tisztajövedelem tekintetében:

Az uradalmi szántónál a 23 község közül 17 községben, tehát azok háromnegyed részében emelkedett az 1 kh-ra eső kat. tisztajövedelem, aminek az oka az, hogy az uradalmak — amint az előző fejezetben láttuk — a földreform előtti átlaguknál alacsonyabb kat. tisztajövedelmű szántókat adtak le a földreform céljára. A legnagyobb ez az emelkedés természetesen ott, ahol az uradalmi szántó átlagánál jóval alacsonyabb kat. tisztajövedelmű szántó adatott le és ahol az uradalmi szántóból nagyobb arányú leadás történt. Így pl. Sarkadkeresztúron 22.24 % (kh-ként 1.57 K.), Gyulaváriban 7.16 % (0.98 K.), Nagyrábén 6.87 % (0.87 K.), Monostorpályiban 6.48 % (0.58 K.), Tiszalökön 6.08 % (0.79 K.), Büdszentmihályon 5.68 % (0.58 K.), Okányban 5 % (0.65 K.), Vésztőn 4.94 % (0.52 K.), Békésen 4.38 % (kh-ként 0.68 K.).

A 23 községből 6 községben, tehát azok negyed részében csökkent az uradalmi szántó átlagos kat. tisztajövedelme a földreform folytán. Ezek az uradalmak tehát a földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelmükénél magasabb átlagos kat. tisztajövedelmű szántóterületet adtak le. Itt azonban kisebb %-u az eltérés, vagyis kisebb mértékben csökkent az uradalmi szántók kat. tisztajövedelme a földreform folytán. Figyelemreméltó csökkenés csak Balmazújvároson 8.92 % (kh-ként 1.12 K.), Sarkadon 6.48 % (0.65 K.) és Csökmőn 3.89 % (kh-ként 43 K.), a többi 3 községben csak 0.57—0.32—0.23% és 0.08—0.04—0.03 K, ami teljesen jelentéktelen.

A lakossági szántónál az átlagos kat. tisztajövedelem a 23 község közül 14 községben a földreform folytán csökkent, vagyis ezen községek lakossági szántójának átlagos kat. tisztajövedelme a földreform után kisebb, mint a földreform előtt. Az oka általában az, hogy a földreform folytán leadott szántó átlagos kat. tisztajövedelme — mint a második fejezetben láttuk — alacsonyabb volt a lakossági szántók földreform előtti átlagos kat. tisztajövedelménél. Legnagyobb ez a csökkenés ott, ahol egyrészt ez a különbség a legnagyobb volt, másrészt pedig aránylag nagyobb arányban nőtt meg a szántóterület a földreform által.

Igy Tiszadobon	33.90 %	(kh-ként 4.42 K.)
Mezőgyánban	22.77 „	„ 2.52 „
Nagyrábén	16.74 „	„ 2.67 „
Dobozon	15.87 „	„ 3.06 „
Sarkadkeresztúron	7.80 „	„ 0.62 „
Tiszalökön	7.15 „	„ 0.98 „
Gyulaváriban	6.77 „	„ 0.89 „
Okányban	6.16 „	„ 0.86 „
Büdszentmihályon	5.96 „	„ 0.80 „
Polgáron	5.30 „	„ 0.38 „
Békésen	4.86 „	„ 0.99 „

A 23 községből 9 községben a lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme a földreform után emelkedett ugyan, azonban itt jóval kisebb az eltérés, mint az előző csoportban. Az emelkedés csak ott mutat számbavehető különbséget, ahol a lakossági szántó a földreform folytán nagy mértékben gyarapodott a földreform előtti lakossági szántóhoz viszonyítva magasabb kat. tisztajövedelmű szántóval, mint különösen Szerepen, ahol 28.55 %-os (kh-ként 2.41 K.) az emelkedés. Figyelembevehető még Hosszúpályi 7.95 %-kal (kh-ként 0.66 K.), Csökmő 5.36 %-kal (kh-ként 0.55 K.), Balmazújváros 4.72 %-kal (kh-ként 0.68 K.) és Biharnagybajom 2.86 %-kal (kh-ként 0.35 K.-val). A többi 4 községben 1.95, 1.70, 0.78, 0.35% és 0.23, 0.19, 0.09 és 0.04 K. csak az emelkedés. A legkisebb, 0.35% és 0.04 K. Sarkadon, ahol a lakossági szántó csak 17.02%-kal teszi ki a földreform után az összes szántóterületnek nagyobb %-át a földreform előttihez viszonyítva és ahol a földreform előtt 11.43 K. átlagos, tehát kat. holdanként mindössze 0.13 K.-val alacsonyabb kat. tisztajövedelmű volt a lakossági szántó a földreformra leadott 11.56 K. átlagos kat. tisztajövedelmű szántóval szemben.

A legelőterületnél szintén vannak úgy a területet, mint az átlagos kat. tisztajövedelmet illetőleg jelentős változások a földreform folytán. A legelő azonban — mint kevésbé fontos művelési ág — ezt a változást nem érezteti úgy a mezőgazdasági területben sem.

A földreform előtti legelőterületnek nagy %-át adták le a Monostorpályiban, Tégláson és Mezőgyánban lévő uradalmak s nagyobb %-ban megnövekedett a Tiszalök, Téglás, Doboz, Monostorpályi, Balmazújváros és Mezőgyán községek lakossági legelőterülete. Kat. tisztajövedelem tekintetében figyelemreméltóan növekedett az uradalmi legelőnél Csökmőn 57.63%-kal (kh-ként 1.02 K.-val), Mezőgyánban 21.29%-kal (kh-ként 0.66 K.-val), Sarkadkeresztúron 16.73 %-kal (kh-ként 0.43 K.-val), Dobozon 7.48 %-kal (kh-ként 0.93 K.-val), ezek az uradalmak tehát a jóval alacsonyabb tisztajövedelmű legelőjüket adták le. Csökkent viszont

Igy Tiszadobon	33.90 %	(kh-ként 4.42 K.)
Mezőgyánban	22.77 „	„ 2.52 „
Nagyrábén	16.74 „	„ 2.67 „
Dobozon	15.87 „	„ 3.06 „
Sarkadkeresztúron	7.80 „	„ 0.62 „
Tiszalökön	7.15 „	„ 0.98 „
Gyulaváriban	6.77 „	„ 0.89 „
Okányban	6.16 „	„ 0.86 „
Büdszentmihályon	5.96 „	„ 0.80 „
Polgáron	5.30 „	„ 0.38 „
Békésen	4.86 „	„ 0.99 „

A 23 községből 9 községben a lakossági szántó átlagos kat. tisztajövedelme a földreform után emelkedett ugyan, azonban itt jóval kisebb az eltérés, mint az előző csoportban. Az emelkedés csak ott mutat számbavehető különbséget, ahol a lakossági szántó a földreform folytán nagy mértékben gyarapodott a földreform előtti lakossági szántóhoz viszonyítva magasabb kat. tisztajövedelmű szántóval, mint különösen Szerepen, ahol 28.55 %-os (kh-ként 2.41 K.) az emelkedés. Figyelembevehető még Hosszúpályi 7.95 %-kal (kh-ként 0.66 K.), Csökmő 5.36 %-kal (kh-ként 0.55 K.), Balmazújváros 4.72 %-kal (kh-ként 0.68 K.) és Biharnagybajom 2.86 %-kal (kh-ként 0.35 K.-val). A többi 4 községben 1.95, 1.70, 0.78, 0.35% és 0.23, 0.19, 0.09 és 0.04 K. csak az emelkedés. A legkisebb, 0.35% és 0.04 K. Sarkadon, ahol a lakossági szántó csak 17.02%-kal teszi ki a földreform után az összes szántóterületnek nagyobb %-át a földreform előttihez viszonyítva és ahol a földreform előtt 11.43 K. átlagos, tehát kat. holdanként mindössze 0.13 K.-val alacsonyabb kat. tisztajövedelmű volt a lakossági szántó a földreformra leadott 11.56 K. átlagos kat. tisztajövedelmű szántóval szemben.

A legelőterületnél szintén vannak úgy a területet, mint az átlagos kat. tisztajövedelmet illetőleg jelentős változások a földreform folytán. A legelő azonban — mint kevésbé fontos művelési ág — ezt a változást nem érezteti úgy a mezőgazdasági területben sem.

A földreform előtti legelőterületnek nagy %-át adták le a Monostorpályiban, Tégláson és Mezőgyánban lévő uradalmak s nagyobb %-ban megnövekedett a Tiszalök, Téglás, Doboz, Monostorpályi, Balmazújváros és Mezőgyán községek lakossági legelőterülete. Kat. tisztajövedelem tekintetében figyelemreméltóan növekedett az uradalmi legelőnél Csökmőn 57.63%-kal (kh-ként 1.02 K.-val), Mezőgyánban 21.29%-kal (kh-ként 0.66 K.-val), Sarkadkeresztúron 16.73 %-kal (kh-ként 0.43 K.-val), Dobozon 7.48 %-kal (kh-ként 0.93 K.-val), ezek az uradalmak tehát a jóval alacsonyabb tisztajövedelmű legelőjüket adták le. Csökkent viszont

Sarkadon 20.14 %-kal (kh-ként 1.17 K-val), Vésztőn 14.61 %-kal (0.52 K-val), Hosszúpályiban 8.92 %-kal (0.29 K-val) és Monostorpályiban 8 %-kal (kh-ként 0.24 K-val), a többi figyelmen kívül hagyható.

A lakossági legelőknél viszont nagy növekedés van Tiszalökön 113.8 % (kh-ként 1.21 K.), Vésztőn 91.45 % (1.07 K.), Sarkadon 50 % (1.02 K.), Dobozon 24.29 % (1.70 K.), Sarkadkeresztúron 29.41 % (0.65 K.), Nagyrábén 22.96 % (kh-ként 0.76 K.). Jelentékeny csökkenés van Hosszúpályiban 25.36 % (kh-ként 1.41 K.), Mezőgyánban 25.06 % (1.01 K.), Tégláson 15.20 % (0.57 K.), Balmazújvároson 9.37 % (0.31 K.).

IV.

Az uradalmi és lakossági I kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső földadó a földreform előtti és utáni kataszteri tisztajövedelem alapján. (IV. táblázat.)

Az uradalmi és lakossági szántó meg mezőgazdasági terület földadójának földreform előtti és utáni összehasonlítására azért van szükség, mert — mint a II. és III. fejezetben láttuk — a földreform az előtte évtizedek óta tartott teherbírást megváltoztatta. Ha az azóta érvényben lévő közteherviselést a földreform előttivel szembeállítjuk, azt látjuk, hogy miután az uradalmak többnyire az alacsonyabb kat. tisztajövedelmű, vagyis uradalmi viszonylatban az aránylag gyengébb minőségű szántójukat adták le a földreform céljára, ennél fogva a földreform után a lakossági szántók kh-kénti földadója általában csökkent az uradalmi szántókéhoz viszonyítva a földreform előttihez képest. Míg ugyanis a földreform előtt a lakossági szántó földadója a 23 községből 15 községben volt nagyobb az uradalmi szántóénál, a földreform után csak 11 községben. A %-os és P. eltérés tekintetében azonban még nagyobb a különbség. A földreform előtt ugyanis 70.46, 45.75, 31.44, 31.21, 26.08, 25.99, 23.75, 18.94, 11.65, 13.96 %-kal és kh-ként 1.26, 1.12, 0.86, 0.76, 0.74, 0.63, 0.62, 0.53, 0.43, 0.32 P-vel nagyobb a lakossági szántó földadója az uradalmiénál, a földreform után pedig csak 36.35, 31.82, 22.28, 19.61, 19.06, 16.96, 9.11, 6.28, 2.99 %-osak és kh-ként 0.85, 0.74, 0.58, 0.51, 0.43, 0.17, 0.16, 0.08 P-sők a legnagyobb eltérések, a többi már jelentéktelen. Így pl. Tiszadobon a földreform előtt 70.46 %-kal (kh-ként 1.26 P-vel) volt nagyobb a földadó, a földreform után pedig csak 9.11 %-kal (kh-ként 0.17 P-vel), Tégláson a földreform előtt 45.75 %-kal (kh-ként 0.63 P-vel), a földreform után 36.35 %-kal, 0.51 P-vel; Büdsszentmihályon 31.44 % és 0.74 P. a 16.96 % és 0.43 P-vel szemben; Békésen 31.21 % és 1.12 P. a 19.61 % és a 0.74 P-vel szemben; Dobozon 23.75 % és 0.86 P. a 0.62 % és 0.02 P-vel szemben. Ott aztán, ahol a lakossági szántók földreform

Sarkadon 20.14 %-kal (kh-ként 1.17 K-val), Vésztőn 14.61 %-kal (0.52 K-val), Hosszúpályiban 8.92 %-kal (0.29 K-val) és Monostorpályiban 8 %-kal (kh-ként 0.24 K-val), a többi figyelmen kívül hagyható.

A lakossági legelőknél viszont nagy növekedés van Tiszalökön 113.8 % (kh-ként 1.21 K.), Vésztőn 91.45 % (1.07 K.), Sarkadon 50 % (1.02 K.), Dobozon 24.29 % (1.70 K.), Sarkadkeresztúron 29.41 % (0.65 K.), Nagyrábén 22.96 % (kh-ként 0.76 K.). Jelentékeny csökkenés van Hosszúpályiban 25.36 % (kh-ként 1.41 K.), Mezőgyánban 25.06 % (1.01 K.), Tégláson 15.20 % (0.57 K.), Balmazújvároson 9.37 % (0.31 K.).

IV.

Az uradalmi és lakossági I kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső földadó a földreform előtti és utáni kataszteri tisztajövedelem alapján. (IV. táblázat.)

Az uradalmi és lakossági szántó meg mezőgazdasági terület földadójának földreform előtti és utáni összehasonlítására azért van szükség, mert — mint a II. és III. fejezetben láttuk — a földreform az előtte évtizedek óta tartott teherbírást megváltoztatta. Ha az azóta érvényben lévő közteherviselést a földreform előttivel szembeállítjuk, azt látjuk, hogy miután az uradalmak többnyire az alacsonyabb kat. tisztajövedelmű, vagyis uradalmi viszonylatban az aránylag gyengébb minőségű szántójukat adták le a földreform céljára, ennél fogva a földreform után a lakossági szántók kh-kénti földadója általában csökkent az uradalmi szántókéhoz viszonyítva a földreform előttihez képest. Míg ugyanis a földreform előtt a lakossági szántó földadója a 23 községből 15 községben volt nagyobb az uradalmi szántóénál, a földreform után csak 11 községben. A %-os és P. eltérés tekintetében azonban még nagyobb a különbség. A földreform előtt ugyanis 70.46, 45.75, 31.44, 31.21, 26.08, 25.99, 23.75, 18.94, 11.65, 13.96 %-kal és kh-ként 1.26, 1.12, 0.86, 0.76, 0.74, 0.63, 0.62, 0.53, 0.43, 0.32 P-vel nagyobb a lakossági szántó földadója az uradalmiénál, a földreform után pedig csak 36.35, 31.82, 22.28, 19.61, 19.06, 16.96, 9.11, 6.28, 2.99 %-osak és kh-ként 0.85, 0.74, 0.58, 0.51, 0.43, 0.17, 0.16, 0.08 P-sők a legnagyobb eltérések, a többi már jelentéktelen. Így pl. Tiszadobon a földreform előtt 70.46 %-kal (kh-ként 1.26 P-vel) volt nagyobb a földadó, a földreform után pedig csak 9.11 %-kal (kh-ként 0.17 P-vel), Tégláson a földreform előtt 45.75 %-kal (kh-ként 0.63 P-vel), a földreform után 36.35 %-kal, 0.51 P-vel; Büdsszentmihályon 31.44 % és 0.74 P. a 16.96 % és 0.43 P-vel szemben; Békésen 31.21 % és 1.12 P. a 19.61 % és a 0.74 P-vel szemben; Dobozon 23.75 % és 0.86 P. a 0.62 % és 0.02 P-vel szemben. Ott aztán, ahol a lakossági szántók földreform

előtti átlagos földadója a földreform-földek átlagos földadójánál jelentősen kisebb volt, természetesen a leginkább csökkent a lakossági szántók földreform utáni földadója az uradalmi szántókéhoz képest.

A földreform előtt a lakossági szántó földadója 8 községben, a földreform után pedig 12 községben kisebb az uradalmi szántó földadójánál. A földreform előtti helyzetben azonban többnyire csak néhány %-kal és 10—20 fillérrel kisebb a lakossági szántó földadója az uradalmiánál. Tíz %-on felüli különbséget csak Szerepen — 35.03 %, kh-ként 1.05 P, Biharnagybajomban 12.45%, kh-ként 0.40 P — találunk, ahol a szikes jellegű, határozottan gyenge minőségű lakossági szántók földadója alacsonyabb volt a mélyebb fekvésű, jobb minőségű fekete agyagos, viszonylag magasabb kat. tisztajövedelmű uradalmi szántók földadójánál, továbbá Hosszúpályiban 21.62%, kh-ként 0.53 P, ahol az uradalmi fekete, agyagos homoktalajú szántó állott szemben a lakossági gyengébb homoktalajú szántókkal. A földreform után már több községben és jelentősebben %-kal kisebb a lakossági szántó földadója az uradalmi szántóénál, ami annak az eredménye, hogy a földreformmal leadott uradalmi viszonylatban gyengébb minőségű szántók alacsony földadója a lakossági szántók földadóját csökkentette s nagyobb mértékben természetesen ott, ahol ezen földreform-földek földadója a lakossági szántók földadójánál jóval alacsonyabb volt. Így pl. Gyulaváriban, ahol a földreform előtti 3.87 % és kh-ként 0.12 P-vel szemben 16.37 % és kh-ként 0.56 P, Monostorpályiban, ahol az 5.40 % és kh-ként 0.09 P-vel szemben 13.94 % és 0.25 P, Polgáron, ahol a 0.14 % és kh-ként 0.01 P-vel szemben 9.59 % és 0.16 P-vel kisebb a lakossági szántók földadója az uradalmiéval szemben. Mezőgyánban, Sarkadkeresztúron, Tiszalökön, Okányban és Nagyrábén a földreformos szántók földadójának úgy az uradalmi, mint a lakossági szántók földadójánál nagyobb mérvű alacsonysága pedig azt eredményezte, hogy míg a földreform előtt a lakossági szántók földadója tekintélyes %-kal nagyobb volt az uradalmi szántókénál, a földreform után ellenkezőleg: kisebb lett. Ezek között nagy eltérés van Mezőgyánban 26.08 %-kal és kh-ként 0.53 P-vel szemben 5.52 % és kh-ként 0.12 P, vagyis a különbség 31.60 % és kh-ként 0.65 P. Sarkadkeresztúron 10.76 %-kal és kh-ként 0.17 P-vel szemben 16.45 % és kh-ként 0.33 P, vagyis a különbség 27.21 % és kh-ként 0.50 P. Nagyrábén 25.99 %-kal és kh-ként 0.75 P-vel szemben 1.85 % és kh-ként 0.06 P, vagyis a különbség 27.84 % és 0.82 P. Tiszalökön 5.38 % és kh-ként 0.16 P-vel szemben 7.76 % és 0.25 P, vagyis a különbség 13.14 % és kh-ként 0.41 P. Okányban 7.30 % és kh-ként 0.22 P-vel szemben 4.10 % és 0.13 P, vagyis a különbség 11.40 % és 0.35 P. Abban a fentemlített 3 községben továbbá, ahol a földreform előtt a legnagyobb arányban

előtti átlagos földadója a földreform-földek átlagos földadójánál jelentősen kisebb volt, természetesen a leginkább csökkent a lakossági szántók földreform utáni földadója az uradalmi szántókéhoz képest.

A földreform előtt a lakossági szántó földadója 8 községben, a földreform után pedig 12 községben kisebb az uradalmi szántó földadójánál. A földreform előtti helyzetben azonban többnyire csak néhány %-kal és 10—20 fillérrel kisebb a lakossági szántó földadója az uradalmiánál. Tíz %-on felüli különbséget csak Szerepen — 35.03 %, kh-ként 1.05 P, Biharnagybajomban 12.45%, kh-ként 0.40 P — találunk, ahol a szikes jellegű, határozottan gyenge minőségű lakossági szántók földadója alacsonyabb volt a mélyebb fekvésű, jobb minőségű fekete agyagos, viszonylag magasabb kat. tisztajövedelmű uradalmi szántók földadójánál, továbbá Hosszúpályiban 21.62%, kh-ként 0.53 P, ahol az uradalmi fekete, agyagos homoktalajú szántó állott szemben a lakossági gyengébb homoktalajú szántókkal. A földreform után már több községben és jelentősebben %-kal kisebb a lakossági szántó földadója az uradalmi szántóénál, ami annak az eredménye, hogy a földreformmal leadott uradalmi viszonylatban gyengébb minőségű szántók alacsony földadója a lakossági szántók földadóját csökkentette s nagyobb mértékben természetesen ott, ahol ezen földreform-földek földadója a lakossági szántók földadójánál jóval alacsonyabb volt. Így pl. Gyulaváriban, ahol a földreform előtti 3.87 % és kh-ként 0.12 P-vel szemben 16.37 % és kh-ként 0.56 P, Monostorpályiban, ahol az 5.40 % és kh-ként 0.09 P-vel szemben 13.94 % és 0.25 P, Polgáron, ahol a 0.14 % és kh-ként 0.01 P-vel szemben 9.59 % és 0.16 P-vel kisebb a lakossági szántók földadója az uradalmiéval szemben. Mezőgyánban, Sarkadkeresztúron, Tiszalökön, Okányban és Nagyrábén a földreformos szántók földadójának úgy az uradalmi, mint a lakossági szántók földadójánál nagyobb mérvű alacsonysága pedig azt eredményezte, hogy míg a földreform előtt a lakossági szántók földadója tekintélyes %-kal nagyobb volt az uradalmi szántókénál, a földreform után ellenkezőleg: kisebb lett. Ezek között nagy eltérés van Mezőgyánban 26.08 %-kal és kh-ként 0.53 P-vel szemben 5.52 % és kh-ként 0.12 P, vagyis a különbség 31.60 % és kh-ként 0.65 P. Sarkadkeresztúron 10.76 %-kal és kh-ként 0.17 P-vel szemben 16.45 % és kh-ként 0.33 P, vagyis a különbség 27.21 % és kh-ként 0.50 P. Nagyrábén 25.99 %-kal és kh-ként 0.75 P-vel szemben 1.85 % és kh-ként 0.06 P, vagyis a különbség 27.84 % és 0.82 P. Tiszalökön 5.38 % és kh-ként 0.16 P-vel szemben 7.76 % és 0.25 P, vagyis a különbség 13.14 % és kh-ként 0.41 P. Okányban 7.30 % és kh-ként 0.22 P-vel szemben 4.10 % és 0.13 P, vagyis a különbség 11.40 % és 0.35 P. Abban a fentemlített 3 községben továbbá, ahol a földreform előtt a legnagyobb arányban

kisebb volt a lakossági szántó földadója az uradalmiénál, ámbár magasabb földadójú földreformos szántóval gyarapodott a lakossági szántó, mégis Szerepen 18.54 %-kal, kh-ként 0.57 P-vel, Hosszúpályiban 18.40 %-kal, kh-ként 0.47 P-vel, Biharnagybajomban 9.42 %-kal, kh-ként 0.30 P-vel kisebb maradt a lakossági szántó földadója az uradalmiénál a földreform után.

Mindössze 4 községben állott elő az a helyzet, hogy a lakossági szántó földadója növekedett kisebb mértékben a földreform után a földreform előttihez képest az uradalmi szántó földadójához viszonyítva, és pedig:

Balmazújvároson	14.65 %-ról	31.82 %-ra,	kh-ként	0.43 P-ről	0.85 P-re
Sarkadon	13.96 „	22.28 „	„	0.32 „	0.48 „
Csökmön	—6.16 „	2.83 „	„	—0.16 „	0.07 „
Tiszadadán	4.04 „	6.28 „	„	0.11 „	0.16 „

annak folytán, hogy a földreformra leadott szántók átlagos földadója nagyobb volt a lakossági szántók földreform előtti átlagos földadójánál.

A mezőgazdasági területet, tehát a szántóval együtt a rétet, legelőt, kertet, szőlőt és nádat is vizsgálva, a földreform után a lakossági mezőgazdasági terület földadója általában csökkent az uradalmiéhoz viszonyítva a földreform előttihez képest. Míg ugyanis a földreform előtt a lakossági mezőgazdasági terület földadója a 23 községből 18 községben volt nagyobb az uradalmiénál, a földreform után csak 14 községben. Eszerint 1 kh. lakossági mezőgazdasági terület teherbírása a földreform előtti hosszú évtizedek alatt jóval nagyobb volt az uradalmiénál, melynek az volt az oka, hogy az uradalmi mezőgazdasági területben nagyobb arányban szerepeltek az alacsonyabb adójú legelő, rét stb. művelési ágak. De a %-os eltérés tekintetében még nagyobb a különbség. A földreform előtt különösen nagy volt a lakossági mezőgazdasági területek nagyobb közteherviselését illetőleg ez a különbség a Békés és Bihar megyei községek nagyobb részében és Hajdú megyében. Így pl. a következő 6 községben:

Tégláson	67.21 %-kal	kh-ként	0.76 P-vel
Balmazújvároson	56.05 „	„	0.96 „
Püspökladányban	50.31 „	„	1.13 „
Békésen	44.59 „	„	1.38 „
Büdszentmihályon	36.38 „	„	0.73 „
Dobozon	30.15 „	„	0.96 „

tehát igen jelentős mértékben nagyobb volt a földadó. Tíz—30 % között volt még 7 községben 0.21 P-től 0.47 P-ig és csak 5 községben volt 10 %-on alul. *A földreform után azonban már kisebb %-kal volt nagyobb*

kisebb volt a lakossági szántó földadója az uradalmiénál, ámbár magasabb földadójú földreformos szántóval gyarapodott a lakossági szántó, mégis Szerepen 18.54 %-kal, kh-ként 0.57 P-vel, Hosszúpályiban 18.40 %-kal, kh-ként 0.47 P-vel, Biharnagybajomban 9.42 %-kal, kh-ként 0.30 P-vel kisebb maradt a lakossági szántó földadója az uradalmiénál a földreform után.

Mindössze 4 községben állott elő az a helyzet, hogy a lakossági szántó földadója növekedett kisebb mértékben a földreform után a földreform előttihez képest az uradalmi szántó földadójához viszonyítva, és pedig:

Balmazújvároson	14.65 %-ról	31.82 %-ra,	kh-ként 0.43 P-ről	0.85 P-re
Sarkadon	13.96 „	22.28 „	„ 0.32 „	0.48 „
Csökmön	—6.16 „	2.83 „	„ —0.16 „	0.07 „
Tiszadadán	4.04 „	6.28 „	„ 0.11 „	0.16 „

annak folytán, hogy a földreformra leadott szántók átlagos földadója nagyobb volt a lakossági szántók földreform előtti átlagos földadójánál.

A mezőgazdasági területet, tehát a szántóval együtt a rétet, legelőt, kertet, szőlőt és nádist is vizsgálva, a földreform után a lakossági mezőgazdasági terület földadója általában csökkent az uradalmiéhoz viszonyítva a földreform előttihez képest. Míg ugyanis a földreform előtt a lakossági mezőgazdasági terület földadója a 23 községből 18 községben volt nagyobb az uradalmiénál, a földreform után csak 14 községben. Eszerint 1 kh. lakossági mezőgazdasági terület teherbírása a földreform előtti hosszú évtizedek alatt jóval nagyobb volt az uradalmiénál, melynek az volt az oka, hogy az uradalmi mezőgazdasági területben nagyobb arányban szerepeltek az alacsonyabb adójú legelő, rét stb. művelési ágak. De a %-os eltérés tekintetében még nagyobb a különbség. A földreform előtt különösen nagy volt a lakossági mezőgazdasági területek nagyobb közteherviselését illetőleg ez a különbség a Békés és Bihar megyei községek nagyobb részében és Hajdú megyében. Így pl. a következő 6 községben:

Tégláson	67.21 %-kal	kh-ként 0.76 P-vel
Balmazújvároson	56.05 „	„ 0.96 „
Püspökladányban	50.31 „	„ 1.13 „
Békésen	44.59 „	„ 1.38 „
Büdszentmihályon	36.38 „	„ 0.73 „
Dobozon	30.15 „	„ 0.96 „

tehát igen jelentős mértékben nagyobb volt a földadó. Tíz—30 % között volt még 7 községben 0.21 P-től 0.47 P-ig és csak 5 községben volt 10 %-on alul. *A földreform után azonban már kisebb %-kal volt nagyobb*

a mezőgazdasági terület földadója az uradalmiánál, minthogy az uradalmak többnyire az alacsonyabb földadójú földjeiket adták le a földreformra. A legnagyobb %-os eltérés ugyanis itt már csak 52.99, 38.78, 25.83, 23.67 %. Így pl. Tégláson a földreform előtt 67.21 %-kal, kh-ként 0.76 P-vel volt nagyobb a földadó, a földreform után pedig 52.99 %-kal, 0.62 P-vel. Békésen 44.59 %-kal és 1.38 P-vel a 38.78 % és 1.23 P-vel szemben, Dobozon 30.15 %-kal és 0.96 P-vel a 12.11 % és 0.39 P-vel szemben. Sarkadkeresztúron 25.75 %-kal, kh-ként 0.33 P-vel a 10.28 % és 0.14 P-vel szemben, Büdzentmihályon 36.38 %-kal, kh-ként 0.73 P-vel a 25.11 % és 0.52 P-vel szemben.

A földreform előtt a lakossági mezőgazdasági terület földadója 5 községben, a földreform után pedig 9 községben kisebb az uradalmiánál, ekkor azonban már kisebb %-kal, mint a földreform előtt. Éspedig ott kisebb a földreform után, ahol a földreformra leadott mezőgazdasági területek földadója az uradalmi mezőgazdasági területek földreform előtti földadójánál jóval alacsonyabb volt. Így pl. Füzesgyarmaton 18.97 %-kal és kh-ként 0.50 P-vel szemben 13.08 %-kal és 0.33 P-vel, Biharnagybajomban 23.29 %-kal és kh-ként 0.57 P-vel szemben 18.90 %-kal és kh-ként 0.60 P-vel, Szerepen 31.96 %-kal és kh-ként 0.88 P-vel szemben 15.81 %-kal és kh-ként 0.44 P-vel.

Az a tény azonban, hogy a földreformra leadott uradalmi viszonylatban gyengébb minőségű uradalmi mezőgazdasági területek földadója több helyen jóval alacsonyabb volt a lakossági mezőgazdasági területekénél, azt eredményezte, hogy több községben, ahol a földreform előtt a lakossági mezőgazdasági területek földadója nagyobb volt az uradalmiakénál, a földreform után ellenkezőleg: kisebb lett. Így pl. Mezőgyánban 14.89 %-kal, kh-ként 0.24 P-vel szemben —9.88 % és kh-ként —0.17 P, vagyis a különbség 24.77 % és 0.41 P; Monostorpályiban 10.08 %-kal és kh-ként 0.15 P-vel szemben —10.95 % és kh-ként —0.19 P, vagyis a különbség 21.03 % és 0.34 P; Nagyrábén 8.39 % és kh-ként 0.21 P-vel szemben —2.25 % és —0.06 P, vagyis a különbség 10.64 % és 0.27 P.

Mindössze 5 községben állott elő az a helyzet, hogy a lakossági mezőgazdasági terület földadója növekedett csekély mértékben a földreform után a földreform előtti földadójához képest az uradalmi mezőgazdasági terület földadójához viszonyítva, éspedig:

Balmazújvároson	56.05 %-ról	68.26 %-ra,	kh-ként 0.96 P-ről	1.06 P-re
Sarkadon	14.80 „	25.83 „	„ 0.33 „	0.52 „
Csökmön	—3.29 „	5.60 „	„ —0.07 „	0.11 „
Vésztőn	16.16 „	23.67 „	„ 0.32 „	0.46 „
Gyulaváriban	2.56 „	5.02 „	„ 0.07 „	0.13 „

a mezőgazdasági terület földadója az uradalmiánál, minthogy az uradalmak többnyire az alacsonyabb földadójú földjeiket adták le a földreformra. A legnagyobb %-os eltérés ugyanis itt már csak 52.99, 38.78, 25.83, 23.67 %. Így pl. Tégláson a földreform előtt 67.21 %-kal, kh-ként 0.76 P-vel volt nagyobb a földadó, a földreform után pedig 52.99 %-kal, 0.62 P-vel. Békésen 44.59 %-kal és 1.38 P-vel a 38.78 % és 1.23 P-vel szemben, Dobozon 30.15 %-kal és 0.96 P-vel a 12.11 % és 0.39 P-vel szemben. Sarkadkeresztúron 25.75 %-kal, kh-ként 0.33 P-vel a 10.28 % és 0.14 P-vel szemben, Büdzentmihályon 36.38 %-kal, kh-ként 0.73 P-vel a 25.11 % és 0.52 P-vel szemben.

A földreform előtt a lakossági mezőgazdasági terület földadója 5 községben, a földreform után pedig 9 községben kisebb az uradalmiánál, ekkor azonban már kisebb %-kal, mint a földreform előtt. Éspedig ott kisebb a földreform után, ahol a földreformra leadott mezőgazdasági területek földadója az uradalmi mezőgazdasági területek földreform előtti földadójánál jóval alacsonyabb volt. Így pl. Füzesgyarmaton 18.97 %-kal és kh-ként 0.50 P-vel szemben 13.08 %-kal és 0.33 P-vel, Biharnagybajomban 23.29 %-kal és kh-ként 0.57 P-vel szemben 18.90 %-kal és kh-ként 0.60 P-vel, Szerepen 31.96 %-kal és kh-ként 0.88 P-vel szemben 15.81 %-kal és kh-ként 0.44 P-vel.

Az a tény azonban, hogy a földreformra leadott uradalmi viszonylatban gyengébb minőségű uradalmi mezőgazdasági területek földadója több helyen jóval alacsonyabb volt a lakossági mezőgazdasági területekénél, azt eredményezte, hogy több községben, ahol a földreform előtt a lakossági mezőgazdasági területek földadója nagyobb volt az uradalmiakénál, a földreform után ellenkezőleg: kisebb lett. Így pl. Mezőgyánban 14.89 %-kal, kh-ként 0.24 P-vel szemben —9.88 % és kh-ként —0.17 P, vagyis a különbség 24.77 % és 0.41 P; Monostorpályiban 10.08 %-kal és kh-ként 0.15 P-vel szemben —10.95 % és kh-ként —0.19 P, vagyis a különbség 21.03 % és 0.34 P; Nagyrábén 8.39 % és kh-ként 0.21 P-vel szemben —2.25 % és —0.06 P, vagyis a különbség 10.64 % és 0.27 P.

Mindössze 5 községben állott elő az a helyzet, hogy a lakossági mezőgazdasági terület földadója növekedett csekély mértékben a földreform után a földreform előtti földadójához képest az uradalmi mezőgazdasági terület földadójához viszonyítva, éspedig:

Balmazújvároson	56.05 %-ról	68.26 %-ra,	kh-ként 0.96 P-ről	1.06 P-re
Sarkadon	14.80 „	25.83 „	„ 0.33 „	0.52 „
Csökmön	—3.29 „	5.60 „	„ —0.07 „	0.11 „
Vésztőn	16.16 „	23.67 „	„ 0.32 „	0.46 „
Gyulaváriban	2.56 „	5.02 „	„ 0.07 „	0.13 „

Ennek az volt az oka, hogy a földreformra leadott mezőgazdasági területek átlagos földadója nagyobb volt a lakossági mezőgazdasági területek földreform előtti átlagos földadójánál.

V.

Uradalmi és lakossági 1 kh. szántóra eső közteher a földreform után. (V. táblázat.)

Itt a földadó mellett az utána eső járulékokat, továbbá a vízszabályozási illetéket, a közmunkaváltságot és az egyházi adót is megállapítottuk az 1936. évre vonatkozóan a jövedelem-, vagyon- és a házadón kívül. A jelenlegi helyzetet vizsgálva azt látjuk, hogy a 23 községből 11 községben nagyobb a lakossági földadó és járuléka az uradalmi földadó és járulékánál, 12 községben pedig kisebb. Azonban az is megállapítható, hogy azokban a községekben, ahol nagyobb a földadó és járuléka, az eltérés nagyobb %-ot tesz ki, mint ahol kevesebb. Az első csoportban szerepelnek a nagyterületű szántóval bíró népesebb községek, ahol a legjelentékenyebb %-os és kh-kénti P. eltérések vannak. Éspedig:

Téglás	34.26 %	kh-ként 2.00 P	Pladány	16.46 %	kh-ként 1.18 P
Bújváros	31.30 „	„ 1.23 „	Tiszadob	8.66 „	„ 0.42 „
Sarkad	21.88 „	„ 1.09 „	Tiszadada	6.06 „	„ 0.39 „
Békés	19.50 „	„ 1.40 „	Vésztő	3.04 „	„ 0.18 „
Bszmihály	16.59 „	„ 1.06 „	Csökmő	2.65 „	„ 0.15 „
		Doboz 0.37 %			kh-ként 0.03 P.

A második csoportban inkább a kisebb területű szántóval bíró, kisebb lélekszámú községek vannak — Polgár kivételével —, ahol már kisebb %-osak az eltérések. Éspedig:

Hpályi	17.86 %	kh-ként 1.07 P	Polgár	8.84 %	kh-ként 0.42 P
Szerep	16.78 „	„ 1.21 „	Tiszalök	7.45 „	„ 0.53 „
Gyulavári	15.96 „	„ 1.16 „	Mezőgyán	5.16 „	„ 0.26 „
Mpályi	15.91 „	„ 0.70 „	Okány	3.87 „	„ 0.28 „
Skeresztúr	15.79 „	„ 0.75 „	Fgyarmat	2.92 „	„ 0.18 „
Bnbajom	9.15 „	„ 0.65 „	Nagyrábé	1.86 „	„ 0.13 „

A földadó és járuléka mellett még a vízszabályozási járulékot is felvettük, amely — mint már előbb jeleztük — inkább az uradalmi birtokokon a nagyobb, mint a lakosságban.

Felvettük továbbá a közmunkaváltságot is, amely ugyan nem a föld, hanem az igásállatok és azon géperejű járművek alapján van kivetve, amelyek autódót nem fizetnek. A lakossági közmunkaváltságot csak a földdel és a legalább egy pár fogattal bíró kisbirtokosok szántóterületére állapítottuk meg, vagyis csak a földre eső közmunkaváltság összegét osztottuk a lakossági szántó kat. holdjával. A házra és a 18 éven fe-

Ennek az volt az oka, hogy a földreformra leadott mezőgazdasági területek átlagos földadója nagyobb volt a lakossági mezőgazdasági területek földreform előtti átlagos földadójánál.

V.

Uradalmi és lakossági 1 kh. szántóra eső közteher a földreform után. (V. táblázat.)

Itt a földadó mellett az utána eső járulékokat, továbbá a vízszabályozási illeteket, a közmunkaváltságot és az egyházi adót is megállapítottuk az 1936. évre vonatkozóan a jövedelem-, vagyon- és a házadón kívül. A jelenlegi helyzetet vizsgálva azt látjuk, hogy a 23 községből 11 községben nagyobb a lakossági földadó és járuléka az uradalmi földadó és járulékánál, 12 községben pedig kisebb. Azonban az is megállapítható, hogy azokban a községekben, ahol nagyobb a földadó és járuléka, az eltérés nagyobb %-ot tesz ki, mint ahol kevesebb. Az első csoportban szerepelnek a nagyterületű szántóval bíró népesebb községek, ahol a legjelentékenyebb %-os és kh-kénti P. eltérések vannak. Éspedig:

Téglás	34.26 %	kh-ként 2.00 P	Pladány	16.46 %	kh-ként 1.18 P
Bújváros	31.30 „	„ 1.23 „	Tiszadob	8.66 „	„ 0.42 „
Sarkad	21.88 „	„ 1.09 „	Tiszadada	6.06 „	„ 0.39 „
Békés	19.50 „	„ 1.40 „	Vésztő	3.04 „	„ 0.18 „
Bszmihály	16.59 „	„ 1.06 „	Csökmő	2.65 „	„ 0.15 „
		Doboz 0.37 %			kh-ként 0.03 P.

A második csoportban inkább a kisebb területű szántóval bíró, kisebb lélekszámú községek vannak — Polgár kivételével —, ahol már kisebb %-osak az eltérések. Éspedig:

Hpályi	17.86 %	kh-ként 1.07 P	Polgár	8.84 %	kh-ként 0.42 P
Szerep	16.78 „	„ 1.21 „	Tiszalök	7.45 „	„ 0.53 „
Gyulavári	15.96 „	„ 1.16 „	Mezőgyán	5.16 „	„ 0.26 „
Mpályi	15.91 „	„ 0.70 „	Okány	3.87 „	„ 0.28 „
Skeresztúr	15.79 „	„ 0.75 „	Fgyarmat	2.92 „	„ 0.18 „
Bnbajom	9.15 „	„ 0.65 „	Nagyrábé	1.86 „	„ 0.13 „

A földadó és járulékai mellett még a vízszabályozási járulékot is felvettük, amely — mint már előbb jeleztük — inkább az uradalmi birtokokon a nagyobb, mint a lakosságban.

Felvettük továbbá a közmunkaváltságot is, amely ugyan nem a föld, hanem az igásállatok és azon géperejű járművek alapján van kivetve, amelyek autódót nem fizetnek. A lakossági közmunkaváltságot csak a földdel és a legalább egy pár fogattal bíró kisbirtokosok szántóterületére állapítottuk meg, vagyis csak a földre eső közmunkaváltság összegét osztottuk a lakossági szántó kat. holdjával. A házra és a 18 éven fe-

lülí családtagokra eső kézi közmunkaváltság összege tehát nem volt benne abban az összegben, amelyet a holdak számával osztottunk. Mivel pedig a lakosság kezén több ígásállat van, mint az uradalomban, *a közmunkaváltság tekintetében a lakossági szántó jobban meg van terhelve*. És pedig a 23 község közül 15 községben, 1 községben pedig egyforma. Nagyobb különbségek vannak: Vésztőn 2.09 P, Tiszadadán 1.20 P, Sarkadon 0.47 P, Békésen 0.31 P.

Csak néhány helyen, ott nagyobb az uradalmi közmunkaváltság jelentékenyebb %-kal, ahol a kisgazdák nagyobb részének csak egy pár ígásfogata van és így 1936 óta azok 50 %-os kedvezményben részesülnek. Még súlyosabb lett volna ez a közmunkaváltság a lakosságra, ha a ház után és a 18 éven felülí családtagok után eső összeget is beszámítottuk volna. Ez azonban nem volt a célunk, mert nem a lakosságra eső közmunkaváltságot, *hanem a földbirtokra, illetve a szántóra eső közmunkaváltságot kerestük, hogy az uradalmi és a lakossági szántók teherviselését hasonlítsuk össze*.

Az összes 1 kh. szántóra eső közteher — tehát a földadó és járulékaiknak a vízszabályozási járulékkal és a szántóra eső közmunkaváltsággal együttes — összegét az uradalmi és a lakossági szántóknál összehasonlítva azt látjuk, hogy először ugyanabban a 11 községben nagyobb a lakossági összes 1 kh-ra eső közteher, mint az előző esetben és ezenkívül még csekély összeggel Polgár és Tiszalök községben, úgyhogy összesen 13 községben. A legnagyobb eltérés van:

Vésztőn	32.17 %	kh-ként 2.94 P
Békésen	21.42 „	„ 2.30 „
Sarkadon	22.50 „	„ 1.78 „
Balmazújvároson	21.28 „	„ 1.70 „
Tiszadadán	18.33 „	„ 1.69 „
Tiszadobon	17.54 „	„ 1.40 „
Tégláson	29.75 „	„ 1.30 „
Püspökladányban	12.37 „	„ 1.16 „

A többi 10 községben az uradalmi szántók összes 1 kh-ra eső közterhe a nagyobb, de nem olyan jelentékeny mértékben, mint az előző esetben. Jelentékenyebb eltérés:

Szerepen	14.26 %	kh-ként 1.45 P
Hosszúpályiban	15.62 „	„ 1.42 „
Monostorpályiban	15.09 „	„ 0.97 „
Biharnagybajomban	9.35 „	„ 0.96 „
Gyulaváriban	9.42 „	„ 0.90 „
Mezőgyánban	7.37 „	„ 0.55 „

lülí családtagokra eső kézi közmunkaváltság összege tehát nem volt benne abban az összegben, amelyet a holdak számával osztottunk. Mivel pedig a lakosság kezén több ígásállat van, mint az uradalomban, *a közmunkaváltság tekintetében a lakossági szántó jobban meg van terhelve*. És pedig a 23 község közül 15 községben, 1 községben pedig egyforma. Nagyobb különbségek vannak: Vésztőn 2.09 P, Tiszadadán 1.20 P, Sarkadon 0.47 P, Békésen 0.31 P.

Csak néhány helyen, ott nagyobb az uradalmi közmunkaváltság jelentékenyebb %-kal, ahol a kisgazdák nagyobb részének csak egy pár ígásfogata van és így 1936 óta azok 50 %-os kedvezményben részesülnek. Még súlyosabb lett volna ez a közmunkaváltság a lakosságra, ha a ház után és a 18 éven felülí családtagok után eső összeget is beszámítottuk volna. Ez azonban nem volt a célunk, mert nem a lakosságra eső közmunkaváltságot, *hanem a földbirtokra, illetve a szántóra eső közmunkaváltságot kerestük, hogy az uradalmi és a lakossági szántók teherviselését hasonlítsuk össze*.

Az összes 1 kh. szántóra eső közteher — tehát a földadó és járuléknak a vízszabályozási járulékkal és a szántóra eső közmunkaváltsággal együttes — összegét az uradalmi és a lakossági szántóknál összehasonlítva azt látjuk, hogy először ugyanabban a 11 községben nagyobb a lakossági összes 1 kh-ra eső közteher, mint az előző esetben és ezenkívül még csekély összeggel Polgár és Tiszalök községben, úgyhogy összesen 13 községben. A legnagyobb eltérés van:

Vésztőn	32.17 %	kh-ként 2.94 P
Békésen	21.42 „	„ 2.30 „
Sarkadon	22.50 „	„ 1.78 „
Balmazújvároson	21.28 „	„ 1.70 „
Tiszadadán	18.33 „	„ 1.69 „
Tiszadobon	17.54 „	„ 1.40 „
Tégláson	29.75 „	„ 1.30 „
Püspökladányban	12.37 „	„ 1.16 „

A többi 10 községben az uradalmi szántók összes 1 kh-ra eső közterhe a nagyobb, de nem olyan jelentékeny mértékben, mint az előző esetben. Jelentékenyebb eltérés:

Szerepen	14.26 %	kh-ként 1.45 P
Hosszúpályiban	15.62 „	„ 1.42 „
Monostorpályiban	15.09 „	„ 0.97 „
Biharnagybajomban	9.35 „	„ 0.96 „
Gyulaváriban	9.42 „	„ 0.90 „
Mezőgyánban	7.37 „	„ 0.55 „

A ház utáni és a kézi közmunkán kívüli közmunkaváltság 50%-os kedvezményének beszámításával már nagyot változik a helyzet. Ebben az esetben tehát, amikor azt az összeget is számításba vesszük, ami a csak egy pár igával bíró kisbirtokok után 1 kh. lakossági szántóra esik, mint 50%-os kedvezmény, a 23 községből 17 községben — azok háromnegyedében — lesz nagyobb a lakossági szántó közterhe az uradalmi közterherrel szemben az 1935. évig. Éspedig tekintélyes mértékben:

20—45.54 %-ig	7 községben
5—20 „	6 „
5 %-on alul	4 „

Ez bizonyítja, hogy milyen nagy mértékben szolgálta a kisbirtoknál az egy igával bíró birtokosok érdekét ez a kedvezmény, mert amíg ez nem volt meg, a kisbirtok eme közterhe sokkal nagyobb volt. Az uradalmi 1 kh. szántóra eső összes közteher így az 1935. évig csak 6 községben — azok egynegyedében — nagyobb a lakosságiénál, éspedig 2 községben, Szerep és Hosszúpályiban számbavehetően 9.93 és 9.35%-kal, míg a másik 4 községben mindössze 1.66, 2.70, 3.62 és 5.13%-kal.

Végül a szántóföldre eső egyházi adót is fölveltük, ami elég tekintélyes teher a kisbirtokon, mert a legtöbb helyen a földadónak átlag 30 %-át teszi ki, csak néhány helyen van azon alól, viszont pár helyen felmegy 40 %-ra is. A ház utáni egyházi adó tehát nincs számításba véve és ki van hagyva a személyi, illetve páronkénti adó összege is, ami minden adózó személy után 1—2 P, illetve páronként 4 P. Az uradalmaknál csak a ref. vallású tulajdonos földbirtoka után van felvéve az egyházi adó. Azon a nagybirtokon, ahol a tulajdonos nem fizet egyházi adót, azonban nincs felvéve az azt helyettesítő kegyúríteher sem. Itt aztán arra a valószínű feltevésre vagyunk utalva, hogy az uradalmi kegyúri teher kb. egyenlőnek vehető a lakosság személyi egyházi adójával, úgyhogy a szántóföldre eső egyházi adó a lakoságnál többletnek számítható, amellyel azután a földre eső összes közteher jóval több lesz, mint az uradalmi birtoknál.

Megjegyezzük, hogy az adók összegében a házadó, jövedelem- és vagyoadó, valamint a házra és a családtagokra eső közmunkaváltság nem szerepel, vagyis ezeket a közterheket — mivel azok megállapítására még több adatgyűjtés kellett volna — összehasonlító vizsgálatomnál nem vettem fel. Nem hagyhatom azonban megemlítés nélkül, hogy a házadónál is igen nagy, éspedig valószínűleg a legnagyobb aránytalanság van a lakosság és az uradalom teherbírása közt. Egy 1000—2000 házból álló községben mindegyik ház viseli — mint házbirtok — a közterhet, míg az uradalomban csak a tulajdonos és a gazdatiszti lakások.

A ház utáni és a kézi közmunkán kívüli közmunkaváltság 50%-os kedvezményének beszámításával már nagyot változik a helyzet. Ebben az esetben tehát, amikor azt az összeget is számításba vesszük, ami a csak egy pár igával bíró kisbirtokok után 1 kh. lakossági szántóra esik, mint 50%-os kedvezmény, a 23 községből 17 községben — azok háromnegyedében — lesz nagyobb a lakossági szántó közterhe az uradalmi közterherrel szemben az 1935. évig. Éspedig tekintélyes mértékben:

20—45.54 %-ig	7 községben
5—20 „	6 „
5 %-on alul	4 „

Ez bizonyítja, hogy milyen nagy mértékben szolgálta a kisbirtoknál az egy igával bíró birtokosok érdekét ez a kedvezmény, mert amíg ez nem volt meg, a kisbirtok eme közterhe sokkal nagyobb volt. Az uradalmi 1 kh. szántóra eső összes közteher így az 1935. évig csak 6 községben — azok egynegyedében — nagyobb a lakosságiénál, éspedig 2 községben, Szerep és Hosszúpályiban számbavehetően 9.93 és 9.35%-kal, míg a másik 4 községben mindössze 1.66, 2.70, 3.62 és 5.13%-kal.

Végül a szántóföldre eső egyházi adót is fölvevük, ami elég tekintélyes teher a kisbirtokon, mert a legtöbb helyen a földadónak átlag 30 %-át teszi ki, csak néhány helyen van azon alól, viszont pár helyen felmegy 40 %-ra is. A ház utáni egyházi adó tehát nincs számításba véve és ki van hagyva a személyi, illetve páronkénti adó összege is, ami minden adózó személy után 1—2 P, illetve páronként 4 P. Az uradalmaknál csak a ref. vallású tulajdonos földbirtoka után van felvéve az egyházi adó. Azon a nagybirtokon, ahol a tulajdonos nem fizet egyházi adót, azonban nincs felvéve az azt helyettesítő kegyúríteher sem. Itt aztán arra a valószínű feltevésre vagyunk utalva, hogy az uradalmi kegyúri teher kb. egyenlőnek vehető a lakosság személyi egyházi adójával, úgyhogy a szántóföldre eső egyházi adó a lakoságnál többletnek számítható, amellyel azután a földre eső összes közteher jóval több lesz, mint az uradalmi birtoknál.

Megjegyezzük, hogy az adók összegében a házadó, jövedelem- és vagyoadó, valamint a házra és a családtagokra eső közmunkaváltság nem szerepel, vagyis ezeket a közterheket — mivel azok megállapítására még több adatgyűjtés kellett volna — összehasonlító vizsgálatomnál nem vettem fel. Nem hagyhatom azonban megemlítés nélkül, hogy a házadónál is igen nagy, éspedig valószínűleg a legnagyobb aránytalanság van a lakosság és az uradalom teherbírása közt. Egy 1000—2000 házból álló községben mindegyik ház viseli — mint házbirtok — a közterhet, míg az uradalomban csak a tulajdonos és a gazdatiszti lakások.

Ha tehát az uradalom házadóját elosztjuk az uradalmi szántóval, alig esik 1 kh-ra valami összeg, míg a lakossági nagy házadóösszezből 1 kh. lakossági szántóra tekintélyes összeg esik. Ezen az aránytalanságon csak keveset javított az egyszobás házak adókedvezménye. *A jövedelemadónál* pedig az a kiscgazdabirtok, amelyik jövedelemadót fizet, különösen pedig az 50—60 kh-as birtokok, a jövedelemadó progressivitása ellenére is aránylag nagyobb mértékben viselik ezt az adóterhet, mert jövedelmük csaknem 100 %-ban a becslés alapján és így gyakran a valóságos jövedelemnél nagyobb összegben van megállapítva, míg a nagybirtokoknál mégis általánosabb a számtartás alapján a valóságos jövedelemhez mért adózás. A vagyoadónál ilyen különbség már nem valószínű.

Összefoglalásul megállapítható, hogy a földreform előtt a lakosság kezén lévő szántó és mezőgazdasági terület, amely akkor nagyobb arányban volt kiscgazdabirtok (és nem törpebirtok), súlyosabb föld utáni közterhet viselt, mint az uradalmi birtok. Ezek a kiscgazdabirtokok ezt a nagyobb teherviselést most a földreform után is megtartották, mert az a csökkenés, ami a földadóterherben itt bekövetkezett, a földreformra leadott törpebirtokok kisebb földadóterhének a következménye. Azonban még emellett a csökkenés mellett is általában nagyobb — habár kisebb %-ban — a kiscgazdabirtokok és a földreformra leadott törpebirtokok együttes 1 kh. szántóra eső közterhe az uradalminál. Teljesen általánosítani azonban nem lehet, mert vannak községek, ahol a földreform előtt és után is nagyobb — habár kisebb %-ban — a nagybirtok 1 kh. szántójára eső közteher a lakosságénál, és pedig nemcsak a törpebirtokénál, hanem a kiscgazdabirtokénál is. A szántóra eső közmunkaváltság tekintetében pedig különösen nagyobb terhet viselt a lakossági birtok az uradalminál egészen az 1935. évig, amely teher azonban még ezidőszerint, vagyis ezen kedvezménnyel is nagyobb általában a nagybirtokénál és különösen sujtja a 2 és több igával bíró kiscgazdabirtokot.

Egy további vizsgálódás tárgyát tehát annak kellene képezni — amint br. Diószeghy is ajánlja* —, hogy mennyi elkülönítve a törpebirtok, kiscgazdabirtok és uradalmi birtok földadóterhe. A törpebirtok és kiscgazdabirtok elkülönítésére manapság azért van különösen szükség, mert a törpebirtok földadóelengedésben részesül akkor, ha az összes kat. tisztajövedelme a 100 K-t, földadója a 23.20 P-t meg nem haladja és ezenkívül 50 %-os közmunkaváltság kedvezménye is van, mert legfeljebb 1 pár igája van. *Egy ilyen három kategóriára való elkülönítés esetén aztán*

* „A mezőgazdaság közterhei.” (Mezőgazdasági Közlöny 1935. 11—12. sz.)

Ha tehát az uradalom házadóját elosztjuk az uradalmi szántóval, alig esik 1 kh-ra valami összeg, míg a lakossági nagy házadóösszezből 1 kh. lakossági szántóra tekintélyes összeg esik. Ezen az aránytalanságon csak keveset javított az egyszobás házak adókedvezménye. *A jövedelemadónál* pedig az a kiscgazdabirtok, amelyik jövedelemadót fizet, különösen pedig az 50—60 kh-as birtokok, a jövedelemadó progressivitása ellenére is aránylag nagyobb mértékben viselik ezt az adóterhet, mert jövedelmük csaknem 100 %-ban a becslés alapján és így gyakran a valóságos jövedelemnél nagyobb összegben van megállapítva, míg a nagybirtokoknál mégis általánosabb a számtartás alapján a valóságos jövedelemhez mért adózás. A vagyoadónál ilyen különbség már nem valószínű.

Összefoglalásul megállapítható, hogy a földreform előtt a lakosság kezén lévő szántó és mezőgazdasági terület, amely akkor nagyobb arányban volt kiscgazdabirtok (és nem törpebirtok), súlyosabb föld utáni közterhet viselt, mint az uradalmi birtok. Ezek a kiscgazdabirtokok ezt a nagyobb teherviselést most a földreform után is megtartották, mert az a csökkenés, ami a földadóterherben itt bekövetkezett, a földreformra leadott törpebirtokok kisebb földadóterhének a következménye. Azonban még emellett a csökkenés mellett is általában nagyobb — habár kisebb %-ban — a kiscgazdabirtokok és a földreformra leadott törpebirtokok együttes 1 kh. szántóra eső közterhe az uradalminál. Teljesen általánosítani azonban nem lehet, mert vannak községek, ahol a földreform előtt és után is nagyobb — habár kisebb %-ban — a nagybirtok 1 kh. szántójára eső közteher a lakosságénál, és pedig nemcsak a törpebirtokénál, hanem a kiscgazdabirtokénál is. A szántóra eső közmunkaváltság tekintetében pedig különösen nagyobb terhet viselt a lakossági birtok az uradalminál egészen az 1935. évig, amely teher azonban még ezidőszerint, vagyis ezen kedvezménnyel is nagyobb általában a nagybirtokénál és különösen sujtja a 2 és több igával bíró kiscgazdabirtokot.

Egy további vizsgálódás tárgyát tehát annak kellene képezni — amint br. Diószeghy is ajánlja* —, hogy mennyi elkülönítve a törpebirtok, kiscgazdabirtok és uradalmi birtok földadóterhe. A törpebirtok és kiscgazdabirtok elkülönítésére manapság azért van különösen szükség, mert a törpebirtok földadóelengedésben részesül akkor, ha az összes kat. tisztajövedelme a 100 K-t, földadója a 23.20 P-t meg nem haladja és ezenkívül 50 %-os közmunkaváltság kedvezménye is van, mert legfeljebb 1 pár igája van. *Egy ilyen három kategóriára való elkülönítés esetén aztán*

* „A mezőgazdaság közterhei.” (Mezőgazdasági Közlöny 1935. 11—12. sz.)

a jövedelem- és vagyonadó is bevonható a vizsgálódás keretébe, valamint a házadó is, hogy a föld utáni összes közteherviselés megoszlása megállapítható legyen, amire azonban a jelen tanulmányra megszerzett anyagból nem terjeszkedhettem ki. A három kategóriára való elkülönítés kérdését nem oldotta volna meg az sem, ha az adatgyűjtésnél külön veszem a lakosságnál a földreformra leadott földek teherviselését és a lakosság földreform előtti teherbírását, mert voltak természetesen a lakossági területeknél a földreform előtt is törpebirtokok. Pedig nagyon szükséges volna, hogy erre a még igen homályos kérdésre az agrárpolitikai kutatások az üzemi eredmények vizsgálatával karöltve, biztosabb választ adhassanak. Jelen kutatásunk sem igazolta teljesen azt a köztudatot, hogy a kisbirtok kategória föld utáni teherviselése mindenütt súlyosabb, mint a nagybirtoké, hanem csak azt, hogy a vizsgált községek közül nagyobb azoknak a községeknek a száma, ahol éspedig magasabb %-kal súlyosabb.

a jövedelem- és vagyonadó is bevonható a vizsgálódás keretébe, valamint a házadó is, hogy a föld utáni összes közteherviselés megoszlása megállapítható legyen, amire azonban a jelen tanulmányra megszerzett anyagból nem terjeszkedhettem ki. A három kategóriára való elkülönítés kérdését nem oldotta volna meg az sem, ha az adatgyűjtésnél külön veszem a lakosságnál a földreformra leadott földek teherviselését és a lakosság földreform előtti teherbírását, mert voltak természetesen a lakossági területeknél a földreform előtt is törpebirtokok. Pedig nagyon szükséges volna, hogy erre a még igen homályos kérdésre az agrárpolitikai kutatások az üzemi eredmények vizsgálatával karöltve, biztosabb választ adhassanak. Jelen kutatásunk sem igazolta teljesen azt a köztudatot, hogy a kisbirtok kategória föld utáni teherviselése mindenütt súlyosabb, mint a nagybirtoké, hanem csak azt, hogy a vizsgált községek közül nagyobb azoknak a községeknek a száma, ahol éspedig magasabb %-kal súlyosabb.

REFERAT.

Des Werkes „Untersuchungen über die Fragen der öffentlichen Lasten des Klein- und Grossgrundbesitzes jenseits der Tisza.“

Mitteilung der Lehrkanzel für landw. Betriebslehre der kön. ung. Landwirtschaftlichen Akademie, Debrecen.

Leiter der Lehrkanzel: Prof. Dr. Ludwig von Sarkadi Kesztyüs.

Von

Dr. Ludwig v. Sarkadi Kesztyüs

Das Ziel der Dissertation ist die Untersuchung der in das allgemeine Bewusstsein überangenen Auffassung, ob die öffentlichen Lasten und die diesbezügliche Tragfähigkeit bei dem Kleingrundbesitz tatsächlich grösser ist, als bei dem Grossgrundbesitz? Zur Erhebung dieser Frage breitet sich die Erforschung auf 23 solche jenseits der Tisza liegenden Dörfer aus, in welchen die Fläche des Herrschaftsgutes (Grossgrundbesitzes) einen grossen Teil des Dorfes umfasst.

Zusammenfassend stellt sich aus den Tabellen I—V. heraus, dass vor der Bodenreform der im Besitze der Bauernschaft stehende Acker und landwirtschaftliche Nutzfläche, — welche zu jener Zeit in grösserem Masse Kleinbesitz und nicht Zwergbesitz war, — nach dem Grundschwerere öffentliche Lasten, als das Herrschaftsgut trug. Die schwereren öffentlichen Lasten sind bei diesen Kleingrundbesitzen auch nach der Bodenreform geblieben. Die geringe Abnahme, welche bei der Grundsteuer festzustellen war, ist nämlich nur das Resultat der geringeren Grundsteuer bei den durch die Bodenreform entstandenen Zwergbesitzen. Doch sind die durchschnittlichen öffentlichen Lasten der Bauernbesitze und der Bodenreform-Zwergbesitze auch neben dieser Abnahme, — wenn auch mit wenigen %-en, — im allgemeinen je Kat. Joch Ackerland grösser, als die Steuer der Herrschaftsgüter. Diese Behauptungen kann man aber nicht bei allen Dörfern feststellen. Es gibt manche Dörfer in welchen ebenso vor, wie auch nach der Bodenreform, — wenn auch mit geringen %-en, — auf den Bauerngrund, — und darin nicht nur auf den Zwergbesitz, sondern auch auf den Kleingrundbesitz, — je kat. Joch geringere öffentliche Lasten fallen als auf den Grossgrundbesitz. Besonders betr. die Ablösung der öffentlichen Arbeit trug bis 1935 der Bauerngrund, verglichen mit dem Herrschaftsgut, grössere Lasten. Trotz den diesbezüglichen Erleichterungen des Jahres 1935, trifft diese Steuer besonders schwer jene Bauern, die 2 oder mehr Gespanne besitzen.

REFERAT.

Des Werkes „Untersuchungen über die Fragen der öffentlichen Lasten des Klein- und Grossgrundbesitzes jenseits der Tisza.“

Mitteilung der Lehrkanzel für landw. Betriebslehre der kön. ung. Landwirtschaftlichen Akademie, Debrecen.

Leiter der Lehrkanzel: Prof. Dr. Ludwig von Sarkadi Kesztyüs.

Von

Dr. Ludwig v. Sarkadi Kesztyüs

Das Ziel der Dissertation ist die Untersuchung der in das allgemeine Bewusstsein übergangenen Auffassung, ob die öffentlichen Lasten und die diesbezügliche Tragfähigkeit bei dem Kleingrundbesitz tatsächlich grösser ist, als bei dem Grossgrundbesitz? Zur Erhebung dieser Frage breitet sich die Erforschung auf 23 solche jenseits der Tisza liegenden Dörfer aus, in welchen die Fläche des Herrschaftsgutes (Grossgrundbesitzes) einen grossen Teil des Dorfes umfasst.

Zusammenfassend stellt sich aus den Tabellen I—V. heraus, dass vor der Bodenreform der im Besitze der Bauernschaft stehende Acker und landwirtschaftliche Nutzfläche, — welche zu jener Zeit in grösserem Masse Kleinbesitz und nicht Zwergbesitz war, — nach dem Grundschwerere öffentliche Lasten, als das Herrschaftsgut trug. Die schwereren öffentlichen Lasten sind bei diesen Kleingrundbesitzen auch nach der Bodenreform geblieben. Die geringe Abnahme, welche bei der Grundsteuer festzustellen war, ist nämlich nur das Resultat der geringeren Grundsteuer bei den durch die Bodenreform entstandenen Zwergbesitzen. Doch sind die durchschnittlichen öffentlichen Lasten der Bauernbesitze und der Bodenreform-Zwergbesitze auch neben dieser Abnahme, — wenn auch mit wenigen %-en, — im allgemeinen je Kat. Joch Ackerland grösser, als die Steuer der Herrschaftsgüter. Diese Behauptungen kann man aber nicht bei allen Dörfern feststellen. Es gibt manche Dörfer in welchen ebenso vor, wie auch nach der Bodenreform, — wenn auch mit geringen %-en, — auf den Bauerngrund, — und darin nicht nur auf den Zwergbesitz, sondern auch auf den Kleingrundbesitz, — je kat. Joch geringere öffentliche Lasten fallen als auf den Grossgrundbesitz. Besonders betr. die Ablösung der öffentlichen Arbeit trug bis 1935 der Bauerngrund, verglichen mit dem Herrschaftsgut, grössere Lasten. Trotz den diesbezüglichen Erleichterungen des Jahres 1935, trifft diese Steuer besonders schwer jene Bauern, die 2 oder mehr Gespanne besitzen.

Es sollte also weiterhin die Grundsteuer des Zwerg-, Klein- und Grossgrundbesitzes von einander abge sondert untersucht werden. Diese Separierung ist besonders darum nötig, weil der Zwergbesitz im Falle dass der kat. Reinertrag unter 100 gold. Kronen, die Grundsteuer unter 23.20 Penö, einen Steuererlass erhält. Ausserdem kommt dem Zwergbesitz, da dort höchstens 1 Gespann vorhanden ist, eine 50 %-uelle Ermässigung betr. die Ablösung der öffentlichen Arbeit zu. Eine solche dreifache Einteilung ermöglicht auch die Einziehung zur Untersuchung der Einkommen-, Vermögen- und Haussteuer. So wäre auch die Zerteilung aller nach dem Boden erlassenen öffentlichen Lasten feststellbar. Dazu war aber das jetzt vorliegende Material nicht ausreichend. Die Einteilung in drei Kategorien wäre auch dann nicht gelöst worden, wenn ich bei der Erhebung der die öffentlichen Lasten betreffenden Daten, das Bauerngutsbesitz vor der Bodenreform, und das Bodenreform-Zwergbesitz abge sondert hätte, da ja zwischen den Bauerngütern natürlich schon vor der Bodenreform viele Zwergbesitze bestanden. Es wäre doch besonders wichtig, dass diese noch sehr unklare Frage durch die agrarpolitische Forschung mit Hilfe der betriebswirtschaftlichen Untersuchungen sicher beantwortbar wäre. Unsere vorliegende Erforschung, hat die allgemeine Auffassung, dass die Steuerbemessung nach dem Grund, den Kleingrundbesitz überall schwerer treffe, als den Grossgrundbesitz, nicht bestätigt. Diese wies nur nach, dass jene Dörfer in Mehrzahl sind, welche schwerere, — und zwar mit höheren %-en schwerere, — Lasten tragen.

Es sollte also weiterhin die Grundsteuer des Zwerg-, Klein- und Grossgrundbesitzes von einander abge sondert untersucht werden. Diese Separierung ist besonders darum nötig, weil der Zwergbesitz im Falle dass der kat. Reinertrag unter 100 gold. Kronen, die Grundsteuer unter 23.20 Penö, einen Steuererlass erhält. Ausserdem kommt dem Zwergbesitz, da dort höchstens 1 Gespann vorhanden ist, eine 50 %-uelle Ermässigung betr. die Ablösung der öffentlichen Arbeit zu. Eine solche dreifache Einteilung ermöglicht auch die Einziehung zur Untersuchung der Einkommen-, Vermögen- und Haussteuer. So wäre auch die Zerteilung aller nach dem Boden erlassenen öffentlichen Lasten feststellbar. Dazu war aber das jetzt vorliegende Material nicht ausreichend. Die Einteilung in drei Kategorien wäre auch dann nicht gelöst worden, wenn ich bei der Erhebung der die öffentlichen Lasten betreffenden Daten, das Bauerngutsbesitz vor der Bodenreform, und das Bodenreform-Zwergbesitz abge sondert hätte, da ja zwischen den Bauerngütern natürlich schon vor der Bodenreform viele Zwergbesitze bestanden. Es wäre doch besonders wichtig, dass diese noch sehr unklare Frage durch die agrarpolitische Forschung mit Hilfe der betriebswirtschaftlichen Untersuchungen sicher beantwortbar wäre. Unsere vorliegende Erforschung, hat die allgemeine Auffassung, dass die Steuerbemessung nach dem Grund, den Kleingrundbesitz überall schwerer treffe, als den Grossgrundbesitz, nicht bestätigt. Diese wies nur nach, dass jene Dörfer in Mehrzahl sind, welche schwerere, — und zwar mit höheren %-en schwerere, — Lasten tragen.

te

Herrschaftsgutern mehr (+)

-ka
%

8.7
2.1
3.0
5.0
9.8
1.7
5.8
0.2
3.6

8.2
8.9
5.6
0.2
0.9
2.2
9.7
5.8
2.9

5.11
0.57
6.18
2.39
4.54

te

Herrschaftsgutern mehr (+)

-ka
%

8.7
2.1
3.0
5.0
9.8
1.7
5.8
0.2
3.6

8.2
8.9
5.6
0.2
0.9
2.2
9.7
5.8
2.9

5.11
0.57
6.18
2.39
4.54

ter-Reinertrag.

Herrschaftsgüter mehr (+) / weniger (-)	Földadó alá nem eső terület Grundsteuerfreies Land		Összes terület Gesamt Fläche		Mind összes terület Allgesamte Fläche	Összlakosság Gesamte Bevölkerung	Östermelő lakosság Landwirtschaftliche Bevölkerung	Östermelők az összlakosság %-a Landwirtschaftliche Bevölkerung in %-en der Gesamtbevölkerung	1 östermelőre esik összes szántó Gesamt Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung	1 östermelőre esik lakossági szántó Bauerngrund Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung
	Uradalmi: Herrschaftsgüter	Lakossági Bauerngründe	Uradalmi Herrschaftsgüter	Lakossági Bauerngründe						
%	kat. hold Kat. Joch		kat. hold Kat. Joch			l é l e k Z a h l	%		kat. hold Kat. Joch	
8.78	1920	1989	19742	41159	60901	28907	20031	69.29	2.45	1.80
2.11	474	586	9663	5066	14729	6469	5246	81.09	1.85	0.68
3.08	724	1115	15138	21174	36312	11353	8994	79.22	2.88	1.53
5.02	408	424	8764	4878	13642	4065	3251	79.98	2.46	1.14
9.88	244	212	5380	4875	10255	2283	1918	84.01	3.47	1.51
1.76	300	366	5305	6982	12287	5161	4219	81.75	2.42	1.38
5.83	470	969	9153	13222	22375	12233	7737	63.25	2.26	1.35
0.28	57	237	1548	4113	5661	2497	2151	86.14	1.86	1.46
3.67	346	1235	7707	13395	21102	10287	7533	73.23	1.94	1.32
38.26	1415	789	28490	16622	45112	14894	11783	79.11	1.88	0.89
8.90	51	428	2427	8230	10657	4650	3658	78.67	2.41	1.77
5.60	324	468	6489	7658	14147	3851	3086	80.14	3.22	1.76
0.23	265	417	6397	7566	13963	4679	3815	81.53	2.47	1.42
0.95	53	242	2710	5012	7722	2363	2068	91.38	2.73	1.72
2.25	284	281	7884	6981	14865	3334	2632	78.94	3.83	1.79
9.79	713	1281	20282	12205	32487	14287	8501	59.50	2.49	1.09
5.81	293	150	6598	3140	9738	2473	2076	83.95	3.67	1.24
2.99	67	247	3104	3559	6663	2794	2205	78.92	1.87	1.10
25.11	335	564	6866	9204	16070	8639	5848	67.69	2.07	1.25
0.57	998	1445	38685	23600	62285	13339	10513	78.81	2.87	1.32
6.18	54	467	3621	4884	8505	3107	2479	79.79	2.64	1.34
2.39	574	698	9785	3906	13691	3915	3070	78.41	2.45	0.50
4.54	115	547	5324	4894	10218	5302	3473	65.50	2.03	1.—

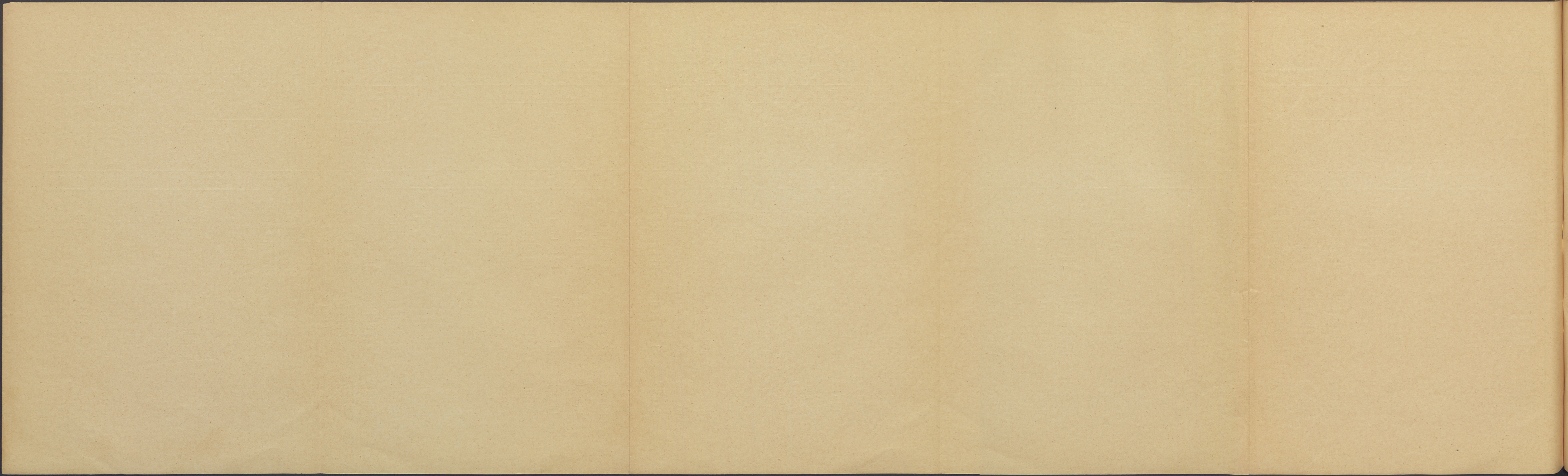
ter-Reinertrag.

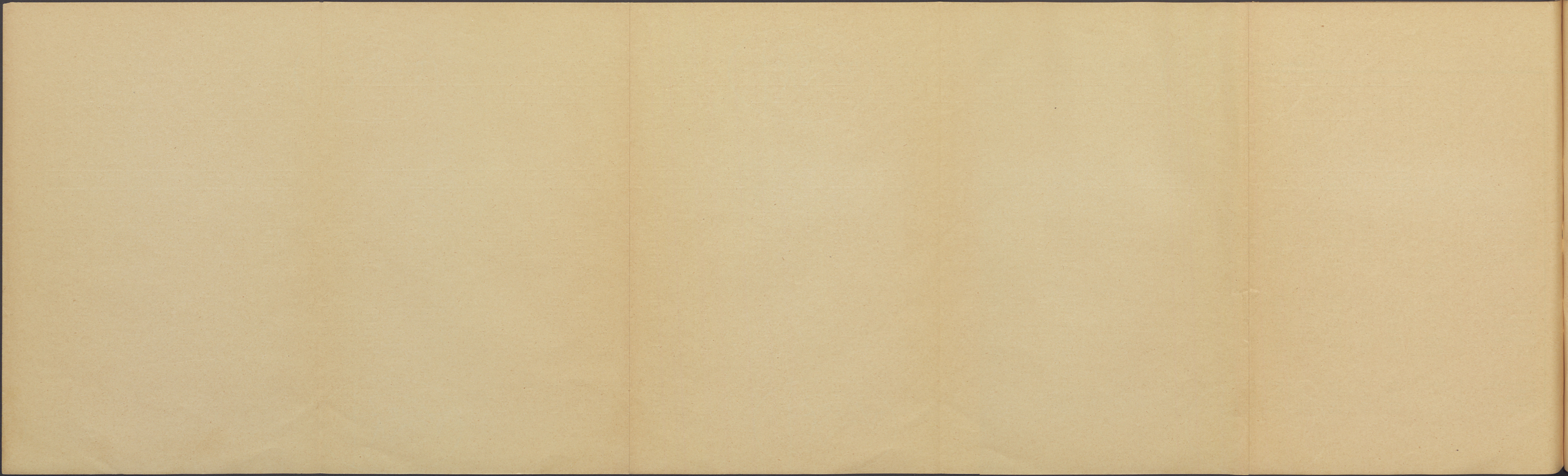
Herrschaftsgüter mehr (+) / weniger (-)	Földadó alá nem eső terület Grundsteuerfreies Land		Összes terület Gesamt Fläche		Mind összes terület Allgesamte Fläche	Összlakosság Gesamte Bevölkerung	Östermelő lakosság Landwirtschaftliche Bevölkerung	Östermelők az összlakosság %-a Landwirtschaftliche Bevölkerung in %-en der Gesamtbevölkerung	1 östermelőre esik összes szántó Gesamt Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung	1 östermelőre esik lakossági szántó Bauerngrund Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung
	Uradalmi: Herrschaftsgüter	Lakossági Bauerngründe	Uradalmi Herrschaftsgüter	Lakossági Bauerngründe						
%	kat. hold Kat. Joch		kat. hold Kat. Joch			l é l e k Z a h l	%		kat. hold Kat. Joch	
8.78	1920	1989	19742	41159	60901	28907	20031	69.29	2.45	1.80
2.11	474	586	9663	5066	14729	6469	5246	81.09	1.85	0.68
3.08	724	1115	15138	21174	36312	11353	8994	79.22	2.88	1.53
5.02	408	424	8764	4878	13642	4065	3251	79.98	2.46	1.14
9.88	244	212	5380	4875	10255	2283	1918	84.01	3.47	1.51
1.76	300	366	5305	6982	12287	5161	4219	81.75	2.42	1.38
5.83	470	969	9153	13222	22375	12233	7737	63.25	2.26	1.35
0.28	57	237	1548	4113	5661	2497	2151	86.14	1.86	1.46
3.67	346	1235	7707	13395	21102	10287	7533	73.23	1.94	1.32
38.26	1415	789	28490	16622	45112	14894	11783	79.11	1.88	0.89
8.90	51	428	2427	8230	10657	4650	3658	78.67	2.41	1.77
5.60	324	468	6489	7658	14147	3851	3086	80.14	3.22	1.76
0.23	265	417	6397	7566	13963	4679	3815	81.53	2.47	1.42
0.95	53	242	2710	5012	7722	2363	2068	91.38	2.73	1.72
2.25	284	281	7884	6981	14865	3334	2632	78.94	3.83	1.79
9.79	713	1281	20282	12205	32487	14287	8501	59.50	2.49	1.09
5.81	293	150	6598	3140	9738	2473	2076	83.95	3.67	1.24
2.99	67	247	3104	3559	6663	2794	2205	78.92	1.87	1.10
25.11	335	564	6866	9204	16070	8639	5848	67.69	2.07	1.25
0.57	998	1445	38685	23600	62285	13339	10513	78.81	2.87	1.32
6.18	54	467	3621	4884	8505	3107	2479	79.79	2.64	1.34
2.39	574	698	9785	3906	13691	3915	3070	78.41	2.45	0.50
4.54	115	547	5324	4894	10218	5302	3473	65.50	2.03	1.—

I. táblázat. Az uradalmi (nagybirtok) és a lakossági (kisbirtok) földek művelési ágankénti területi és kat. tisztajóvedelmi megoszlása a földreform után. — *Tabelle 1. Zerteilung der Herrschaftsgüter (Grossgrundbesitz) und Bauerngründe (Kleingrundbesitz) nach der Bodenreform, betreffend Betriebszweige und Kataster-Reinertrag.*

Község Gemeinde	Megye Komitat	Szántó — Ackerland										Kert — Garten				Rét — Wiese				Legelő — Weide				Szőlő — Weingarten				Erdő — Wald				Nádas — Röhricht				Mezőgazdasági terület — Landwirtschaftliche Fläche										Földadó alá nem eső terület		Összes terület		Mind összes terület Allgemeine Fläche	Összlakosság Gesamte Bevölkerung	Östermelő lakosság Landwirtschaftliche Bevölkerung	Östermelők az összlakosság %-a Landwirtschaftliche Bevölkerung in % der Gesamtbevölkerung	1 östermelőre esik összes szántó Gesamt Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung	1 östermelőre esik lakossági szántó Bauerngrund Ackerland pro Kopf der landwirtschaftliche Bevölkerung
		Uradalmi Herrschaftsgüter					Lakossági Bauerngründe					Összes szántó terület Zusammen Ackerland Fläche	Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe		Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe		Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe		Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe		Összes mezőgazdasági terület Zusammen	% -os megoszlása Zerteilung in % -en		Lakossági kat. t. jöv. nagyobb (+), kisebb (-) uradalmai	Kataster Reinertrag der Bauerngründe gegenüber der Herrschaftsgütern mehr (+), weniger (-)	Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe		Összes terület																	
		terület Fläche		1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche		1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche			1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche		1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche		1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche		1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch		terület Fläche			1 kh. átlagos kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch				uradalmi Herrschaftsgüter	lakossági Bauerngründe	K-val Kr.	% -kal %	Uradalmi Herrschaftsgüter		Lakossági Bauerngründe															
		kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.		kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.		kat. hold Kat. Joch	K. Kr.							kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.								
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																																																							
Békés	Békés	13019	16.22	35969	19.40	48988	26.58	73.42	+3.18	+19.61	40	20.78	680	24.70	150	15.18	214	9.19	3533	5.38	2004	7.60	32	13.31	295	24.20	1043	8.25	5	16.88	5	1.04	3	1.03	17822	13.59	39169	18.86	56991	31.27	68.73	+5.27	+38.78	1920	1989	19742	41159	60901	28907	20031	69.29	2.45	1.80		
Doboz	"	6125	16.12	3582	16.22	9707	63.10	36.90	+0.10	+ 0.62	88	24.—	166	24.07	225	15.02	24	9.74	460	13.36	222	8.70	22	25.11	23	14.95	2582	8.86	151	7.40	—	—	—	—	9188	14.04	4480	15.74	13668	67.22	32.78	+1.70	+12.11	474	586	9663	5066	14729	6469	5246	81.09	1.85	0.68		
Füzesgyarmat	"	12196	12.38	13732	12.—	25928	47.04	52.96	-0.38	- 3.07	22	22.56	206	22.12	56	6.21	358	6.13	1841	2.54	5331	3.14	20	14.11	149	12.46	278	6.50	289	6.52	—	—	—	—	14414	11.01	20059	9.57	34473	41.81	58.19	-1.44	-13.08	724	1115	15138	21174	36312	11353	8994	79.22	2.88	1.53		
Gyulavári	"	4269	14.66	3721	12.26	7990	53.43	46.57	-2.40	-16.37	15	23.82	128	25.—	207	7.12	68	7.—	856	7.53	324	2.79	0.75	15.—	56	15.—	3004	7.43	157	7.39	5	10.—	—	—	—	8357	11.16	4454	11.72	12811	65.23	34.77	+0.56	+ 5.02	408	424	8764	4878	13642	4065	3251	79.98	2.46	1.14	
Mezőgyán	Bihar	3767	9.05	2887	8.55	6654	56.61	43.39	-0.52	- 5.52	8	17.63	3	16.—	12	9.75	273	10.—	1207	3.76	1475	3.02	—	—	24	10.—	142	4.33	1	4.50	—	—	—	—	5136	7.69	4663	6.93	9799	52.41	47.59	-0.76	- 9.88	244	212	5380	4875	10255	2283	1918	84.01	3.47	1.51		
Okány	"	4365	13.66	5842	13.10	10208	42.76	57.24	-0.56	- 4.10	22	22.—	136	21.23	6	4.60	12	4.60	598	3.92	576	3.03	1	10.95	23	11.09	13	3.72	28	4.06	—	—	—	—	5005	12.50	6616	12.28	11621	43.07	56.93	-0.22	- 1.76	300	366	5305	6982	12287	5161	4219	81.75	2.42	1.38		
Sarkad	"	7013	9.38	10442	11.47	17455	40.18	59.82	+2.09	+22.28	33	19.80	433	20.39	75	4.61	134	5.42	446	4.64	1069	3.06	2	21.20	110	17.33	1112	6.34	65	6.46	2	9.01	—	—	8683	8.75	12253	11.01	20936	41.47	58.53	+2.26	+25.83	470	969	9153	13222	22375	12233	7737	63.25	2.26	1.35		
Sarkadkeresztúr	"	860	8.63	3150	7.21	4010	21.45	78.55	-1.42	-16.45	4	16.75	65	13.15	54	7.17	44	5.77	568	3.—	593	2.86	0.50	10.—	3.50	12.27	14	7.—	8	7.12	—	—	1	2.40	1491	6.03	3876	6.65	5367	27.78	72.22	+0.62	+10.28	57	237	1548	4113	5661	2497	2151	86.14	1.86	1.46		
Vésztő	Békés	4690	11.04	9960	11.37	14650	32.01	67.99	+0.33	+ 2.99	6	22.—	116	22.—	68	4.12	18	4.80	2432	3.04	1766	2.24	15	15.86	181	21.40	128	7.33	119	7.32	22	7.86	—	—	7361	8.28	12160	10.24	19521	37.71	62.29	+1.96	+23.67	346	1235	7707	13395	21102	10287	7533	73.23	1.94	1.32		
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																																																							
Balmazújváros	Hajdú	11588	11.44	10538	15.08	22126	52.37	47.63	+3.64	+31.82	15	10.—	46	10.—	840	5.—	479	10.28	14452	3.—	4746	3.—	1	9.—	16	11.66	160	7.93	9	8.02	19	6.86	—	—	27075	6.71	15833	11.29	42908	63.10	36.90	+4.58	+68.26	1415	789	28490	16622	45112	14894	11783	79.11	1.88	0.89		
Biharnagybajom	Bihar	2344	13.90	6473	12.59	8817	26.59	73.41	-1.31	- 9.42	6	18.84	39	15.41	—	—	176	3.99	23	3.87	1031	3.32	0.50	14.—	80	14.—	3	6.47	3	7.13	—	—	—	—	2376	13.81	7802	11.20	10178	23.34	76.66	-2.61	-18.90	51	428	2427	8230	10657	4650	3658	78.67	2.41	1.77		
Csökmő	"	4516	10.61	5420	10.91	9936	45.45	54.55	+0.30	+ 2.83	12	16.33	124	16.30	55	9.33	233	5.42	1412	2.79	1376	2.51	1	24.—	28	13.73	163	8.—	7	7.41	6	2.28	—	—	6165	8.75	7190	9.24	13355	46.16	53.84	+0.49	+ 5.60	324	468	6489	7658	14147	3851	3086	80.14	3.22	1.76		
Hosszúpályi	"	4009	10.98	5402	8.96	9411	42.60	57.40	-2.02	-18.40	24	19.10	24	19.90	241	8.13	732	6.89	1135	2.45	604	6.23	102	20.02	267	17.17	569	4.08	111	5.19	52	8.94	7	8.19	6132	8.82	7149	8.80	13281	46.17	53.83	-0.02	- 0.23	265	417	6397	7566	13963	4679	3815	81.53	2.47	1.42		
Monostorpályi	"	2076	7.89	3561	6.79	5637	36.83	63.17	-1.10	-13.94	0.50	25.93	48	19.49	188	6.47	317	6.31	95	2.76	745	4.15	8	13.99	60	13.60	269	5.63	22	1.44	21	6.96	12	2.54	2657	7.40	4770	6.59	7427	35.77	64.23	-0.81	-10.95	53	242	2710	5012	7722	2363	2068	91.38	2.73	1.72		
Nagyráb	"	5370	13.53	4711	13.28	10081	53.27	46.73	-0.25	- 1.85	26	14.69	126	15.50	256	9.84	211	10.70	1894	4.41	1605	4.07	1	13.93	45	13.90	52	6.80	2	3.78	—	—	—	—	7600	11.09	6700	10.84	14300	53.15	46.85	-0.25	- 2.25	284	281	7884	6981	14865	3334	2632	78.94	3.83	1.79		
Püspökladány	Hajdú	11898	13.17	9291	15.68	21189	56.15	43.85	+2.51	+19.06	37	18.76	293	20.66	475	8.34	294	5.54	7040	3.95	948	2.99	4	22.84	94	26.08	89	5.73	3	3.78	26	3.96	1	2.69	19569	9.70	10924	14.53	30493	64.17	35.83	+4.83	+49.79	713	1281	20282	12205	32487	14287	8501	59.50	2.49	1.09		
Szerep	Bihar	5062	13.32	2566	10.85	7628	66.36	33.64	-2.37	-18.54	24	20.77	29	18.65	310	10.21	95	3.14	899	5.08	295	5.08	4	21.02	5	14.17	6	8.51	—	—	—	—	—	6305	12.02	2990	10.12	9295	67.83	32.17	-1.90	-15.81	293	150	6598	3140	9738	2473	2076	83.95	3.67	1.24			
Téglás	Hajdú	1697	6.08	2432	8.29	4129	41.10	58.90	+2.21	+36.35	58	16.10	62	17.71	132	4.19	149	4.15	141	4.53	452	3.18	10	11.02	161	12.02	998	2.70	50	3.47	1	0.69	6	0.80	3037	5.02	3312	7.68	6349	47.83	52.17	+2.66	+52.99	67	247	3104	3559	6663	2794	2205	78.92	1.87	1.10		
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																																																							
Büdszentmihály	Szabolcs	4812	10.79	7306	12.62	12118	39.71	60.29	+1.83	+16.96	69	17.78	24	12.39	262	3.50	203	1.68	1093	2.25	963	1.69	19	18.89	142	13.45	276	4.95	2	10.43	—	—	—	—	6531	8.92	8640	11.16	15171	43.05	56.95	+2.24	+25.11	335	564	6866	9204	16070	8639	5848	67.69	2.07	1.25		
Polgár	"	16384	7.51	13836	6.79	30220	54.22	45.78	-0.72	- 9.59	26	14.46	70	14.53	4515	6.26	927	4.80	15935	2.70	7251	2.34	—	—																															

ner.

Rét — Wiese			Kert — Garten		
terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövédelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövédelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövédelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövédelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages
kat. hold Kat. Joch	K. Kr.		kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	

11a.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
4.00	5.80	—	40.—	22.53	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—

recen.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
79	4.53	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
2	5.81	—	—	—	—
15	12.09	—	4	20.97	—
—	—	—	—	—	—

egyháza.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—

ner.

Rét — Wiese			Kert — Garten		
terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövédelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövédelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövédelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövédelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages
kat. hold Kat. Joch	K. Kr.		kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	

la.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
4.00	5.80	—	40.—	22.53	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—

recen.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
79	4.53	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
2	5.81	—	—	—	—
15	12.09	—	4	20.97	—
—	—	—	—	—	—

egyháza.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—

II. táblázat. A földreform folytán juttatott vagyonszállásos és megváltott földek területe és kat. tisztajövedelme.
Tabelle II. Fläche und Katasterreinertrag der durch Bodenreform als Vermögensablösung abgegebenen und erworbenen Besitztümer.

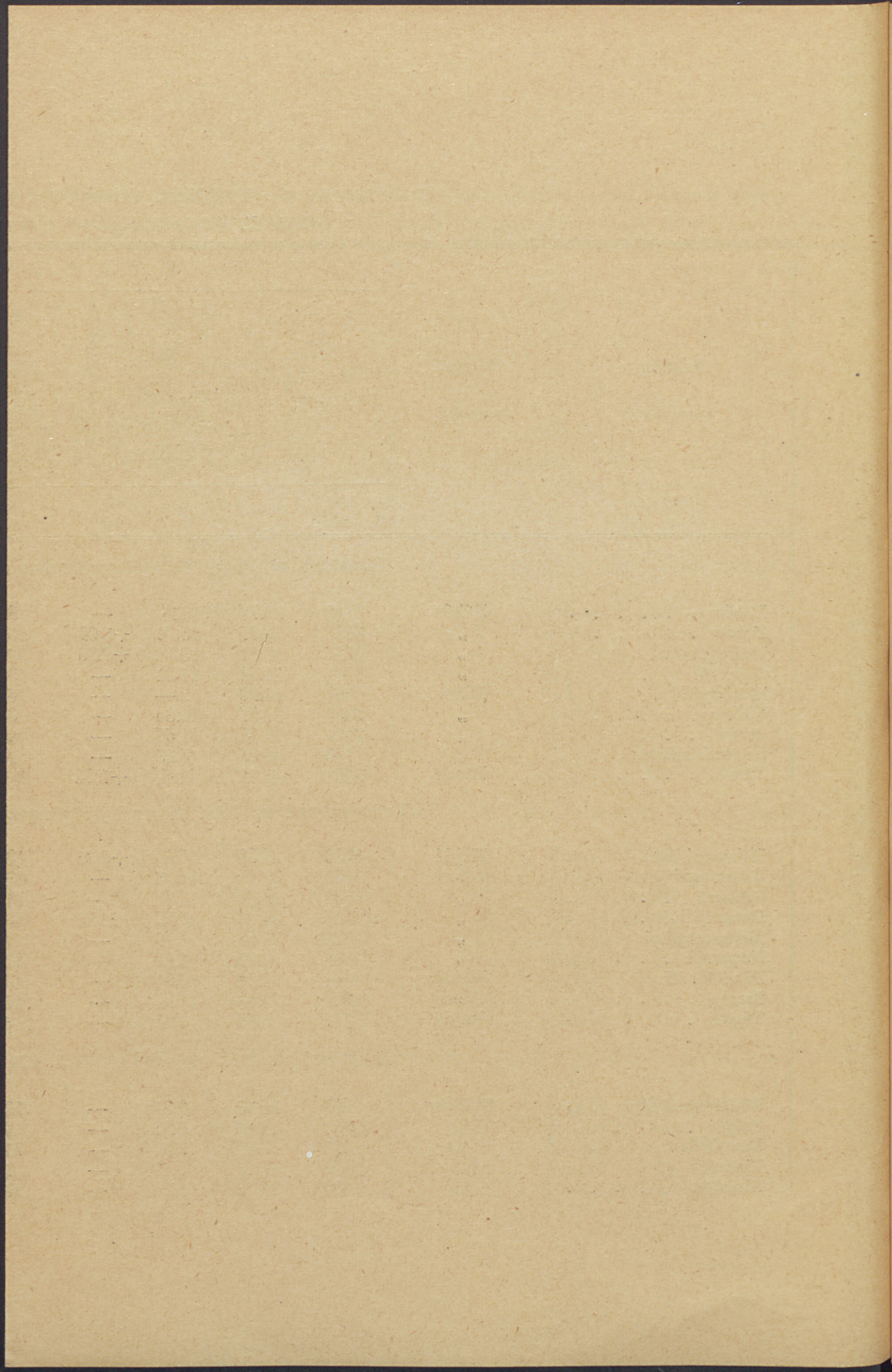
Község Gemeinde	Megye Komitat	S Z Á N T Ó — A C K E R L A N D										Legelő — Weide			Rét — Wiese			Kert — Garten		
		terület Fläche	Földreform előtti uradalmi szántó % des herrschaftlichen Ackerlandes vor der Bodenreform	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	Földreform előtti urad. szántó átl. kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag der Herr- schafts-Ackers vor der Bodenreform	A földreformra leadott szántó kat. t. jöv. a föld- reform előtti uradalmi szántó kat. t. jöv.-nél nagyobb (+), kisebb (-) Der Kat. Reinertrag des abgegebenen Ackers im Vergleich mit dem Kat. Reinertrage des Herr- schafts-Ackers vor der Bodenreform größer (+), kleiner (-)	Földreform előtti lakos- sági szántó átlagos kat. tisztajövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag des Bauern- ackers vor der Boden- reform	A földreform folytán kapott szántó a föld- reform előtti lakossági szántó átl. k. t. jöv.-nél nagyobb (+), kisebb (-) Der Kat. Reinertrag des erworbenen Ackers im Vergleich mit dem Kat. Reinertrage des Bauern- ackers vor der Boden- reform grösser (+), kleiner (-)	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tiszta jöv. emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages		
		kat. hold Kat. Joch	%-a	K. Kr.	K-val Kr.	K. Kr.	K. Kr.	%	K. Kr.	Kr. Kr.	%	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.			
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																				
Békés	Békés	5512	29.74	13.94	—	15.54	-1.60	-10.30	20.39	-6.45	-31.63	148	10.—	—	—	—	—	—		
Doboz	"	1685	21.57	15.70	+2.09	15.58	+0.12	+ 0.77	19.28	-3.58	-18.57	140	9.69	+0.41	—	—	—	—		
Füzesgyarmat	"	2291	15.81	13.14	+0.55	12.42	+0.72	+ 5.80	11.77	+1.37	+11.64	1	2.41	—	4.00	5.80	—	40.—		
Gyulavári	"	1711	28.62	11.21	—	13.68	-2.47	-18.06	13.15	-1.94	-14.75	—	—	—	—	—	—	—		
Mezőgyán	Bihar	562	12.98	7.—	—	8.78	-1.78	-20.27	11.07	-4.07	-36.77	720	2.—	—	—	—	—	—		
Okány	"	2431	35.77	11.84	—	13.01	-1.17	- 8.99	13.96	-2.12	-15.19	202	3.03	—	—	—	—	—		
Sarkad	"	2971	29.76	11.56	—	10.03	+1.53	+15.25	11.43	+0.13	+ 1.14	152	9.23	—	—	—	—	—		
Sarkadkeresztúr	"	740	46.25	5.23	—	7.06	-1.83	-25.92	7.82	-2.59	-33.12	172	4.45	—	—	—	—	—		
Vésztő	Békés	3658	43.82	11.69	+1.84	10.52	+1.17	+11.12	11.18	+0.51	+ 4.56	677	5.43	—	—	—	—	—		
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																				
Balmazújváros	Hajdú	3620	23.80	16.39	+0.25	12.56	+3.83	+30.49	14.40	+1.99	+13.82	2514	2.72	—	—	—	—	—		
Biharnagybajom	Bihar	1202	33.90	14.13	—	13.98	+0.15	+ 1.07	12.24	+1.89	+15.44	—	—	—	—	—	—	—		
Csökmő	"	1533	25.34	12.28	—	11.04	+1.24	+11.23	10.36	+1.92	+18.53	356	2.20	—	—	—	—	—		
Hosszúpályi	"	1855	31.63	10.22	+0.48	10.59	-0.37	- 3.49	8.30	+1.92	+23.13	77	6.21	+0.48	—	—	—	—		
Monostorpályi	"	574	21.66	5.67	—	7.41	-1.74	-23.48	7.01	-1.34	-19.12	421	3.06	—	79	4.53	—	—		
Nagyrábé	"	2402	30.90	10.71	—	12.66	-1.95	-15.40	15.95	-5.24	-32.85	463	4.98	—	—	—	—	—		
Püspökladány	Hajdú	211	1.74	15.06	—	13.20	+1.86	+14.09	15.70	-0.64	- 4.08	3	5.16	—	2	5.81	—	—		
Szerep	Bihar	1724	25.41	11.85	—	12.99	-1.14	- 8.78	8.44	+3.41	+40.40	149	5.15	—	15	12.09	—	4		
Téglás	Hajdú	117	6.45	2.88	—	5.88	-3.00	-51.02	8.57	-5.69	-66.39	314	4.60	—	—	—	—	—		
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																				
Büdszentmihály	Szabolcs	967	16.73	7.37	—	10.21	-2.84	-27.82	13.42	-6.05	-45.08	113	2.27	—	—	—	—	—		
Polgár	"	4520	21.62	5.98	—	7.18	-1.20	-16.71	7.17	-1.19	-16.60	2434	2.70	—	—	—	—	—		
Tiszadada	"	339	9.51	12.52	—	11.14	+1.38	+12.39	11.59	+0.93	+ 8.02	—	—	—	—	—	—	—		
Tiszadob	"	1150	16.57	6.42	—	7.65	-1.23	-16.08	13.04	-6.62	-50.77	176	3.44	—	—	—	—	—		
Tiszalök	"	895	20.13	9.88	—	13.00	-3.12	-24.—	13.70	-3.82	-27.88	334	3.05	—	—	—	—	—		

II. táblázat. A földreform folytán juttatott vagyonszállásos és megváltott földek területe és kat. tisztajövedelme.
 Tabelle II. Fläche und Katasterreinertrag der durch Bodenreform als Vermögensablösung abgegebenen und erworbenen Besitztümer.

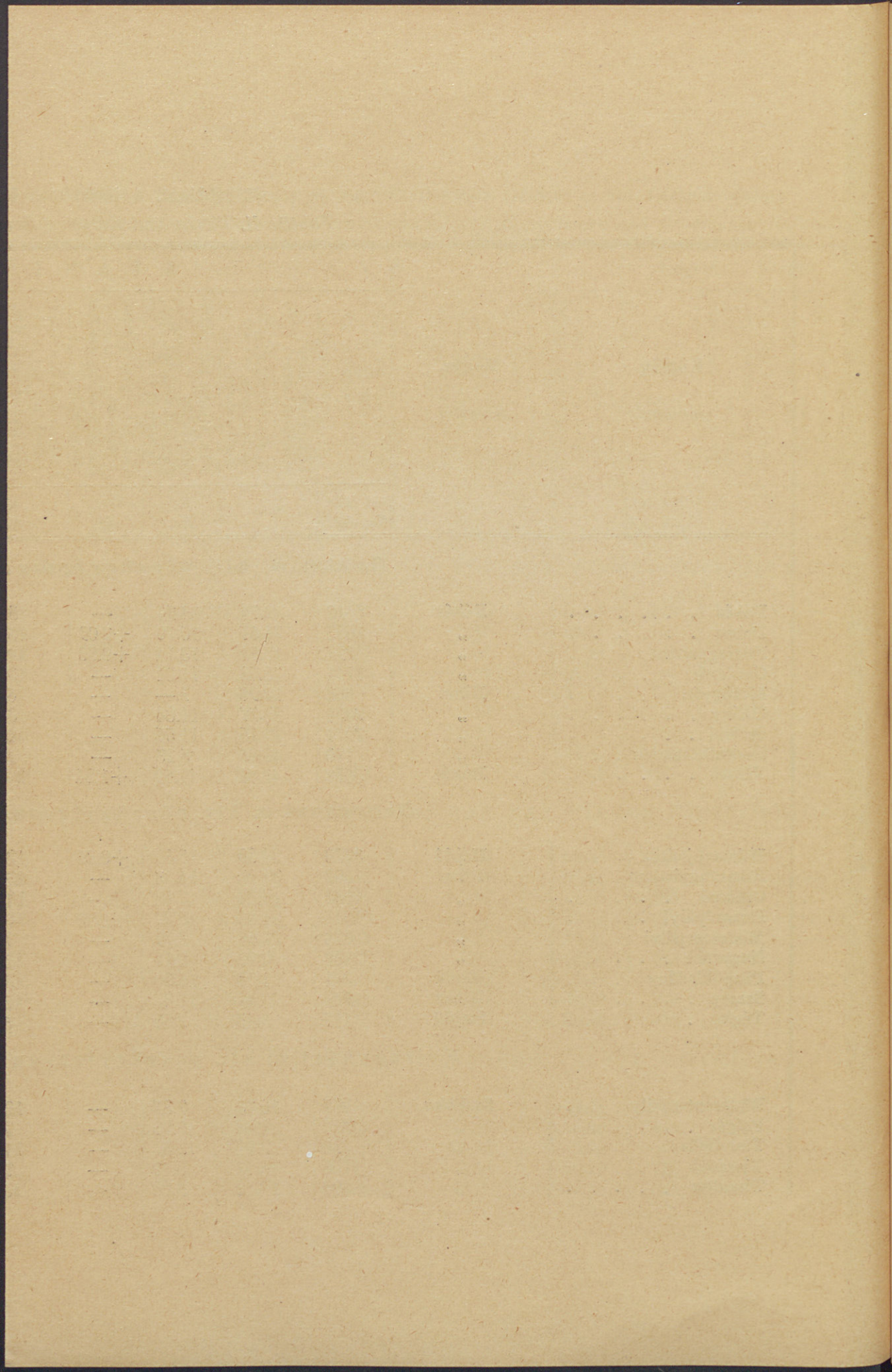
Község Gemeinde	Megye Komitat	S Z Á N T Ó — A C K E R L A N D										Legelő — Weide			Rét — Wiese			Kert — Garten		
		terület Fläche	Földreform előtti uradalmi szántó % des herrschaftlichen Ackerlandes vor der Bodenreform	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	Földreform előtti urad. szántó átl. kat. t. jöv. Durchschnittlicher Kat. Reinertrag der Herr- schafts-Ackers vor der Bodenreform	A földreformra leadott szántó kat. t. jöv. a föld- reform előtti uradalmi szántó kat. t. jöv.-nél nagyobb (+), kisebb (-) Der Kat. Reinertrag des abgegebenen Ackers im Vergleich mit dem Kat. Reinertrage des Herr- schafts-Ackers vor der Bodenreform größer (+), kleiner (-)	Földreform előtti lakos- sági szántó átlagos kat. tisztajövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag des Bauern- ackers vor der Boden- reform	A földreform folytán kapott szántó a föld- reform előtti lakossági szántó átl. k. t. jöv.-nél nagyobb (+), kisebb (-) Der Kat. Reinertrag des erworbenen Ackers im Vergleich mit dem Kat. Reinertrage des Bauern- ackers vor der Boden- reform grösser (+), kleiner (-)	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tiszta jöv. emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages	terület Fläche	1 kh. átlagos kat. tiszta- jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	1 kh. kat. tisztajövedelme emeltetett Die Erhöhung des Kat. Reinertrages		
		kat. hold Kat. Joch	%-a	K. Kr.	K-val Kr.	K. Kr.	K. Kr.	%	K. Kr.	Kr. Kr.	%	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.	kat. hold Kat. Joch	K. Kr.			
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																				
Békés	Békés	5512	29.74	13.94	—	15.54	-1.60	-10.30	20.39	-6.45	-31.63	148	10.—	—	—	—	—	—		
Doboz	"	1685	21.57	15.70	+2.09	15.58	+0.12	+ 0.77	19.28	-3.58	-18.57	140	9.69	+0.41	—	—	—	—		
Füzesgyarmat	"	2291	15.81	13.14	+0.55	12.42	+0.72	+ 5.80	11.77	+1.37	+11.64	1	2.41	—	4.00	5.80	—	40.—		
Gyulavári	"	1711	28.62	11.21	—	13.68	-2.47	-18.06	13.15	-1.94	-14.75	—	—	—	—	—	—	—		
Mezőgyán	Bihar	562	12.98	7.—	—	8.78	-1.78	-20.27	11.07	-4.07	-36.77	720	2.—	—	—	—	—	—		
Okány	"	2431	35.77	11.84	—	13.01	-1.17	- 8.99	13.96	-2.12	-15.19	202	3.03	—	—	—	—	—		
Sarkad	"	2971	29.76	11.56	—	10.03	+1.53	+15.25	11.43	+0.13	+ 1.14	152	9.23	—	—	—	—	—		
Sarkadkeresztúr	"	740	46.25	5.23	—	7.06	-1.83	-25.92	7.82	-2.59	-33.12	172	4.45	—	—	—	—	—		
Vésztő	Békés	3658	43.82	11.69	+1.84	10.52	+1.17	+11.12	11.18	+0.51	+ 4.56	677	5.43	—	—	—	—	—		
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																				
Balmazújváros	Hajdú	3620	23.80	16.39	+0.25	12.56	+3.83	+30.49	14.40	+1.99	+13.82	2514	2.72	—	—	—	—	—		
Biharnagybajom	Bihar	1202	33.90	14.13	—	13.98	+0.15	+ 1.07	12.24	+1.89	+15.44	—	—	—	—	—	—	—		
Csökmő	"	1533	25.34	12.28	—	11.04	+1.24	+11.23	10.36	+1.92	+18.53	356	2.20	—	—	—	—	—		
Hosszúpályi	"	1855	31.63	10.22	+0.48	10.59	-0.37	- 3.49	8.30	+1.92	+23.13	77	6.21	+0.48	—	—	—	—		
Monostorpályi	"	574	21.66	5.67	—	7.41	-1.74	-23.48	7.01	-1.34	-19.12	421	3.06	—	79	4.53	—	—		
Nagyrábé	"	2402	30.90	10.71	—	12.66	-1.95	-15.40	15.95	-5.24	-32.85	463	4.98	—	—	—	—	—		
Püspökladány	Hajdú	211	1.74	15.06	—	13.20	+1.86	+14.09	15.70	-0.64	- 4.08	3	5.16	—	2	5.81	—	—		
Szerep	Bihar	1724	25.41	11.85	—	12.99	-1.14	- 8.78	8.44	+3.41	+40.40	149	5.15	—	15	12.09	—	4		
Téglás	Hajdú	117	6.45	2.88	—	5.88	-3.00	-51.02	8.57	-5.69	-66.39	314	4.60	—	—	—	—	—		
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																				
Büdszentmihály	Szabolcs	967	16.73	7.37	—	10.21	-2.84	-27.82	13.42	-6.05	-45.08	113	2.27	—	—	—	—	—		
Polgár	"	4520	21.62	5.98	—	7.18	-1.20	-16.71	7.17	-1.19	-16.60	2434	2.70	—	—	—	—	—		
Tiszadada	"	339	9.51	12.52	—	11.14	+1.38	+12.39	11.59	+0.93	+ 8.02	—	—	—	—	—	—	—		
Tiszadob	"	1150	16.57	6.42	—	7.65	-1.23	-16.08	13.04	-6.62	-50.77	176	3.44	—	—	—	—	—		
Tiszalök	"	895	20.13	9.88	—	13.00	-3.12	-24.—	13.70	-3.82	-27.88	334	3.05	—	—	—	—	—		

Faint, illegible text or markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The markings appear as light, horizontal lines and clusters of small dashes or characters, primarily concentrated in the lower half of the page.

Faint, illegible text or markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The markings appear as light, horizontal lines and clusters of small dashes or characters, primarily concentrated in the lower half of the page.

ele
27
U
1
7
n
fo
ita
ra
6
5
4
8
8
2
5
4
5
4
e
4
4
1
8
0
8
1
?
0
0
3
7
9

ele
27
U
1
h
n
fo
ita
ra
6
5
4
8
8
2
5
4
5
4
e
4
4
1
8
0
8
1
?
0
0
3
7
9

előtt és után.

form, betreffend Betriebszweige und Kataster Reinertrag.

L E G E L Ö — W E I D E

Uradalmi — Herrschaftsgüter					Lakossági — Bauerngründe					
Form	Százalékos csökkenés Abnahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	Kat. hold Kat. Joch		Százalékos növekedés Zunahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en
		földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform		
		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach	

ektion Gyula.

533	4.02	5.56	5.38	- 3.24	1856	2004	7.97	7.41	7.60	+ 2.56
460	23.33	12.43	13.36	+ 7.48	82	222	170.73	7.—	8.70	+24.29
841	0.05	2.54	2.54	—	5330	5331	0.02	3.14	3.14	—
856	—	7.53	7.53	—	324	324	—	2.79	2.79	—
207	37.36	3.10	3.76	+21.29	755	1475	95.36	4.03	3.02	-25.06
598	25.25	3.70	3.92	+ 5.95	374	576	54.01	3.03	3.03	—
446	25.42	5.81	4.64	-20.14	917	1069	16.58	2.04	3.06	+50.—
568	23.24	2.57	3.—	+16.73	421	593	40.86	2.21	2.86	+29.41
432	21.78	3.56	3.04	-14.61	1089	1766	62.17	1.17	2.24	+91.45

ektion Debrecen.

452	14.82	2.95	3.—	+ 1.69	2232	4746	112.63	3.31	3.—	- 9.37
23	—	3.87	3.87	—	1031	1031	—	3.32	3.32	—
412	20.14	1.77	2.79	+57.63	1023	1376	34.51	2.62	2.51	- 4.20
135	6.35	2.69	2.45	- 8.92	527	604	14.61	6.23	6.23	—
95	81.55	3.—	2.76	- 8.00	324	745	129.94	5.56	4.15	-25.36
894	19.64	4.52	4.41	- 2.13	1142	1605	40.54	3.31	4.07	+22.96
040	0.04	3.95	3.95	—	945	948	0.32	2.98	2.99	+ 0.34
899	14.22	5.09	5.08	- 0.20	146	295	102.05	4.99	5.08	+ 1.80
141	69.01	4.57	4.53	- 0.88	138	452	227.54	3.75	3.18	-15.20

ektion Nyiregyháza.

093	9.37	2.26	2.25	- 0.44	850	963	13.29	1.61	1.69	+ 4.97
935	13.25	2.70	2.70	—	4817	7251	50.53	2.16	2.34	+ 8.33
314	—	3.98	3.98	—	683	683	—	4.01	4.01	—
732	9.22	2.56	2.46	- 3.91	1100	1276	16.00	3.25	3.28	+ 0.92
951	25.99	3.05	3.05	—	105	440	319.05	1.07	2.28	+113.08

előtt és után.

form, betreffend Betriebszweige und Kataster Reinertrag.

L E G E L Ö — W E I D E

Uradalmi — Herrschaftsgüter					Lakossági — Bauerngründe					
Form	Százalékos csökkenés Abnahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	Kat. hold Kat. Joch		Százalékos növekedés Zunahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en
		földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform		
		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach	

ektion Gyula.

533	4.02	5.56	5.38	- 3.24	1856	2004	7.97	7.41	7.60	+ 2.56
460	23.33	12.43	13.36	+ 7.48	82	222	170.73	7.—	8.70	+24.29
841	0.05	2.54	2.54	—	5330	5331	0.02	3.14	3.14	—
856	—	7.53	7.53	—	324	324	—	2.79	2.79	—
207	37.36	3.10	3.76	+21.29	755	1475	95.36	4.03	3.02	-25.06
598	25.25	3.70	3.92	+ 5.95	374	576	54.01	3.03	3.03	—
446	25.42	5.81	4.64	-20.14	917	1069	16.58	2.04	3.06	+50.—
568	23.24	2.57	3.—	+16.73	421	593	40.86	2.21	2.86	+29.41
432	21.78	3.56	3.04	-14.61	1089	1766	62.17	1.17	2.24	+91.45

ektion Debrecen.

452	14.82	2.95	3.—	+ 1.69	2232	4746	112.63	3.31	3.—	- 9.37
23	—	3.87	3.87	—	1031	1031	—	3.32	3.32	—
412	20.14	1.77	2.79	+57.63	1023	1376	34.51	2.62	2.51	- 4.20
135	6.35	2.69	2.45	- 8.92	527	604	14.61	6.23	6.23	—
95	81.55	3.—	2.76	- 8.00	324	745	129.94	5.56	4.15	-25.36
894	19.64	4.52	4.41	- 2.13	1142	1605	40.54	3.31	4.07	+22.96
040	0.04	3.95	3.95	—	945	948	0.32	2.98	2.99	+ 0.34
899	14.22	5.09	5.08	- 0.20	146	295	102.05	4.99	5.08	+ 1.80
141	69.01	4.57	4.53	- 0.88	138	452	227.54	3.75	3.18	-15.20

ektion Nyiregyháza.

093	9.37	2.26	2.25	- 0.44	850	963	13.29	1.61	1.69	+ 4.97
935	13.25	2.70	2.70	—	4817	7251	50.53	2.16	2.34	+ 8.33
314	—	3.98	3.98	—	683	683	—	4.01	4.01	—
732	9.22	2.56	2.46	- 3.91	1100	1276	16.00	3.25	3.28	+ 0.92
951	25.99	3.05	3.05	—	105	440	319.05	1.07	2.28	+113.08

III. táblázat. Az uradalmi és lakossági szántó és legelő területi és kat. tisztajövedelmi megoszlása a földreform előtt és után.

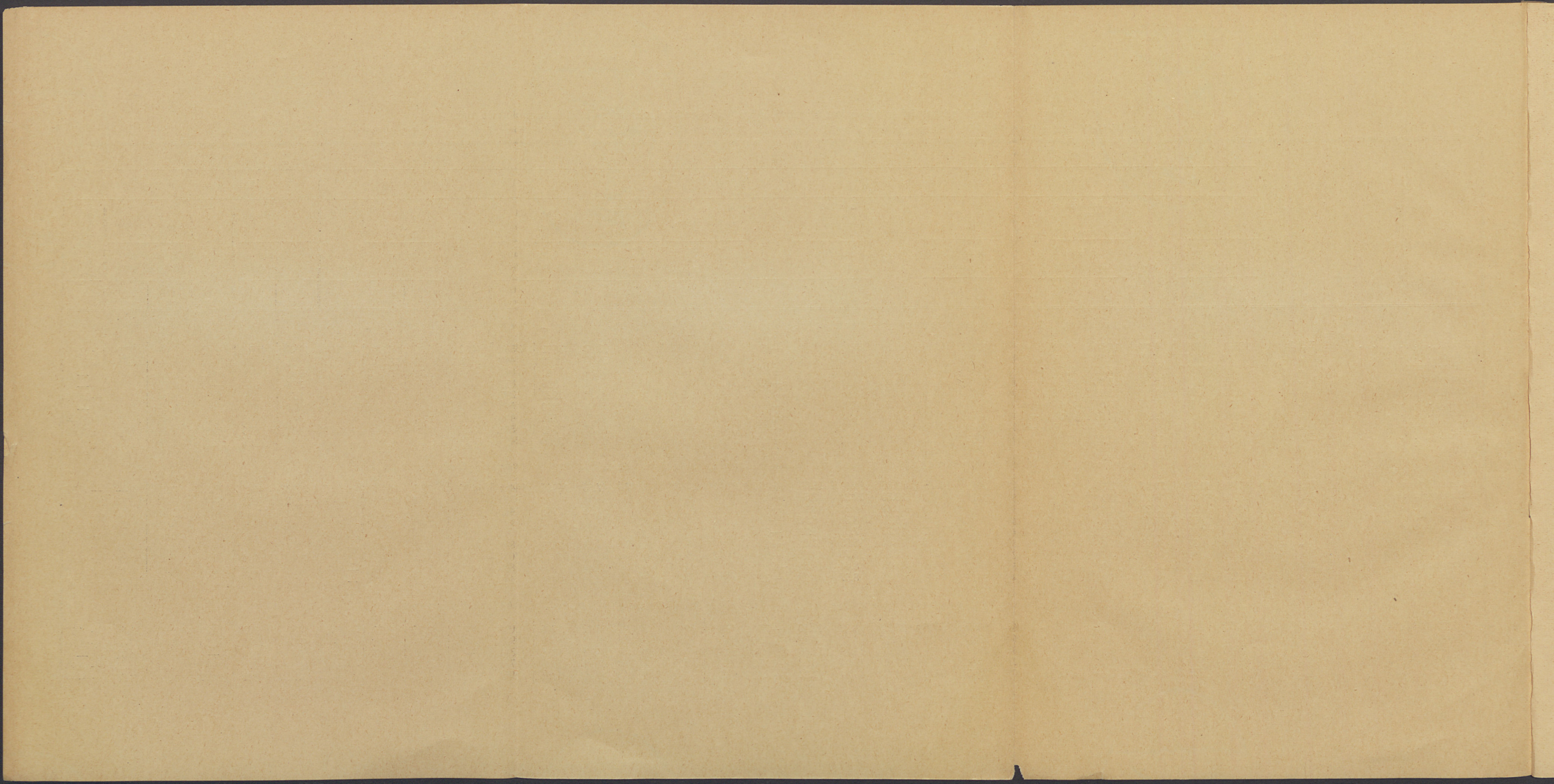
Tabelle III. Zerteilung der Acker- u. Weidefläche der Herrschaftsgüter (Grossgrundbesitz) und Bauerngründe (Kleingrundbesitz) vor und nach der Bodenreform, betreffend Betriebszweige und Kataster Reinertrag.

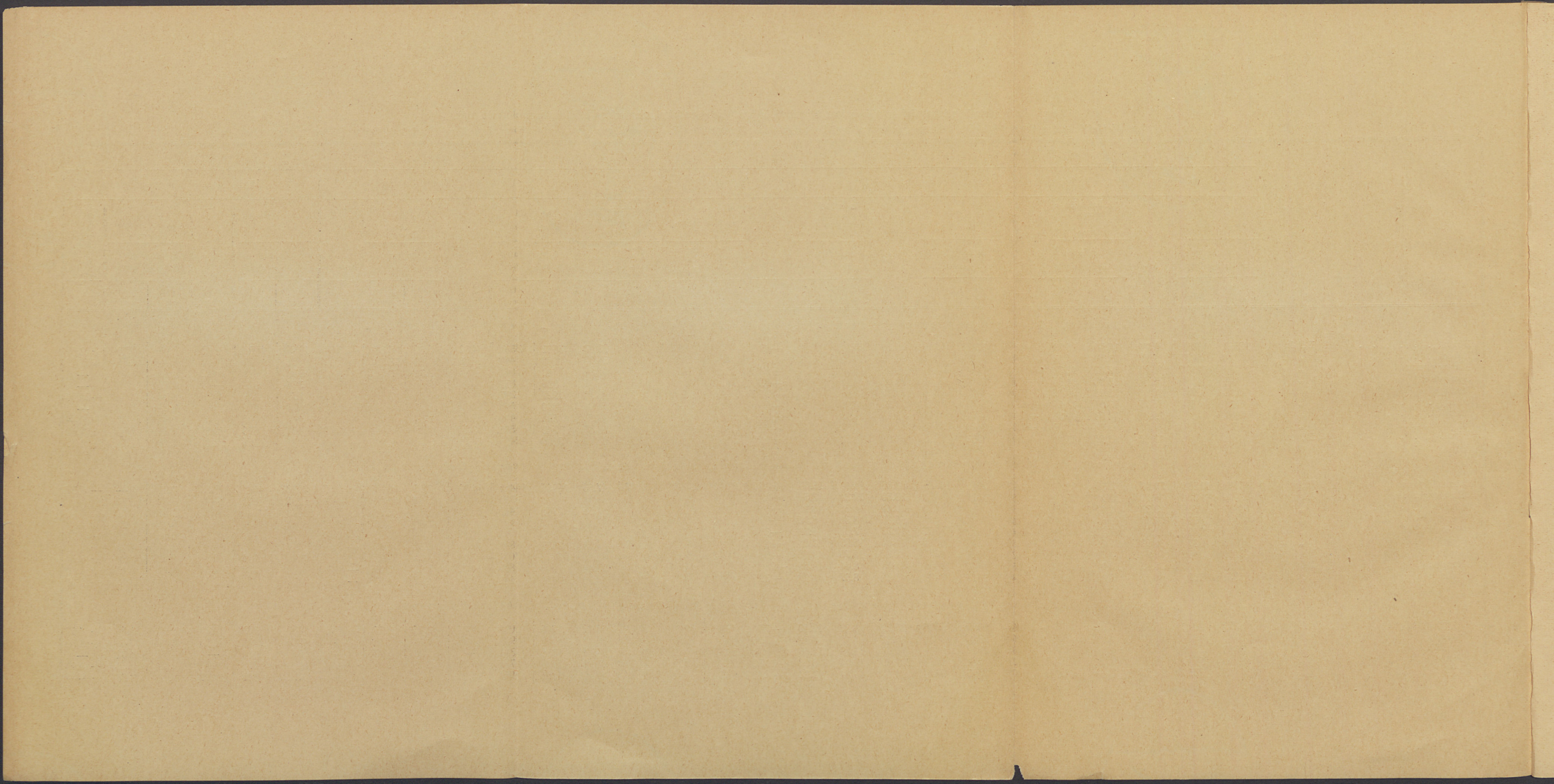
Község Gemeinde	Megye Komitat	SZÁNTÓ — ACKERLAND													LEGELŐ — WEIDE															
		Uradalmi — Herrschaftsgüter						Lakossági — Bauerngründe						% -os megoszlása Prozentuelle Zerteilung				Uradalmi — Herrschaftsgüter						Lakossági — Bauerngründe						
		Kat. hold Kat. Joch		Százalékos csökkenés Abnahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	Kat. hold Kat. Joch		Százalékos növekedés Zunahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	Földreform előtt vor der Bodenreform		Földreform után nach der Bodenreform		Kat. hold Kat. Joch		Százalékos csökkenés Abnahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	Kat. hold Kat. Joch		Százalékos növekedés Zunahme in % -en	1 kh. kat. t. jöv.-e korona Kat. Reinertrag Krone		Százalékos eltérés Differenz in % -en	
		földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			ura- dalmi Herr- schaftsg.	lakos- sági Bauerngr.	ura- dalmi Herr- schaftsg.	lakos- sági Bauerngr.	földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			földreform der Bodenreform			
		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach	előtt vor	után nach	előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor	után nach		előtt vor
				+																										
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																														
Békés	Békés	18531	13019	29.74	15.54	16.22	+4.38	30457	35969	18.10	20.39	19.40	-4.86	37.83	62.17	26.58	73.42	3681	3533	4.02	5.56	5.38	- 3.24	1856	2004	7.97	7.41	7.60	+ 2.56	
Doboz	"	7810	6125	21.57	15.58	16.12	+3.47	1896	3582	88.92	19.28	16.22	-15.87	80.47	19.53	63.10	36.90	600	460	23.33	12.43	13.36	+ 7.48	82	222	170.73	7.—	8.70	+24.29	
Füzesgyarmat	"	14487	12197	15.81	12.42	12.38	-0.32	11441	13732	20.02	11.77	12.—	+1.95	55.87	44.13	47.04	52.96	1842	1841	0.05	2.54	2.54	—	5330	5331	0.02	3.14	3.14	—	
Gyulavári	"	5979	4269	28.62	13.68	14.66	+7.16	2011	3721	85.03	13.15	12.26	-6.77	74.83	25.17	53.43	46.57	856	856	—	7.53	7.53	—	324	324	—	2.79	2.79	—	
Mezőgyán	Bihar	4329	3767	12.98	8.78	9.05	+3.08	2325	2887	24.17	11.07	8.55	-22.77	65.06	34.94	56.61	43.39	1927	1207	37.36	3.10	3.76	+21.29	755	1475	95.36	4.03	3.02	-25.06	
Okány	"	6796	4365	35.77	13.01	13.66	+5.00	3412	5843	71.22	13.96	13.10	-6.16	66.58	33.42	42.76	57.24	800	598	25.25	3.70	3.92	+ 5.95	374	576	54.01	3.03	3.03	—	
Sarkad	"	9984	7013	29.76	10.03	9.38	-6.48	7471	10442	39.77	11.43	11.47	+0.35	57.20	42.80	40.18	59.82	598	446	25.42	5.81	4.64	-20.14	917	1069	16.58	2.04	3.06	+50.—	
Sarkadkeresztúr	"	1600	860	46.25	7.06	8.63	+22.24	2410	3150	30.71	7.82	7.21	-7.80	39.90	60.10	21.45	78.55	740	568	23.24	2.57	3.—	+16.73	421	593	40.86	2.21	2.86	+29.41	
Vésztő	Békés	8348	4690	43.82	10.52	11.04	+4.94	6302	9960	58.05	11.18	11.37	+1.70	56.98	43.02	32.01	67.99	3109	2432	21.78	3.56	3.04	-14.61	1089	1766	62.17	1.17	2.24	+91.45	
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																														
Balmazújváros	Hajdú	15208	11588	23.80	12.56	11.44	-8.92	6918	10538	52.33	14.40	15.08	+4.72	68.73	31.27	52.37	47.63	16966	14452	14.82	2.95	3.—	+ 1.69	2232	4746	112.63	3.31	3.—	- 9.37	
Biharnagybajom	Bihar	3546	2344	33.90	13.98	13.90	-0.57	5271	6473	28.50	12.24	12.59	+2.86	40.22	59.78	26.59	73.41	23	23	—	3.87	3.87	—	1031	1031	—	3.32	3.32	—	
Csökmő	"	6049	4516	25.34	11.04	10.61	-3.89	3887	5420	39.44	10.36	10.91	+5.31	60.88	39.12	45.45	54.55	1768	1412	20.14	1.77	2.79	+57.63	1023	1376	34.51	2.62	2.51	- 4.20	
Hosszúpályi	"	5864	4009	31.63	10.59	10.98	+3.68	3547	5402	56.26	8.30	8.96	+7.95	62.31	37.69	42.60	57.40	1212	1135	6.35	2.69	2.45	- 8.92	527	604	14.61	6.23	6.23	—	
Monostorpályi	"	2650	2076	21.66	7.41	7.89	+6.48	2987	3561	19.22	7.01	6.79	-3.14	47.01	52.99	36.83	63.17	515	95	81.55	3.—	2.76	- 8.00	324	745	129.94	5.56	4.15	-25.36	
Nagyrábé	"	7773	5370	30.90	12.66	13.53	+6.87	2309	4711	104.03	15.95	13.28	-16.74	77.10	22.90	53.27	46.73	2357	1894	19.64	4.52	4.41	-2.13	1142	1605	40.54	3.31	4.07	+22.96	
Püspökladány	Hajdú	12109	11898	1.74	13.20	13.17	-0.23	9080	9291	2.32	15.70	15.68	-0.13	57.15	42.85	56.15	43.85	7043	7040	0.04	3.95	3.95	—	945	948	0.32	2.98	2.99	+ 0.34	
Szerep	Bihar	6786	5062	25.41	12.99	13.32	+2.54	842	2566	204.75	8.44	10.85	-28.55	88.96	11.04	66.36	33.64	1048	899	14.22	5.09	5.08	- 0.20	146	295	102.05	4.99	5.08	+ 1.80	
Téglás	Hajdú	1814	1697	6.45	5.88	6.08	+3.40	2315	2432	5.05	8.57	8.29	-3.27	43.93	56.07	41.10	58.90	455	141	69.01	4.57	4.53	- 0.88	138	452	227.54	3.75	3.18	-15.20	
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																														
Büdszentmihály	Szabolcs	5779	4812	16.73	10.21	10.79	+5.68	6339	7306	15.25	13.42	12.62	-5.96	47.69	52.31	39.71	60.29	1206	1093	9.37	2.26	2.25	- 0.44	850	963	13.29	1.61	1.69	+ 4.97	
Polgár	"	20904	16384	21.62	7.18	7.51	+4.60	9316	13836	48.51	7.17	6.79	-5.30	69.17	30.83	54.22	45.78	18369	15935	13.25	2.70	2.70	—	4817	7251	50.53	2.16	2.34	+ 8.33	
Tiszadada	"	3565	3226	9.51	11.14	10.99	-1.35	2982	3321	11.37	11.59	11.68	+0.78	54.45	45.55	49.27	50.73	314	314	—	3.98	3.98	—	683	683	—	4.01	4.01	—	
Tiszadob	"	6940	5790	16.57	7.65	7.90	+3.27	571	1721	201.40	13.04	8.62	-33.90	92.40	7.60	77.09	22.91	1908	1732	9.22	2.56	2.46	- 3.91	1100	1276	16.00	3.25	3.28	+ 0.92	
Tiszalök	"	4446	3551	20.13	13.—	13.79	+6.08	2595	3490	34.49	13.70	12.72	-7.15	63.14	36.86	50.43	49.57	1285	951	25.99	3.05	3.05	—	105	440	319.05	1.07	2.28	+113.08	

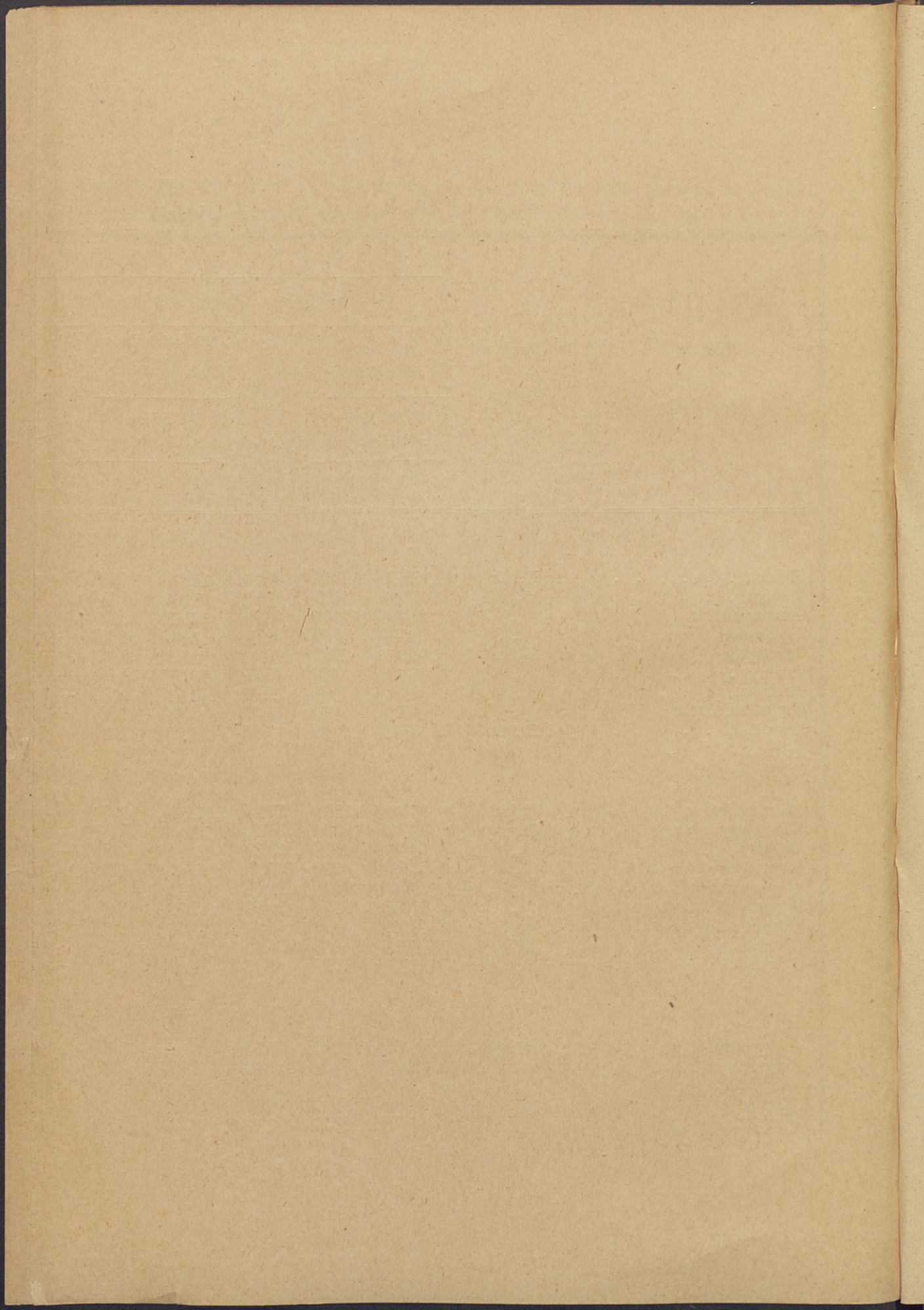
III. táblázat. Az uradalmi és lakossági szántó és legelő területi és kat. tisztajövedelmi megoszlása a földreform előtt és után.

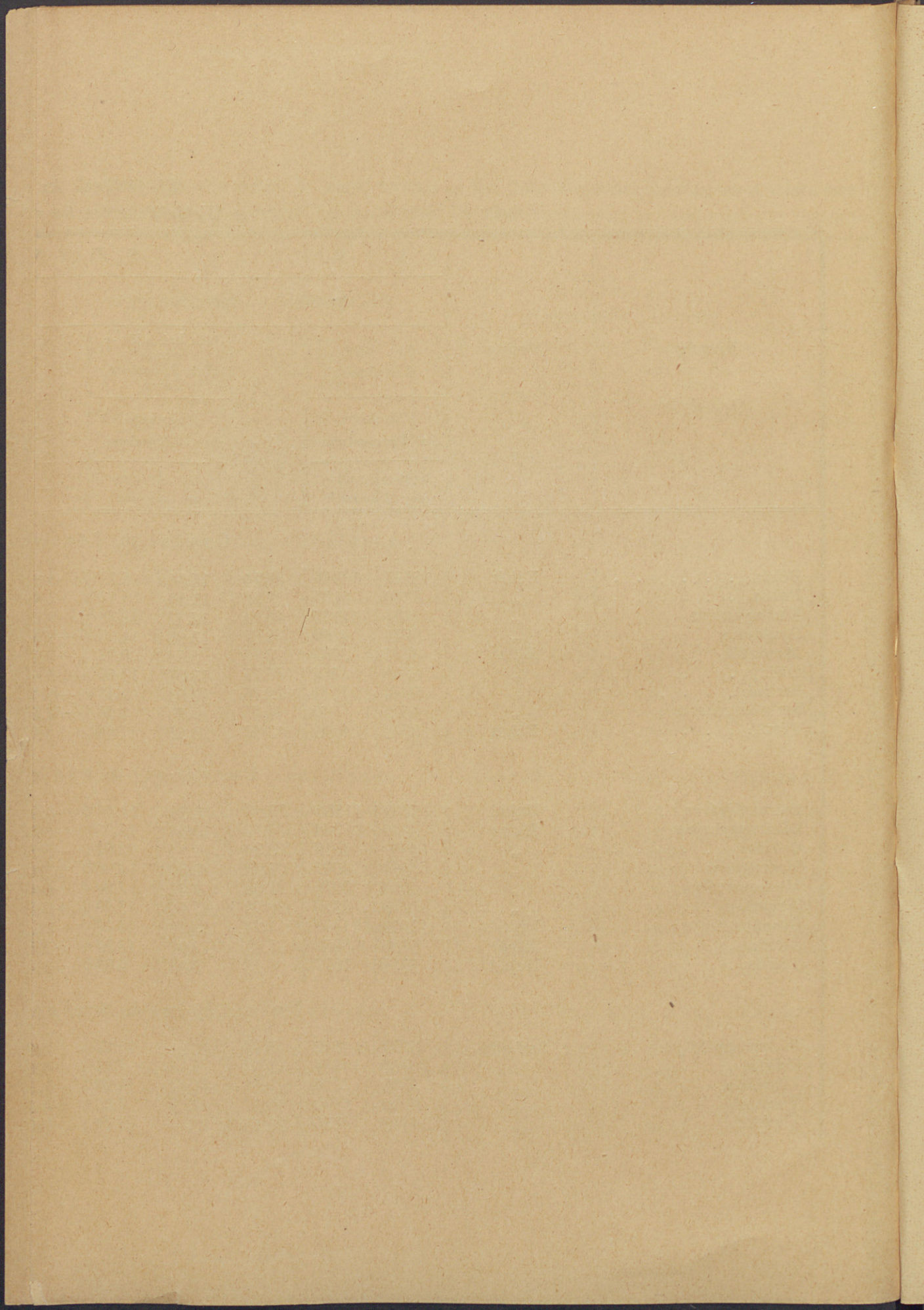
Tabelle III. Zerteilung der Acker- u. Weidefläche der Herrschaftsgüter (Grossgrundbesitz) und Bauerngründe (Kleingrundbesitz) vor und nach der Bodenreform, betreffend Betriebszweige und Kataster Reinertrag.

Község <i>Gemeinde</i>	Megye <i>Komitat</i>	SZÁNTÓ — ACKERLAND														LEGELŐ — WEIDE																	
		Uradalmi — Herrschaftsgüter							Lakossági — Bauerngründe							% -os megoszlása Prozentuelle Zerteilung				Uradalmi — Herrschaftsgüter							Lakossági — Bauerngründe						
		Kat. hold <i>Kat. Joch</i>		Százalékos csökkenés <i>Abnahme in % -en</i>	1 kh. kat. t. jöv.-e korona <i>Kat. Reinertrag Krone</i>		Százalékos eltérés <i>Differenz in % -en</i>	Kat. hold <i>Kat. Joch</i>		Százalékos növekedés <i>Zunahme in % -en</i>	1 kh. kat. t. jöv.-e korona <i>Kat. Reinertrag Krone</i>		Földreform előtt <i>vor der Bodenreform</i>	Földreform után <i>nach der Bodenreform</i>		Kat. hold <i>Kat. Joch</i>		Százalékos csökkenés <i>Abnahme in % -en</i>	1 kh. kat. t. jöv.-e korona <i>Kat. Reinertrag Krone</i>		Százalékos eltérés <i>Differenz in % -en</i>	Kat. hold <i>Kat. Joch</i>		Százalékos növekedés <i>Zunahme in % -en</i>	1 kh. kat. t. jöv.-e korona <i>Kat. Reinertrag Krone</i>		Százalékos eltérés <i>Differenz in % -en</i>						
		földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>		földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>			földreform <i>der Bodenreform</i>		földreform <i>der Bodenreform</i>		földreform <i>der Bodenreform</i>	
		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>	előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>		előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>	előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>	előtt <i>vor</i>	után <i>nach</i>
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																																	
Békés	Békés	18531	13019	29.74	15.54	16.22	+4.38	30457	35969	18.10	20.39	19.40	-4.86	37.83	62.17	26.58	73.42	3681	3533	4.02	5.56	5.38	- 3.24	1856	2004	7.97	7.41	7.60	+ 2.56				
Doboz	"	7810	6125	21.57	15.58	16.12	+3.47	1896	3582	88.92	19.28	16.22	-15.87	80.47	19.53	63.10	36.90	600	460	23.33	12.43	13.36	+ 7.48	82	222	170.73	7.—	8.70	+24.29				
Füzesgyarmat	"	14487	12197	15.81	12.42	12.38	-0.32	11441	13732	20.02	11.77	12.—	+1.95	55.87	44.13	47.04	52.96	1842	1841	0.05	2.54	2.54	—	5330	5331	0.02	3.14	3.14	—				
Gyulavári	"	5979	4269	28.62	13.68	14.66	+7.16	2011	3721	85.03	13.15	12.26	-6.77	74.83	25.17	53.43	46.57	856	856	—	7.53	7.53	—	324	324	—	2.79	2.79	—				
Mezőgyán	Bihar	4329	3767	12.98	8.78	9.05	+3.08	2325	2887	24.17	11.07	8.55	-22.77	65.06	34.94	56.61	43.39	1927	1207	37.36	3.10	3.76	+21.29	755	1475	95.36	4.03	3.02	-25.06				
Okány	"	6796	4365	35.77	13.01	13.66	+5.00	3412	5843	71.22	13.96	13.10	-6.16	66.58	33.42	42.76	57.24	800	598	25.25	3.70	3.92	+ 5.95	374	576	54.01	3.03	3.03	—				
Sarkad	"	9984	7013	29.76	10.03	9.38	-6.48	7471	10442	39.77	11.43	11.47	+0.35	57.20	42.80	40.18	59.82	598	446	25.42	5.81	4.64	-20.14	917	1069	16.58	2.04	3.06	+50.—				
Sarkadkeresztúr	"	1600	860	46.25	7.06	8.63	+22.24	2410	3150	30.71	7.82	7.21	-7.80	39.90	60.10	21.45	78.55	740	568	23.24	2.57	3.—	+16.73	421	593	40.86	2.21	2.86	+29.41				
Vésztő	Békés	8348	4690	43.82	10.52	11.04	+4.94	6302	9960	58.05	11.18	11.37	+1.70	56.98	43.02	32.01	67.99	3109	2432	21.78	3.56	3.04	-14.61	1089	1766	62.17	1.17	2.24	+91.45				
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																																	
Balmazújváros	Hajdú	15208	11588	23.80	12.56	11.44	-8.92	6918	10538	52.33	14.40	15.08	+4.72	68.73	31.27	52.37	47.63	16966	14452	14.82	2.95	3.—	+ 1.69	2232	4746	112.63	3.31	3.—	- 9.37				
Biharnagybajom	Bihar	3546	2344	33.90	13.98	13.90	-0.57	5271	6473	28.50	12.24	12.59	+2.86	40.22	59.78	26.59	73.41	23	23	—	3.87	3.87	—	1031	1031	—	3.32	3.32	—				
Csökmő	"	6049	4516	25.34	11.04	10.61	-3.89	3887	5420	39.44	10.36	10.91	+5.31	60.88	39.12	45.45	54.55	1768	1412	20.14	1.77	2.79	+57.63	1023	1376	34.51	2.62	2.51	- 4.20				
Hosszúpályi	"	5864	4009	31.63	10.59	10.98	+3.68	3547	5402	56.26	8.30	8.96	+7.95	62.31	37.69	42.60	57.40	1212	1135	6.35	2.69	2.45	- 8.92	527	604	14.61	6.23	6.23	—				
Monostorpályi	"	2650	2076	21.66	7.41	7.89	+6.48	2987	3561	19.22	7.01	6.79	-3.14	47.01	52.99	36.83	63.17	515	95	81.55	3.—	2.76	- 8.00	324	745	129.94	5.56	4.15	-25.36				
Nagyrábé	"	7773	5370	30.90	12.66	13.53	+6.87	2309	4711	104.03	15.95	13.28	-16.74	77.10	22.90	53.27	46.73	2357	1894	19.64	4.52	4.41	-2.13	1142	1605	40.54	3.31	4.07	+22.96				
Püspökladány	Hajdú	12109	11898	1.74	13.20	13.17	-0.23	9080	9291	2.32	15.70	15.68	-0.13	57.15	42.85	56.15	43.85	7043	7040	0.04	3.95	3.95	—	945	948	0.32	2.98	2.99	+ 0.34				
Szerep	Bihar	6786	5062	25.41	12.99	13.32	+2.54	842	2566	204.75	8.44	10.85	-28.55	88.96	11.04	66.36	33.64	1048	899	14.22	5.09	5.08	- 0.20	146	295	102.05	4.99	5.08	+ 1.80				
Téglás	Hajdú	1814	1697	6.45	5.88	6.08	+3.40	2315	2432	5.05	8.57	8.29	-3.27	43.93	56.07	41.10	58.90	455	141	69.01	4.57	4.53	- 0.88	138	452	227.54	3.75	3.18	-15.20				
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																																	
Büdszentmihály	Szabolcs	5779	4812	16.73	10.21	10.79	+5.68	6339	7306	15.25	13.42	12.62	-5.96	47.69	52.31	39.71	60.29	1206	1093	9.37	2.26	2.25	- 0.44	850	963	13.29	1.61	1.69	+ 4.97				
Polgár	"	20904	16384	21.62	7.18	7.51	+4.60	9316	13836	48.51	7.17	6.79	-5.30	69.17	30.83	54.22	45.78	18369	15935	13.25	2.70	2.70	—	4817	7251	50.53	2.16	2.34	+ 8.33				
Tiszadada	"	3565	3226	9.51	11.14	10.99	-1.35	2982	3321	11.37	11.59	11.68	+0.78	54.45	45.55	49.27	50.73	314	314	—	3.98	3.98	—	683	683	—	4.01	4.01	—				
Tiszadob	"	6940	5790	16.57	7.65	7.90	+3.27	571	1721	201.40	13.04	8.62	-33.90	92.40	7.60	77.09	22.91	1908	1732	9.22	2.56	2.46	- 3.91	1100	1276	16.00	3.25	3.28	+ 0.92				
Tiszalök	"	4446	3551	20.13	13.—	13.79	+6.08	2595	3490	34.49	13.70	12.72	-7.15	63.14	36.86	50.43	49.57	1285	951	25.99	3.05	3.05	—	105	440	319.05	1.07	2.28	+113.08				

övedelem alapján.*

nach der Bodenreform.

et — *Landwirtschaftliche Fläche*

Földreform után nach der Bodenreform					
Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund		
	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalminál nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en
%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%

Gyula.

+44.59	13.59	3.15	18.86	4.38	+38.78
+30.15	14.04	3.26	15.74	3.65	+12.11
-18.97	11.01	2.55	9.57	2.22	-13.08
+ 2.56	11.16	2.59	11.72	2.72	+ 5.02
+14.89	7.69	1.78	6.93	1.61	- 9.88
+ 8.14	12.50	2.90	12.28	2.85	- 1.76
+14.80	8.75	2.03	11.01	2.55	+25.83
+25.75	6.03	1.40	6.65	1.54	+10.28
+16.16	8.28	1.92	10.24	2.38	+23.67

Debrecen.

-56.05	6.71	1.56	11.29	2.62	+68.26
-23.29	13.81	3.20	11.20	2.60	-18.90
- 3.29	8.75	2.03	9.24	2.14	+ 5.60
- 7.40	8.82	2.05	8.80	2.04	- 0.23
-10.08	7.40	1.72	6.59	1.53	-10.95
- 8.39	11.09	2.57	10.84	2.51	- 2.25
+50.31	9.70	2.25	14.53	3.37	+49.79
-31.96	12.02	2.79	10.12	2.35	-15.81
-67.21	5.02	1.16	7.68	1.78	+52.99

Vyiregyháza.

-36.38	8.92	2.07	11.16	2.59	+25.11
- 5.78	5.24	1.22	5.27	1.22	+ 0.57
-10.15	10.35	2.40	9.71	2.25	- 6.18
-18.86	6.27	1.45	6.42	1.49	+ 2.39
-20.28	10.35	2.40	10.82	2.51	+ 4.54

övedelem alapján.*

nach der Bodenreform.

et — *Landwirtschaftliche Fläche*

Földreform után nach der Bodenreform					
Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund		
	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalminál nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en
%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%

Gyula.

+44.59	13.59	3.15	18.86	4.38	+38.78
+30.15	14.04	3.26	15.74	3.65	+12.11
-18.97	11.01	2.55	9.57	2.22	-13.08
+ 2.56	11.16	2.59	11.72	2.72	+ 5.02
+14.89	7.69	1.78	6.93	1.61	- 9.88
+ 8.14	12.50	2.90	12.28	2.85	- 1.76
+14.80	8.75	2.03	11.01	2.55	+25.83
+25.75	6.03	1.40	6.65	1.54	+10.28
+16.16	8.28	1.92	10.24	2.38	+23.67

Debrecen.

-56.05	6.71	1.56	11.29	2.62	+68.26
-23.29	13.81	3.20	11.20	2.60	-18.90
- 3.29	8.75	2.03	9.24	2.14	+ 5.60
- 7.40	8.82	2.05	8.80	2.04	- 0.23
-10.08	7.40	1.72	6.59	1.53	-10.95
- 8.39	11.09	2.57	10.84	2.51	- 2.25
-50.31	9.70	2.25	14.53	3.37	+49.79
-31.96	12.02	2.79	10.12	2.35	-15.81
-67.21	5.02	1.16	7.68	1.78	+52.99

Vyiregyháza.

-36.38	8.92	2.07	11.16	2.59	+25.11
- 5.78	5.24	1.22	5.27	1.22	+ 0.57
-10.15	10.35	2.40	9.71	2.25	- 6.18
-18.86	6.27	1.45	6.42	1.49	+ 2.39
-20.28	10.35	2.40	10.82	2.51	+ 4.54

IV. táblázat. Uradalmi és lakossági 1 kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső földadó a földreform előtti és utáni kat. tisztajövedelem alapján.*
 Tabelle IV. Das Katastraljoch der Herrschaftsgüter und der Bauerngründe belastende Grundsteuer bezogen auf den Katasterreinertrag vor und nach der Bodenreform.

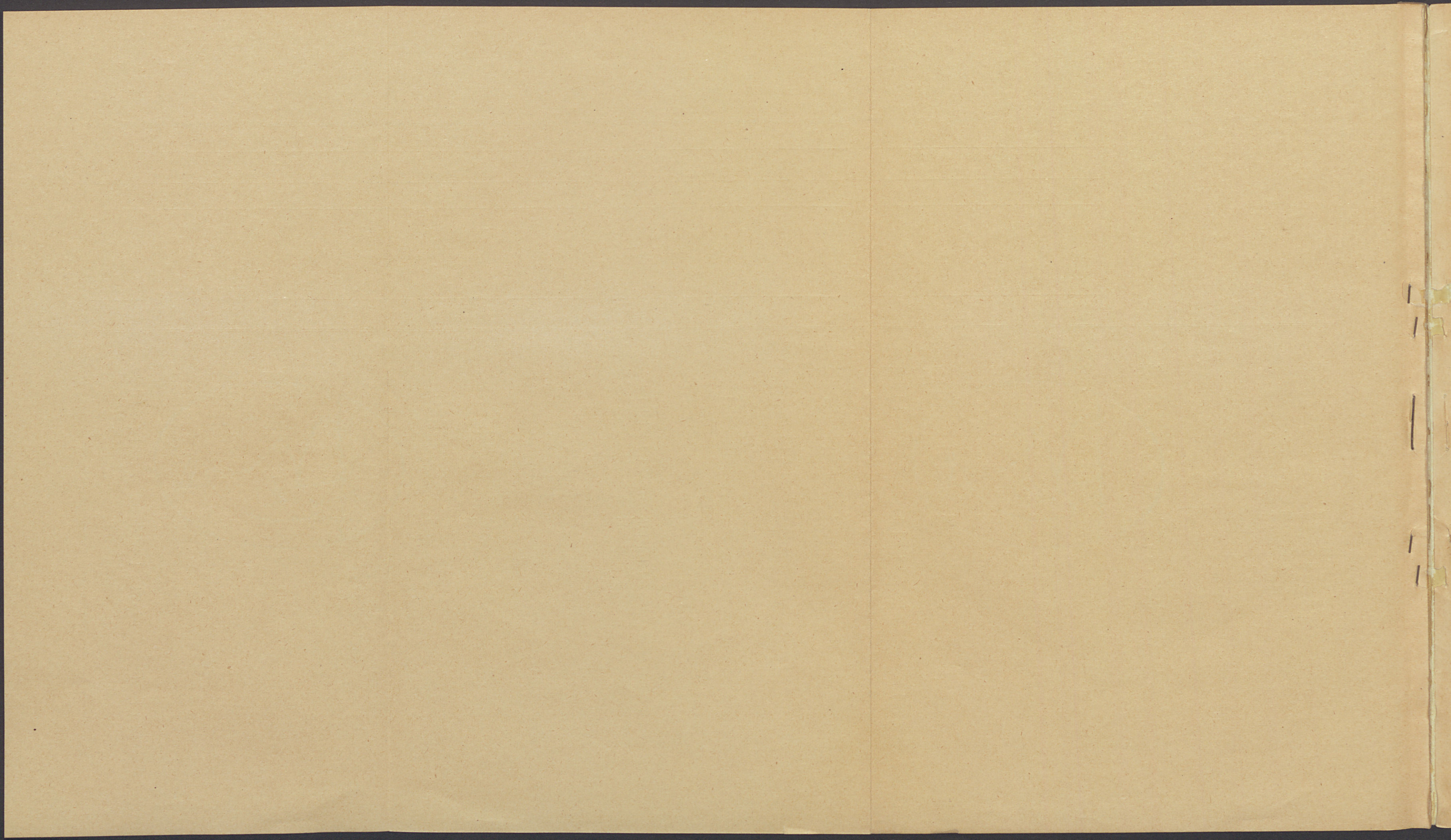
Község Gemeinde	Megye Komitat	SZÁNTÓ — ACKERLAND										Mezőgazdasági terület — Landwirtschaftliche Fläche									
		vor der Bodenreform Földreform előtt					Földreform után nach der Bodenreform					Földreform előtt vor der Bodenreform					Földreform után nach der Bodenreform				
		Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund		
		kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en
K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%		
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																					
Békés	Békés	15.54	3.61	20.39	4.73	+31.21	16.22	3.76	19.40	4.50	+19.61	13.71	3.18	19.65	4.56	+44.59	13.59	3.15	18.86	4.38	+38.78
Doboz	"	15.58	3.61	19.28	4.47	+23.75	16.12	3.74	16.22	3.76	+ 0.62	13.73	3.19	17.87	4.15	+30.15	14.04	3.26	15.74	3.65	+12.11
Füzesgyarmat	"	12.42	2.88	11.77	2.73	- 5.23	12.38	2.87	12.—	2.78	- 3.07	11.23	2.61	9.10	2.11	-18.97	11.01	2.55	9.57	2.22	-13.08
Gyulavári	"	13.68	3.17	13.15	3.05	- 3.87	14.66	3.40	12.26	2.84	-16.37	11.74	2.72	12.04	2.79	+ 2.56	11.16	2.59	11.72	2.72	+ 5.02
Mezőgyán	Bihar	8.78	2.04	11.07	2.57	+26.08	9.05	2.10	8.55	1.98	- 5.52	6.85	1.59	7.87	1.83	+14.89	7.69	1.78	6.93	1.61	- 9.88
Okány	"	13.01	3.02	13.96	3.24	+ 7.30	13.66	3.17	13.10	3.04	- 4.10	12.04	2.79	13.02	3.02	+ 8.14	12.50	2.90	12.28	2.85	- 1.76
Sarkad	"	10.03	2.33	11.43	2.65	+13.96	9.38	2.18	11.47	2.66	+22.28	9.46	2.19	10.86	2.52	+14.80	8.75	2.03	11.01	2.55	+25.83
Sarkadkeresztúr	"	7.06	1.64	7.82	1.81	+10.76	8.63	2.—	7.21	1.67	-16.45	5.67	1.32	7.13	1.65	+25.75	6.03	1.40	6.65	1.54	+10.28
Vésztő	Békés	10.52	2.44	11.18	2.59	+ 6.27	11.04	2.56	11.37	2.64	+ 2.99	8.60	2.—	9.99	2.32	+16.16	8.28	1.92	10.24	2.38	+23.67
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																					
Balmazújváros	Hajdú	12.56	2.91	14.40	3.34	+14.65	11.44	2.65	15.08	3.50	+31.82	7.44	1.73	11.61	2.69	+56.05	6.71	1.56	11.29	2.62	+68.26
Biharnagybajom	Bihar	13.98	3.24	12.24	2.84	-12.45	13.90	3.22	12.59	2.92	- 9.42	13.91	3.23	10.67	2.48	-23.29	13.81	3.20	11.20	2.60	-18.90
Csökmő	"	11.04	2.56	10.36	2.40	- 6.16	10.61	2.46	10.91	2.53	+ 2.83	9.13	2.12	8.83	2.05	- 3.29	8.75	2.03	9.24	2.14	+ 5.60
Hosszúpályi	"	10.59	2.46	8.30	1.93	-21.62	10.98	2.55	8.96	2.08	-18.40	8.51	1.97	9.14	2.12	+ 7.40	8.82	2.05	8.80	2.04	- 0.23
Monostorpályi	"	7.41	1.72	7.01	1.63	- 5.40	7.89	1.83	6.79	1.58	-13.94	6.55	1.52	7.21	1.67	+10.08	7.40	1.72	6.59	1.53	-10.95
Nagyrábé	"	12.66	2.94	15.95	3.70	+25.99	13.53	3.14	13.28	3.08	- 1.85	10.73	2.49	11.63	2.70	+ 8.39	11.09	2.57	10.84	2.51	- 2.25
Püspökladány	Hajdú	13.20	3.06	15.70	3.64	+18.94	13.17	3.06	15.68	3.64	+19.06	9.66	2.24	14.52	3.37	+50.31	9.70	2.25	14.53	3.37	+49.79
Szerep	Bihar	12.99	3.01	8.44	1.96	-35.03	13.32	3.09	10.85	2.52	-18.54	11.86	2.75	8.07	1.87	-31.96	12.02	2.79	10.12	2.35	-15.81
Téglás	Hajdú	5.88	1.36	8.57	1.99	+45.75	6.08	1.41	8.29	1.92	+36.35	4.91	1.14	8.21	1.90	+67.21	5.02	1.16	7.68	1.78	+52.99
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																					
Büdszentmihály	Szabolcs	10.21	2.37	13.42	3.11	+31.44	10.79	2.50	12.62	2.93	+16.96	8.63	2.—	11.77	2.73	+36.38	8.92	2.07	11.16	2.59	+25.11
Polgár	"	7.18	1.67	7.17	1.66	- 0.14	7.51	1.74	6.79	1.58	- 9.59	5.19	1.20	5.49	1.27	+ 5.78	5.24	1.22	5.27	1.22	+ 0.57
Tiszadada	"	11.14	2.58	11.59	2.69	+ 4.04	10.99	2.55	11.68	2.71	+ 6.28	10.54	2.45	9.47	2.20	-10.15	10.35	2.40	9.71	2.25	- 6.18
Tiszadob	"	7.65	1.77	13.04	3.03	+70.46	7.90	1.83	8.62	2.—	+ 9.11	6.15	1.43	7.31	1.70	+18.86	6.27	1.45	6.42	1.49	+ 2.39
Tiszalök	"	13.—	3.02	13.70	3.18	+ 5.38	13.79	3.20	12.72	2.95	- 7.76	9.91	2.30	11.92	2.77	+20.28	10.35	2.40	10.82	2.51	+ 4.54

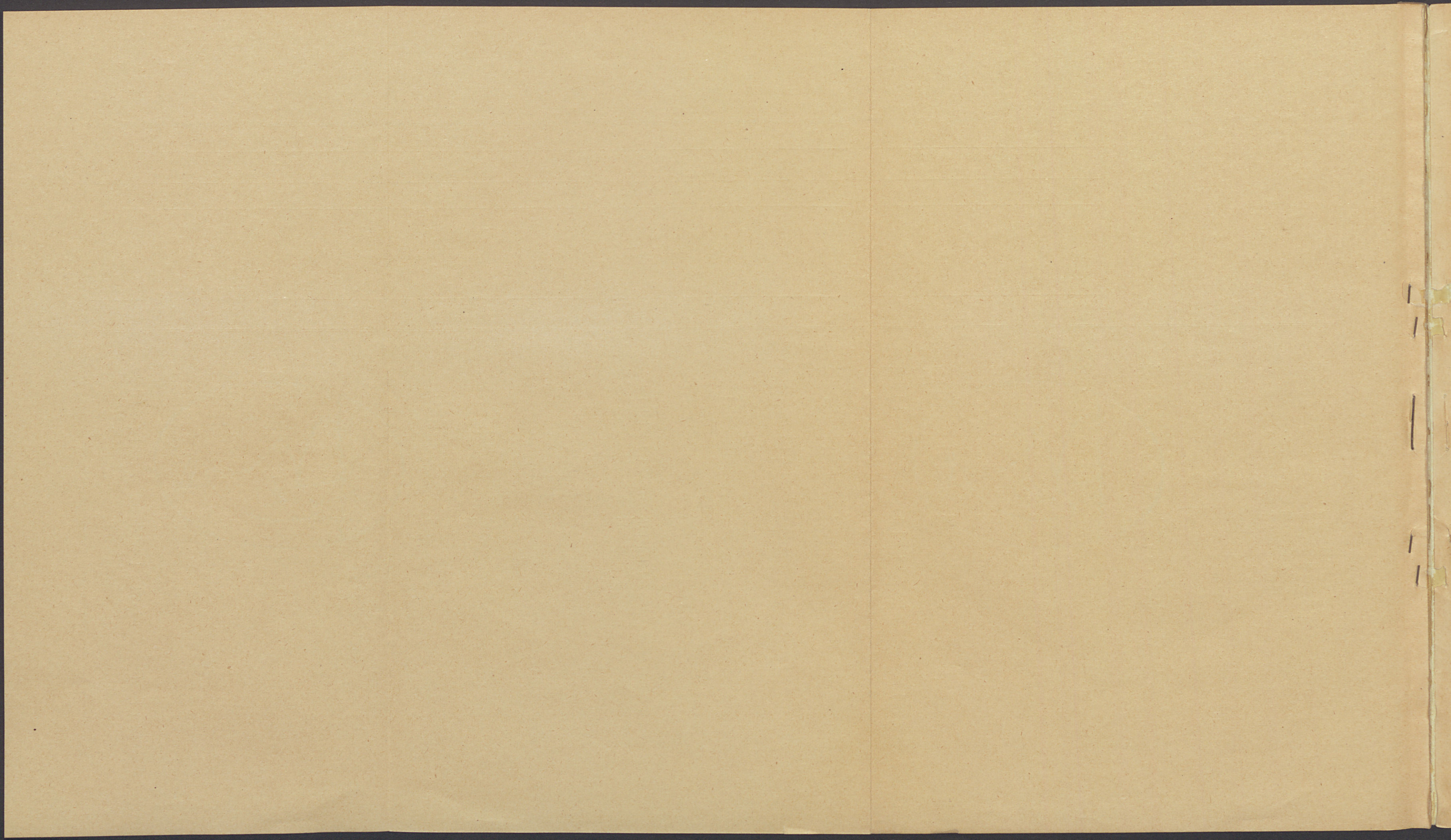
* Az összehasonlítás végett a földreform előtti földadót is P-ben fejeztük ki, 1 K = 1.16 P.

IV. táblázat. Uradalmi és lakossági 1 kat. hold szántóra és mezőgazdasági területre eső földadó a földreform előtti és utáni kat. tisztajövedelem alapján.*
 Tabelle IV. Das Katastraljoch der Herrschaftsgüter und der Bauerngründe belastende Grundsteuer bezogen auf den Katasterreinertrag vor und nach der Bodenreform.

Község Gemeinde	Megye Komitat	SZÁNTÓ — ACKERLAND										Mezőgazdasági terület — Landwirtschaftliche Fläche									
		vor der Bodenreform Földreform előtt					Földreform után nach der Bodenreform					Földreform előtt vor der Bodenreform					Földreform után nach der Bodenreform				
		Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund			Uradalmi Herrschaftsgut		Lakossági Bauerngrund		
		kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	kat. tisztajöv. Kat. Reinertrag	földadó Grundsteuer	uradalmi nagyobb (+), kisebb (-) Mehr (+), Weniger (-) als bei den Herrschafts- gütern in %-en
K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%	K. Kr.	P.	K. Kr.	P.	%		
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																					
Békés	Békés	15.54	3.61	20.39	4.73	+31.21	16.22	3.76	19.40	4.50	+19.61	13.71	3.18	19.65	4.56	+44.59	13.59	3.15	18.86	4.38	+38.78
Doboz	"	15.58	3.61	19.28	4.47	+23.75	16.12	3.74	16.22	3.76	+ 0.62	13.73	3.19	17.87	4.15	+30.15	14.04	3.26	15.74	3.65	+12.11
Füzesgyarmat	"	12.42	2.88	11.77	2.73	- 5.23	12.38	2.87	12.—	2.78	- 3.07	11.23	2.61	9.10	2.11	-18.97	11.01	2.55	9.57	2.22	-13.08
Gyulavári	"	13.68	3.17	13.15	3.05	- 3.87	14.66	3.40	12.26	2.84	-16.37	11.74	2.72	12.04	2.79	+ 2.56	11.16	2.59	11.72	2.72	+ 5.02
Mezőgyán	Bihar	8.78	2.04	11.07	2.57	+26.08	9.05	2.10	8.55	1.98	- 5.52	6.85	1.59	7.87	1.83	+14.89	7.69	1.78	6.93	1.61	- 9.88
Okány	"	13.01	3.02	13.96	3.24	+ 7.30	13.66	3.17	13.10	3.04	- 4.10	12.04	2.79	13.02	3.02	+ 8.14	12.50	2.90	12.28	2.85	- 1.76
Sarkad	"	10.03	2.33	11.43	2.65	+13.96	9.38	2.18	11.47	2.66	+22.28	9.46	2.19	10.86	2.52	+14.80	8.75	2.03	11.01	2.55	+25.83
Sarkadkeresztúr	"	7.06	1.64	7.82	1.81	+10.76	8.63	2.—	7.21	1.67	-16.45	5.67	1.32	7.13	1.65	+25.75	6.03	1.40	6.65	1.54	+10.28
Vésztő	Békés	10.52	2.44	11.18	2.59	+ 6.27	11.04	2.56	11.37	2.64	+ 2.99	8.60	2.—	9.99	2.32	+16.16	8.28	1.92	10.24	2.38	+23.67
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																					
Balmazújváros	Hajdú	12.56	2.91	14.40	3.34	+14.65	11.44	2.65	15.08	3.50	+31.82	7.44	1.73	11.61	2.69	+56.05	6.71	1.56	11.29	2.62	+68.26
Biharnagybajom	Bihar	13.98	3.24	12.24	2.84	-12.45	13.90	3.22	12.59	2.92	- 9.42	13.91	3.23	10.67	2.48	-23.29	13.81	3.20	11.20	2.60	-18.90
Csökmő	"	11.04	2.56	10.36	2.40	- 6.16	10.61	2.46	10.91	2.53	+ 2.83	9.13	2.12	8.83	2.05	- 3.29	8.75	2.03	9.24	2.14	+ 5.60
Hosszúpályi	"	10.59	2.46	8.30	1.93	-21.62	10.98	2.55	8.96	2.08	-18.40	8.51	1.97	9.14	2.12	+ 7.40	8.82	2.05	8.80	2.04	- 0.23
Monostorpályi	"	7.41	1.72	7.01	1.63	- 5.40	7.89	1.83	6.79	1.58	-13.94	6.55	1.52	7.21	1.67	+10.08	7.40	1.72	6.59	1.53	-10.95
Nagyrábé	"	12.66	2.94	15.95	3.70	+25.99	13.53	3.14	13.28	3.08	- 1.85	10.73	2.49	11.63	2.70	+ 8.39	11.09	2.57	10.84	2.51	- 2.25
Püspökladány	Hajdú	13.20	3.06	15.70	3.64	+18.94	13.17	3.06	15.68	3.64	+19.06	9.66	2.24	14.52	3.37	+50.31	9.70	2.25	14.53	3.37	+49.79
Szerep	Bihar	12.99	3.01	8.44	1.96	-35.03	13.32	3.09	10.85	2.52	-18.54	11.86	2.75	8.07	1.87	-31.96	12.02	2.79	10.12	2.35	-15.81
Téglás	Hajdú	5.88	1.36	8.57	1.99	+45.75	6.08	1.41	8.29	1.92	+36.35	4.91	1.14	8.21	1.90	+67.21	5.02	1.16	7.68	1.78	+52.99
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																					
Büdszentmihály	Szabolcs	10.21	2.37	13.42	3.11	+31.44	10.79	2.50	12.62	2.93	+16.96	8.63	2.—	11.77	2.73	+36.38	8.92	2.07	11.16	2.59	+25.11
Polgár	"	7.18	1.67	7.17	1.66	- 0.14	7.51	1.74	6.79	1.58	- 9.59	5.19	1.20	5.49	1.27	+ 5.78	5.24	1.22	5.27	1.22	+ 0.57
Tiszadada	"	11.14	2.58	11.59	2.69	+ 4.04	10.99	2.55	11.68	2.71	+ 6.28	10.54	2.45	9.47	2.20	-10.15	10.35	2.40	9.71	2.25	- 6.18
Tiszadob	"	7.65	1.77	13.04	3.03	+70.46	7.90	1.83	8.62	2.—	+ 9.11	6.15	1.43	7.31	1.70	+18.86	6.27	1.45	6.42	1.49	+ 2.39
Tiszalök	"	13.—	3.02	13.70	3.18	+ 5.38	13.79	3.20	12.72	2.95	- 7.76	9.91	2.30	11.92	2.77	+20.28	10.35	2.40	10.82	2.51	+ 4.54

* Az összehasonlítás végett a földreform előtti földadót is P-ben fejeztük ki, 1 K = 1.16 P.

en nach der Bodenreform je 1 l

L A K O S S

Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útdó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótadó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer- Beitrag	Összes földadó és járuléka
----------------------------	--	---	--	----------------------------

P.

kön. ung. Finanz-Direk

72	0.89	2.16	0.11	8
60	1.14	2.40	0.09	8
44	0.85	1.64	0.07	5
45	0.86	1.69	0.07	6
32	0.96	1.21	0.05	4
49	1.48	1.67	0.08	6
43	1.30	1.41	0.07	6
27	0.82	1.—	0.04	4
42	0.80	1.98	0.07	6

kön. ung. Finanz-Direk

56	1.59	2.45	0.09	8
47	1.42	1.37	0.07	6
40	1.23	1.39	0.06	5
33	1.01	1.25	0.05	4
25	0.78	0.85	0.04	3
49	1.50	1.51	0.08	6
58	1.66	2.18	0.09	8
41	1.26	1.55	0.06	6
31	0.88	1.46	0.05	4

ön. ung. Finanz-Direkt

47	1.62	2.16	0.07	7
25	0.87	1.39	0.04	4
43	1.50	1.92	0.07	6
32	1.10	1.60	0.05	5
47	1.63	1.26	0.07	6

en nach der Bodenreform je 1 l

L A K O S S

Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útdó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótadó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer- Beitrag	Összes földadó és járuléka
----------------------------	--	---	--	----------------------------

P.

kön. ung. Finanz-Direk

72	0.89	2.16	0.11	8
60	1.14	2.40	0.09	8
44	0.85	1.64	0.07	5
45	0.86	1.69	0.07	6
32	0.96	1.21	0.05	4
49	1.48	1.67	0.08	6
43	1.30	1.41	0.07	6
27	0.82	1.—	0.04	4
42	0.80	1.98	0.07	6

kön. ung. Finanz-Direk

56	1.59	2.45	0.09	8
47	1.42	1.37	0.07	6
40	1.23	1.39	0.06	5
33	1.01	1.25	0.05	4
25	0.78	0.85	0.04	3
49	1.50	1.51	0.08	6
58	1.66	2.18	0.09	8
41	1.26	1.55	0.06	6
31	0.88	1.46	0.05	4

ön. ung. Finanz-Direkt

47	1.62	2.16	0.07	7
25	0.87	1.39	0.04	4
43	1.50	1.92	0.07	6
32	1.10	1.60	0.05	5
47	1.63	1.26	0.07	6

V. táblázat. Uradalmi és lakossági 1 kat. hold szántóra eső közteher a földreform után. — Tabelle V. Öffentliche Lasten nach der Bodenreform je 1 Kat. Joch Herrschafts- und Bauernackers.

Község Gemeinde	Megye Komitat	URADALMI — HERRSCHAFTSGÜTER														LAKOSSÁGI — BAUERGRÜNDE																	
		1 kh. átlagos kat. tisztai-jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	Földadó Grundsteuer	Rokkantadó Invalidensteuer	Betegpótlási pótladó Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útadó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótladó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer-Beitrag	Összes földadó és járuléka a kat. tisztai-jöv. alapján Grundsteuer u. Beiträge insgesamt	Vízszabályozási járulékok Wasserregulierungssteuer	Közmunka Steuer für öffentliche Arbeit	Összes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt	Egyházi adó Kirchenabgabe	Mindösszes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker allgesamt	1 kh. átlagos kat. tisztai-jövedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	Földadó Grundsteuer	Rokkantadó Invalidensteuer	Betegpótlási pótladó Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útadó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótladó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer-Beitrag	Összes földadó és járuléka a kat. tisztai-jöv. alapján Grundsteuer u. Beiträge insgesamt	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	Vízszabályozás Wasserregulierungssteuer	Közmunka Steuer für öffentliche Arbeit	Összes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	50%-os közmunkakedvezmény az 1936. évtől 50%-ige Ermäßigung der Steuer für öffentliche Arbeit von 1936	Összes 1 kh. szántóra eső adó az 1935. évi Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt bis 1935.	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	Egyházi adó Kirchenabgabe	Mindösszes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker allgesamt	Összes földadó és járuléka egyházi adóval együtt nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Allgesamte Steuer u. Beiträge (unbegriffen Kirchenabgabe/mehr +) o. weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																																	
Békés	Békés	16.22	3.76	0.20	0.60	0.73	1.80	0.09	7.18	3.01	0.55	10.74	—	10.74	19.40	4.50	0.20	0.72	0.89	2.16	0.11	8.58	+19.50	3.60	0.86	13.04	+21.42	0.43	13.47	+25.42	1.05	14.09	+31.19
Doboz	"	16.12	3.74	0.20	0.60	1.14	2.39	0.09	8.16	2.39	0.83	11.38	—	11.38	16.22	3.76	0.20	0.60	1.14	2.40	0.09	8.19	+ 0.37	2.59	0.82	11.60	+ 1.93	0.76	12.36	+ 8.61	1.51	13.11	+15.20
Füzesgyarmat	"	12.38	2.87	0.20	0.46	0.87	1.69	0.07	6.16	2.63	0.84	9.63	—	9.63	12.—	2.78	0.20	0.44	0.85	1.64	0.07	5.98	— 2.92	1.62	1.03	8.63	—10.38	0.74	9.37	— 2.70	0.96	9.59	— 0.42
Gyulavári	"	14.66	3.40	0.20	0.54	1.03	2.01	0.09	7.27	1.16	1.12	9.55	—	9.55	12.26	2.84	0.20	0.45	0.86	1.69	0.07	6.11	—15.96	1.63	0.91	8.65	— 9.42	0.91	9.56	+ 0.10	0.57	9.22	— 3.46
Mezőgyán	Bihar	9.05	2.10	0.20	0.33	1.02	1.34	0.05	5.04	2.09	0.33	7.46	0.63	8.09	8.55	1.98	0.20	0.32	0.96	1.21	0.05	4.78	+ 5.16	1.86	0.27	6.91	+ 7.37	0.99	7.90	+ 5.90	0.60	7.51	— 7.17
Okány	"	13.66	3.17	0.20	0.51	1.54	1.74	0.08	7.24	3.17	1.32	11.73	1.11	12.84	13.10	3.04	0.20	0.49	1.48	1.67	0.08	6.96	— 3.87	3.20	0.63	10.79	— 8.71	0.53	11.32	— 3.62	1.12	11.91	— 7.81
Sarkad	"	9.38	2.18	0.20	0.34	1.06	1.15	0.05	4.98	2.39	0.54	7.91	—	7.91	11.47	2.66	0.20	0.43	1.30	1.41	0.07	6.07	+21.88	2.61	1.01	9.69	+22.50	0.45	10.14	+28.19	0.89	10.58	+33.75
Sarkadkeresztúr	"	8.63	2.—	0.20	0.32	0.98	1.20	0.05	4.75	2.30	1.03	8.08	—	8.08	7.21	1.67	0.20	0.27	0.82	1.—	0.04	4.—	—15.79	1.92	1.28	7.20	—10.89	1.05	8.25	+ 2.10	—	7.20	+ 2.10
Vésztő	Békés	11.04	2.56	0.20	0.41	0.78	1.92	0.06	5.93	2.76	0.45	9.14	—	9.14	11.37	2.64	0.20	0.42	0.80	1.98	0.07	6.11	+ 3.04	3.43	2.54	12.08	+32.17	1.22	13.30	+45.51	0.87	12.95	+41.68
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																																	
Balmazújváros	Hajdú Bihar	11.44	2.65	0.20	0.42	1.20	1.86	0.06	6.39	1.40	0.20	7.99	—	7.99	15.08	3.50	0.20	0.56	1.59	2.45	0.09	8.39	+31.30	1.—	0.30	9.69	+21.28	0.48	10.17	+27.28	0.44	10.13	+26.78
Biharnagybajom	"	13.90	3.22	0.20	0.52	1.57	1.51	0.08	7.10	2.17	1.—	10.27	—	10.27	12.59	2.92	0.20	0.47	1.42	1.37	0.07	6.45	— 9.15	1.54	1.32	9.31	— 9.35	0.79	10.10	— 1.66	—	9.31	— 9.35
Csökmő	"	10.61	2.46	0.20	0.39	1.20	1.35	0.06	5.66	2.21	1.01	8.88	—	8.88	10.91	2.53	0.20	0.40	1.23	1.39	0.06	5.81	+ 2.65	2.28	0.90	8.99	+ 1.24	0.35	9.34	+ 5.18	—	8.99	+ 1.24
Hosszúpályi	"	10.98	2.55	0.20	0.41	1.24	1.53	0.06	5.99	2.20	0.90	9.09	—	9.09	8.96	2.08	0.20	0.33	1.01	1.25	0.05	4.92	—17.86	2.20	0.55	7.67	—15.62	0.57	8.24	— 9.35	—	7.67	—15.62
Monostorpályi	"	7.89	1.83	0.20	0.30	0.94	1.09	0.04	4.40	0.45	1.58	6.43	—	6.43	6.79	1.58	0.20	0.25	0.78	0.85	0.04	3.70	—15.91	0.48	1.28	5.46	—15.09	0.64	6.10	— 5.13	1.29	6.75	+ 4.98
Nagyráb	"	13.53	3.14	0.20	0.50	1.53	1.54	0.08	6.99	1.74	0.48	9.21	—	9.21	13.28	3.08	0.20	0.49	1.50	1.51	0.08	6.86	— 1.86	1.27	0.70	8.83	— 4.13	0.66	9.49	+ 3.04	—	8.83	— 4.13
Püspökladány	Hajdú Bihar	13.17	3.06	0.20	0.49	1.50	1.84	0.08	7.17	1.72	0.49	9.38	—	9.38	15.68	3.64	0.20	0.58	1.66	2.18	0.09	8.35	+16.46	1.65	0.54	10.54	+12.37	0.68	11.22	+19.62	—	10.54	+12.37
Szerep	"	13.32	3.09	0.20	0.49	1.50	1.85	0.08	7.21	2.29	0.67	10.17	—	10.37	10.85	2.52	0.20	0.41	1.26	1.55	0.06	6.—	—16.78	1.82	0.90	8.72	—14.26	0.80	9.52	— 9.93	—	8.72	—15.91
Téglás	Hajdú Bihar	6.08	1.41	0.20	0.23	0.64	1.07	0.04	3.59	—	0.78	4.37	0.44	4.81	8.29	1.92	0.20	0.31	0.88	1.46	0.05	4.82	+34.26	—	0.85	5.67	+29.75	0.69	6.36	+45.54	0.60	6.27	+30.35
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																																	
Büdszentmihály	Szabolcs	10.79	2.50	0.20	0.40	1.38	1.85	0.06	6.39	1.50	0.88	8.77	—	8.77	12.62	2.93	0.20	0.47	1.62	2.16	0.07	7.45	+16.59	0.62	0.98	9.05	+ 3.19	0.51	9.56	+ 9.01	0.86	9.91	+13.—
Polgár	"	7.51	1.74	0.20	0.28	0.96	1.53	0.04	4.75	2.03	0.63	7.41	—	7.41	6.79	1.58	0.20	0.25	0.87	1.39	0.04	4.33	— 8.84	2.—	1.11	7.44	+ 0.40	0.56	8.—	+ 7.96	—	7.44	+ 0.40
Tiszadada	"	10.99	2.55	0.20	0.41	1.41	1.81	0.06	6.44	2.50	0.28	9.22	1.05	10.27	11.68	2.71	0.20	0.43	1.50	1.92	0.07	6.83	+ 6.06	2.60	1.48	10.91	+18.33	0.99	11.90	+29.07	1.12	12.03	+17.14
Tiszadob	"	7.90	1.83	0.20	0.29	1.01	1.47	0.05	4.85	2.—	1.13	7.98	—	7.98	8.62	2.—	0.20	0.32	1.10	1.60	0.05	5.27	+ 8.66	2.50	1.61	9.38	+17.54	1.52	10.90	+36.59	—	9.38	+17.54
Tiszalök	"	13.79	3.20	0.20	0.51	1.77	1.35	0.08	7.11	0.73	0.85	8.69	0.35	9.04	12.72	2.95	0.20	0.47	1.63	1.26	0.07	6.58	— 7.45	0.73	1.50	8.81	+ 1.38	0.70	9.51	+ 9.44	0.33	9.14	+ 1.11

V. táblázat. Uradalmi és lakossági 1 kat. hold szántóra eső közteher a földreform után. — Tabelle V. Öffentliche Lasten nach der Bodenreform je 1 Kat. Joch Herrschafts- und Bauernackers.

Község Gemeinde	Megye Komitat	URADALMI — HERRSCHAFTSGÜTER													LAKOSSÁGI — BAUERGRÜNDE																			
		1 kh. átlagos kat. tisztá- jóvedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	Földadó Grundsteuer	Rokkantanó Invalidensteuer	Betegpótlási pótladó Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útadó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótladó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer- Beitrag	Összes földadó és járuléka a kat. tisztájöv. alapján Grundsteuer u. Beiträge insgesamt	Vízszabályozási járulékok Wasserregulierungssteuer	Közmunka Steuer für öffentliche Arbeit	Összes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt	Egyházi adó Kirchenabgabe	Mindösszes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker allgemein	1 kh. átlagos kat. tisztá- jóvedelme Durchschnittlicher Kat. Reinertrag je Kat. Joch	Földadó Grundsteuer	Rokkantanó Invalidensteuer	Betegpótlási pótladó Krankenpflege-Zusatzsteuer	Vármegyei pót- és útadó Komitats-Zusatz- und Wegesteuer	Községi pótladó Gemeinde-Zusatzsteuer	Mezőgazd. kamarai illeték Landwirtschaftskammer- Beitrag	Összes földadó és járuléka a kat. tisztájöv. alapján Grundsteuer u. Beiträge insgesamt	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	Vízszabályozás Wasserregulierungssteuer	Közmunka Steuer für öffentliche Arbeit	Összes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	50%-os közmunkakedvezmény az 1936. évtől 50%-ige Ermäßigung der Steuer für öffentliche Arbeit von 1936	Összes 1 kh. szántóra eső adó az 1935. évi Steuer je 1 Kat. Joch Acker insgesamt bis 1935.	Nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Mehr (+), weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	Egyházi adó Kirchenabgabe	Mindösszes 1 kh. szántóra eső adó Steuer je 1 Kat. Joch Acker allgemein	Összes földadó és járuléka egyházi adóval együtt nagyobb (+) vagy kisebb (-) az uradalmi Allgemeine Steuer u. Beiträge (inbegriffen Kirchenabgabe/mehr +) weniger (-) als bei den Herrschaftsgütern in %-en	
																																		K. Kr.
Gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Gyula.																																		
Békés	Békés	16.22	3.76	0.20	0.60	0.73	1.80	0.09	7.18	3.01	0.55	10.74	—	10.74	19.40	4.50	0.20	0.72	0.89	2.16	0.11	8.58	+19.50	3.60	0.86	13.04	+21.42	0.43	13.47	+25.42	1.05	14.09	+31.19	
Doboz	"	16.12	3.74	0.20	0.60	1.14	2.39	0.09	8.16	2.39	0.83	11.38	—	11.38	16.22	3.76	0.20	0.60	1.14	2.40	0.09	8.19	+ 0.37	2.59	0.82	11.60	+ 1.93	0.76	12.36	+ 8.61	1.51	13.11	+15.20	
Füzesgyarmat	"	12.38	2.87	0.20	0.46	0.87	1.69	0.07	6.16	2.63	0.84	9.63	—	9.63	12.—	2.78	0.20	0.44	0.85	1.64	0.07	5.98	- 2.92	1.62	1.03	8.63	-10.38	0.74	9.37	- 2.70	0.96	9.59	- 0.42	
Gyulavári	"	14.66	3.40	0.20	0.54	1.03	2.01	0.09	7.27	1.16	1.12	9.55	—	9.55	12.26	2.84	0.20	0.45	0.86	1.69	0.07	6.11	-15.96	1.63	0.91	8.65	- 9.42	0.91	9.56	+ 0.10	0.57	9.22	- 3.46	
Mezőgyán	Bihar	9.05	2.10	0.20	0.33	1.02	1.34	0.05	5.04	2.09	0.33	7.46	0.63	8.09	8.55	1.98	0.20	0.32	0.96	1.21	0.05	4.78	+ 5.16	1.86	0.27	6.91	+ 7.37	0.99	7.90	+ 5.90	0.60	7.51	- 7.17	
Okány	"	13.66	3.17	0.20	0.51	1.54	1.74	0.08	7.24	3.17	1.32	11.73	1.11	12.84	13.10	3.04	0.20	0.49	1.48	1.67	0.08	6.96	- 3.87	3.20	0.63	10.79	- 8.71	0.53	11.32	- 3.62	1.12	11.91	- 7.81	
Sarkad	"	9.38	2.18	0.20	0.34	1.06	1.15	0.05	4.98	2.39	0.54	7.91	—	7.91	11.47	2.66	0.20	0.43	1.30	1.41	0.07	6.07	+21.88	2.61	1.01	9.69	+22.50	0.45	10.14	+28.19	0.89	10.58	+33.75	
Sarkadkeresztúr	"	8.63	2.—	0.20	0.32	0.98	1.20	0.05	4.75	2.30	1.03	8.08	—	8.08	7.21	1.67	0.20	0.27	0.82	1.—	0.04	4.—	-15.79	1.92	1.28	7.20	-10.89	1.05	8.25	+ 2.10	—	7.20	+ 2.10	
Vésztő	Békés	11.04	2.56	0.20	0.41	0.78	1.92	0.06	5.93	2.76	0.45	9.14	—	9.14	11.37	2.64	0.20	0.42	0.80	1.98	0.07	6.11	+ 3.04	3.43	2.54	12.08	+32.17	1.22	13.30	+45.51	0.87	12.95	+41.68	
Debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Debrecen.																																		
Balmazújváros	Hajdú	11.44	2.65	0.20	0.42	1.20	1.86	0.06	6.39	1.40	0.20	7.99	—	7.99	15.08	3.50	0.20	0.56	1.59	2.45	0.09	8.39	+31.30	1.—	0.30	9.69	+21.28	0.48	10.17	+27.28	0.44	10.13	+26.78	
Biharnagybajom	Bihar	13.90	3.22	0.20	0.52	1.57	1.51	0.08	7.10	2.17	1.—	10.27	—	10.27	12.59	2.92	0.20	0.47	1.42	1.37	0.07	6.45	- 9.15	1.54	1.32	9.31	- 9.35	0.79	10.10	- 1.66	—	9.31	- 9.35	
Csökmő	"	10.61	2.46	0.20	0.39	1.20	1.35	0.06	5.66	2.21	1.01	8.88	—	8.88	10.91	2.53	0.20	0.40	1.23	1.39	0.06	5.81	+ 2.65	2.28	0.90	8.99	+ 1.24	0.35	9.34	+ 5.18	—	8.99	+ 1.24	
Hosszúpályi	"	10.98	2.55	0.20	0.41	1.24	1.53	0.06	5.99	2.20	0.90	9.09	—	9.09	8.96	2.08	0.20	0.33	1.01	1.25	0.05	4.92	-17.86	2.20	0.55	7.67	-15.62	0.57	8.24	- 9.35	—	7.67	-15.62	
Monostorpályi	"	7.89	1.83	0.20	0.30	0.94	1.09	0.04	4.40	0.45	1.58	6.43	—	6.43	6.79	1.58	0.20	0.25	0.78	0.85	0.04	3.70	-15.91	0.48	1.28	5.46	-15.09	0.64	6.10	- 5.13	1.29	6.75	+ 4.98	
Nagyráb	"	13.53	3.14	0.20	0.50	1.53	1.54	0.08	6.99	1.74	0.48	9.21	—	9.21	13.28	3.08	0.20	0.49	1.50	1.51	0.08	6.86	- 1.86	1.27	0.70	8.83	- 4.13	0.66	9.49	+ 3.04	—	8.83	- 4.13	
Püspökladány	Hajdú	13.17	3.06	0.20	0.49	1.50	1.84	0.08	7.17	1.72	0.49	9.38	—	9.38	15.68	3.64	0.20	0.58	1.66	2.18	0.09	8.35	+16.46	1.65	0.54	10.54	+12.37	0.68	11.22	+19.62	—	10.54	+12.37	
Szerep	Bihar	13.32	3.09	0.20	0.49	1.50	1.85	0.08	7.21	2.29	0.67	10.17	—	10.37	10.85	2.52	0.20	0.41	1.26	1.55	0.06	6.—	-16.78	1.82	0.90	8.72	-14.26	0.80	9.52	- 9.93	—	8.72	-15.91	
Téglás	Hajdú	6.08	1.41	0.20	0.23	0.64	1.07	0.04	3.59	—	0.78	4.37	0.44	4.81	8.29	1.92	0.20	0.31	0.88	1.46	0.05	4.82	+34.26	—	0.85	5.67	+29.75	0.69	6.36	+45.54	0.60	6.27	+30.35	
Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság területén. — Distrikt der kön. ung. Finanz-Direktion Nyiregyháza.																																		
Büdszentmihály	Szabolcs	10.79	2.50	0.20	0.40	1.38	1.85	0.06	6.39	1.50	0.88	8.77	—	8.77	12.62	2.93	0.20	0.47	1.62	2.16	0.07	7.45	+16.59	0.62	0.98	9.05	+ 3.19	0.51	9.56	+ 9.01	0.86	9.91	+13.—	
Polgár	"	7.51	1.74	0.20	0.28	0.96	1.53	0.04	4.75	2.03	0.63	7.41	—	7.41	6.79	1.58	0.20	0.25	0.87	1.39	0.04	4.33	- 8.84	2.—	1.11	7.44	+ 0.40	0.56	8.—	+ 7.96	—	7.44	+ 0.40	
Tiszadada	"	10.99	2.55	0.20	0.41	1.41	1.81	0.06	6.44	2.50	0.28	9.22	1.05	10.27	11.68	2.71	0.20	0.43	1.50	1.92	0.07	6.83	+ 6.06	2.60	1.48	10.91	+18.33	0.99	11.90	+29.07	1.12	12.03	+17.14	
Tiszadob	"	7.90	1.83	0.20	0.29	1.01	1.47	0.05	4.85	2.—	1.13	7.98	—	7.98	8.62	2.—	0.20	0.32	1.10	1.60	0.05	5.27	+ 8.66	2.50	1.61	9.38	+17.54	1.52	10.90	+36.59	—	9.38	+17.54	
Tiszalök	"	13.79	3.20	0.20	0.51	1.77	1.35	0.08	7.11	0.73	0.85	8.69	0.35	9.04	12.72	2.95	0.20	0.47	1.63	1.26	0.07	6.58	- 7.45	0.73	1.50	8.81	+ 1.38	0.70	9.51	+ 9.44	0.33	9.14	+ 1.11	

DEPARTMENT OF THE ARMY
Lett.
364-1977

DEPARTMENT OF THE ARMY
Lett.
364-1977

DEPARTMENT OF EDUCATION
Lett.
364-1977

DEPARTMENT OF EDUCATION
Lett.
364-1977

